The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena, 648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
WEDNESDAY, DECEMBER 21, 1966

LATVIJA AMERIKĀ

101. N-RS. TRESDIENA, 1966. G. 21. DECEMBRIS 16. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U.S.A.
tālrunis 544-4278

Vairāk vēstuļu parlamenta locekļiem

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ VALDES SĒDES LĒMUMI UN ATZINUMI

Kanadas pašreizējā ārpolitika, kuru nosaka un vada ārlietu ministrs P. Mārtins, kļuvusi piekāpīga un izteikti labvēlīga pret komūnistu bloku, it sevišķi pēc viņa ceļojuma pa Pad. savienību un tās satelītvalstīm. Tādēļ latviešiem vajadzētu vēl aktīvāk iesaistīties individuālo vēstuļu rakstīšanā sava iecirkņa federālā parlamenta locekļiem, lai tie parlamenta debatēs būtu pilnīgāk informēti. LNAK valde atzīst, ka pašreiz, sakarā ar Kanadas nostāju sarkanās Ķīnas jautājumā un dienvidslāvu bēgļu izdošanu, informatīvām protesta vēstulēm var būt ievērojama nozīme, tādēļ aicina visus latviešus tādas rakstīt pašu iniciatīvā.

Valde vienojās ierosināt padomes prezidijam kārtējo padomes sesiju sasaukt 25. un 26. februārī Toronto, bet Kanadas latviešu kultūras dienas izziņot laikā no 29. janvāra līdz 5. martam.

Personīgu apstākļu dēļ no LNAK politiskās nozares vadītāja pienākumiem atteicies J. Lejiņš, turpmāk pildot vienīgi politisko lietu referenta pienākumus. Valde viņam izteica pateicību par līdz šim veikto darbu, par jauno nozares vadītāju apstiprinot V. Upeslāci, bet viņa vietnieku J. Dreifeldu, kas politisko nozari vada arī LNJAK

No jauna pie LNAK nodibināja radioraidījumu fondu. Valde aicina tautiešus iesūtīt ziedojumus šim fondam radioraidījumu paplašināšanai.

Valdes sēdē pr-dis J. Niedra ziņoja par valstssvētku sarīkojumiem Toronto, kas izdevušies labi. Svinīgais akts Ītona auditorijā devis nelielu atlikumu, no kura ar 100 dol. atbalstīta LNAK rīkotā pieņemšana Latviešu namā, jo tajā bijis tikai 385 dol. ienākumu, bet izdoti 480 dol. LNAK valdes locekļi piedalījušies arī valstssvētku sarīkojumos ārpus Toronto. Šogad par svētku runu teicējiem bija aicināti valdes pr-dis J. Niedra Detroitā, valdes loceklis J. Grodnis Baltimorā un jaunatnes nozares vadītājs M. Zandbergs Hamiltonā.

J. Niedra arī informēja par notikušajām apspriedēm attieksmē uz baltiešu piedalīšanos pasaules izstādē Montreālā. Kā jau iepriekš ziņots, noraidīta baltiešu uzstāšanās galvenajā izstādes uzvēduma laukumā Place of Nations un šai sakarā ievadītas sarunas un iesniegti paskaidrojumi Kanadas tirdzniecības ministram R. Vinteram. No viņa galvenā sekretāra A. C. Abata tagad saņemts telefoniskās paziņojums, ka jautājumu izstādes rīcības komitejā pašreiz vēl apspriež, bet galīgais lēmums vēl joprojām nav pieņemts. Ja baltiešiem noraidītu uzstāšanos galvenajā laukumā un nāktos uzstāties nomaļajā sporta laukumā, tad lietuvieši izšķirušies savu piedalīšanos izstādē oficiāli atsaukt, bet latviešu un igauņu centrālās organizācijas par turpmāko rīcību vēl lemtu pēc galīgā noskaidrojuma saņemšanas. Izstādē sagaidāma savējā ārpus Pad. savienības un tās satelītvalstu piedalīšanās.

No Kanadas DV valdes pr-ža E. Krūkas saņemts ierosinājums par 14. jūniju ziedojumu akcijas līdzekļiem pretkomūnistiskajam darbam izdot informatīvu brošūru par Latviju, kuru varētu izmantot dažādos gadījumos mū-

(Nobeigums 4. lpp.)

ASV DAUGAVAS VANAGI IESAISTĪS GAŖEZERA PASĀKUMĀ

„Šis ir vēsturisks brīdis Gaŗezera tapšanas gaitā," atzina Gaŗezera valdes priekšsēdis Jēkabs Gailītis (vidū), saņemot no ASV DV valdes pārstāvja R. Jankava (pa kreisi) čeku par 2000 dol. paju iegādei. Pa labi Gaŗezera valdes sekretārs māc. V. Vārsbergs. (Skat. rakstu mūsu laikraksta iepriekšējā numurā.)
Foto: A. Purmalis

Izstrādāta programma kultūras dienām Klīvlendā

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBAS KULTŪRAS BIROJA SĒDE ŅUJORKĀ

Turpat 2 no 3 stundu ilgās ALAs kultūras biroja sēdes 12. decembrī Ņujorkā aizņēma jautājumi par 1967. gada centrālajām kultūras dienām Klīvlendā laikā no 20. — 22. janvārim, kuru vadmotīvs būs „Mūsu spēks latviešu centru rosmēs!"

Kultūras dienas ievadīs ar tēlotājmākslas un daiļamatniecības izstādi. Bez oficiālajām atklāšanas runām izstādē paredzēti 2 priekšlasījumi un kokļu ansambļa priekšnesumi. Sarīkojuma otra un trešā diena būs veltīta galvenokārt mūsu kultūras dzīves jautājumu iztirzāšanai. Priekšlasījumi iedalīti 3 cēlienos: pirmajā iztirzās kultūras dzīves idejiskos, vispārējos, organizāciju un pašdarbības kopu jautājumus; otrā — skolu un audzināšanas problēmas, bet trešais cēliens paredzēts svētdienas priekšpusdienai un būs veltīts zinātņu, literatūras un mākslas jautājumiem. Katru konferences cēlienu ar 25 min. garu referātu ievadīs attiecīgās Kultūras biroja nozares vadītājs, kas arī vadīs tālāko norisi. Katrā cēlienā paredzēti divi 20 min. gari priekšlasījumi un vairāki 5—10 min. gari korreferāti vai ziņojumi. Cēliena ilgums kalkulēts uz 3 stundām. Par runātājiem aicināti prof. A. Annus, K. Avens, Ed Avots, Dz. Bērziņš, J. Bičolis, J. Blumbergs, T. Cirķelis, T. Dukats, V. Dzelme, māc. I. Gaide, U. Grava, M. Grīns, O. Grīns, V. Hazners, Al. Kalniņš, Dr. V. Klīve, H. Kreicers, H. Krūmiņš, prof. P. Lejiņš, J. Mežaks, J. Neimanis, Dr. P. Norvilis, P. Ozols, V. Stelpe-Dambrāne, prof. Dr. E. Šmits, V. Vīksniņš, R. Vītola u. c.

Starp pirmo un otru konferences cēlienu paredzēta T. Cirķeļa gleznu kollekcijas apskate viņa mājās. Pēc otra cēliena notiks kultūras dienu — godinājuma akts, kurā galveno runu teiks Brīvās pasaules latviešu apvienības pr-dis prof. P. Lejiņš. Aktā paredzēta ilggadējā skolotāju un aktīvāko organizāciju un pašdarbības kopu godalgošana. Aktu kuplinās prof. V. Rušēvica un Klīvlendas latviešu biedrības jauktā koŗa koncerts. Pēc akta būs kopīgas vakariņas un sadraudzības vakars ar tautas deju priekšnesumiem. Konferences nobeigumā pieņems atzinumus, bet kultūras dienas pabeigs ar priekšlasījumu. Konferences telpās būs iekārtota arī 1966. gadā trimdā izdoto grāmatu skate.

Konferences darbiem iepriekšēja pieteikšanā pie rīcības komitejas pr-ža R. Vijumsona (11905 Saywell Ave Cleveland, Ohio 44108, tālr. 216 MU1-3660). Dalības maksa 6 dol., ieskaitot koncertu un vakariņas. Tuvāku informāciju sniedz arī Olga Švecha (tālr. 216-741-4530).

ALAs kultūras biroja pilnīgu informāciju un aptaujas lapas izsūtījis visām latviešu organizācijām, draudzēm, pašdarbības kopām un biroja darbiniekiem. Plaša ir aptaujas lapā par latviešu kultūras darbību ASV. Šīs zīņas sakopos un kopsavilkumu publicēs konferences vajadzībām. 84 organizācijas, draudzes un pašdarbības kopas jau izraudzījušas savus pārstāvjus pie ALAs kultūras biroja. Tā vadītājs aicina pasteidzināt pārstāvju izraudzīšanu tām organizācijām un draudzēm, kuŗas to vēl nav paguvušas vai vēlas līdzšinējo pārstāvi aizstāt ar citu. Visas zīņas un pārstāvju pieteikumi iesūtāmi līdz 5. janvārim ALAs kultūras biroja biedrību un sarīkojumu sekcijas vadītājam U. Gravam (101 Lennox Road, Apt. 2C, Brooklyn, N. Y. 11226).

Kultūras biroja ierosmē P. Mantinieks izdevis skolu vajadzībām Latvijas sienas karti, kuŗas cena būs ap 10 dol. Šādē pārrunāja arī latviešu sarīkojumu apmeklēšanu. Vispārējs novērojums ir, ka publika apmeklē labi noorganizētus sarīkojumus, kuŗos labi runātāji vai mākslinieki, bet atturas no vājiem sarīkojumiem. Ja kādā bijis vājš runātājs vai mākslinieks, to izjūt arī nākošajos sarīkojumos, jo publikas uzticība iedrāta.

Plašas pārrunas veltīja arī Kultūras fonda ziedojumu vākšanas veidiem. Līdz šim ziedojumus vāca ar individuāliem aicinājumiem tautiešiem ASV un Kanadā. Diemžēl, daudzu tautiešu adresu ALAs kartotēkā trūkst biežās dzīvesvietu maiņas dēļ. Kāds no sēdes dalībniekiem aplieciņāja, ka nekad šādu aicinājumu nav saņēmis. Jaunajā gadā ziedojumu vākšana sāksies martā. Visvairāk līdzekļu vajadzēs paredzētajiem izdevumiem Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres: glezņu mapei, latviešu mākslas vēsturei, latviešu zinātnes trimdā 20 gadu apskatam, latviešu trimdas bibliogrāfijai un trimdas skolu albumam, tāpat latviešu mākslas reprezentācijas koncertam.

Sēdē pārrunāja arī nepieciešamību ALAs kultūras biroja pārstāvjus organizācijās un draudzēs aktīvi piesaistīt biroja darbā. Viņu pienākumi ir visai plaši — no kultūras dzīves rosināšanas līdz biroja biļetena izplatīšanai.

—Ir—

☆ Latviešu nacionālās padomes Lielbritanijā prezidijs kopsēdē ar Latviešu mājas komiteju Almēlijā atzinis, ka nepieciešams uzcelt vasarās mājiņas, kuŗas varētu izmantot bērnu vasaras kolonijas vajadzībām un arī atvaļinājuma pavadītājiem pirms un pēc bērnu kolonijas laika. Šim pasākumam jau apzināti līdzekļi un attiecīgos būvprojektus iesniegs angļu iestādēm apstiprināšanai. Bērnu vasaras kolonija šovasar prasījusi mājai ap 200 mārc. piemaksu, bet tās vajadzībām saņemti tikai divi ziedojumi 15 mārc. kopsummā.

☆ Vupertālē, Vācijā, 72 gadu vecumā mirusi aktrise Nadīne Poruka. Nelaikē darbojās Jelgavas, Liepājas un Rīgas teātŗos, bet pēdējos Latvijas patstāvības gados Rīgas radiofona raidlugās. Pēc otra pasaules kaŗa palikusi Latvijā, viņa tikai 1960. gadā saņēma atļauju izceļot pie dēla Vācijā. Nadīne Poruka apbedīta 10. novembrī Vupertāles - Langerfeldas kapos.

DAUGAVAS VANAGU APVIENĪBAS DETROITĀ
JAUNĀ GADA SAGAIDĪŠANAS BALLE
1966. gada 31. decembrī plkst. 8 vakarā jaunajās un plašajās telpās — 11731 Mt. Elliot.
Visi laipni ielūgti. Ieeja tikai 3 dolari.

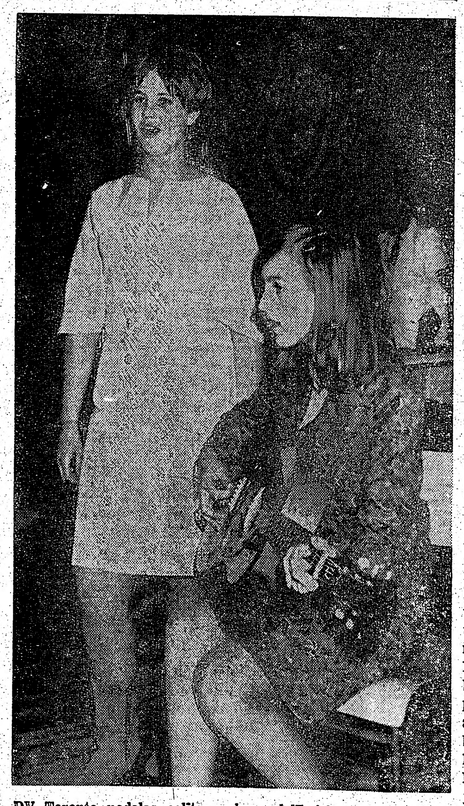

DV Toronto nodaļas eglītes vakara dalībniekus ar dueta dziedājumiem iepriecināja Daina Āpše un Rudīte Gulbe (ar ģitaru).
Foto: JAK

Pēteris Aigars

Cikstēšanās ar nesaprotamo

IEVADUZRUNA RAKSTNIECES ILZES ŠĶIPSNAS VAKARĀ LONDONĀ, ANGLIJĀ

Saprotamā un nesaprotamā māksla un rakstniecība ir tikpat veca, cik veca ir cilvēces kultūra. Saprotamais un nesaprotamais ir individuāls jēdziens, te nav iespējams novilkt robežu, izskaidrot nesaprotamo tam, kam nav dotas atslēgas atvērt mākslas un rakstniecības daiļradīšanas noslēpumu durvis. Arī mīklas un tautas dziesmas ne katram saprotamas, jo iedziļi meklējami cilvēka aizapziņā — turpat, kur dzimst sapņi, vīzijas un priekšnojautas.

Rakstniekam un māksliniekam nav jādod paskaidrojumi par saviem vārdiem un simboliem, ar kuŗiem izteic savu pasaules uzskatu, izjūtas vai tēloto varoņu raksturu un pārdzīvojumus. Pat kritiķu izskaidrojumiem, kā apgalvo angļu dzejnieks Stīvens Spenders, izņemot zināmus kompozicijas jautājumus, nevar paļauties. Arī dzejnieki reti saprotot citus dzejniekus, pat tos, kas rakstījuši viņu pašu mātes valodā. „Viņi saprot tikai savus darbus un to, kas viņiem noderīgs citu autoru sacerējumos," apgalvo Spenders.

Cik grūti dažkārt atburtojami ne vien modernās, bet pat klasiskās drāmas simboli un atsevišķi jēdzieni, liecina Gētes sarunas ar draugu — rakstnieku Ekermanu. Gēte 1830. gadā nolasīja Ekermanam no „Fausta" II daļas ainu, kuŗā runā par „mātēm". Raiņa tulkojumā tā šādā: Kā? Mātes! Mātes skan tik brīnišķīgi!" Kad Ekermans neizprata, ko dzejnieks domājis, Gēte viņam atbildēja: „Es jums nekā vairāk nevaru atklāt, esmu tikai, Plutarchu lasot, nācis uz pēdām, ka grieķiem senatnē bijušas dievietes ar tādu nosaukumu. Tas ir viss, ko man sniegusi vēsture; viss cits ir manis paša iecerēts. Es jums došu līdz uz mājām manuskriptu, izpētījiet un pārdomājiet visu labi, tad mēģiniet pats tikt galā." Ekermans beigās nāca pie atziņas, ko vēlāk apstiprināja arī Gēte, ka „mātes", dzīvodamas mūžīgā krēslā un vientulībā, ir radītājas būtnes, radītājs un uzturētājs principa, no kuŗa viss atkarīgs, kas uz zemes iegūst veidu un dzīvību. Cik daudz pārdomu un studiju prasījis viens Gētes simbols, viens vārds — mātes! ...

Tikpat dziļu pārdomu pilniem mums jāgremdējas modernajā rakstniecībā, lai rakstnieku un dzejnieku teiktajiem vārdiem atrastu īsto izskaidrojumu resp. atslēgtu tos mantu kambaŗus, kuŗi dažkārt aizzīmogoti septiņiem zīmogiem. Tagadnes cilvēka dzīve un arī jaunradītāja rakstnieka un dzejnieka izlēle kļuvusi pretrunīga, daudzplākšņaināka. Zinātne milzīgi progresējusi, atraisījusi vielā slēpto milzīgo enerģiju, bet nav spējusi sagrožot, ne pasargāt pasauli no iespējas, ka šīs neatraisītās enerģijas izejavoti un pati enerģija belgās nenoķļūst varaskāru nacionālu vai internacionālu maniaku rokās, kas nozīmētu cilvēces vai daļas cilvēku, kuŗi dzīvo pasaulē, neglābjamu bojā eju.

Sociālas un nacionālas doktrīnas nav cilvēci padarījušas laimīgāku vai devušas tai lielāku drošību. Noticis pretējais. Zinātne, ejot milzu soļiem uz priekšu, atstājusi cilvēka morālās vērtības tālu aizmugurē. Viela ir izstudēta, bet cilvēka dvēsele, dzīvība nepadodas tik lēti zinātnieku ieskatam; pat izdaudzinātā Freuda psīchoanalize, izrādās, nav universāllīdzeklis, lai ielauztos otra cilvēka dvēseles dzīlēs un atklātu to tumšākos noslēpumus.

Mākslinieka un rakstnieka intuicijai vēl arvien paliek plašs darba lauks, lai atminētu cilvēku dvēseles mīklas, izskaidrotu viņu rīcības motīvus un paceltu tos apskaidrojošā daiļuma gaismotnē, bez kuŗas cilvēce noslāptu.

Vācu dzejnieks Volfgangs Veirauchs, kas dzimis 1907. gadā Kenigsbergā, dzejolī „Atoms un aloe" attēlojis mūsu pasaules bojā eju atomenerģijā. Dzejolis rakstīts neparastā bībeliskā valodā, ar neparastiem salīdzinājumiem pieblīvēts, bet dod ieskatu cilvēces traģēdijā, kuŗa var nākt, ja tikai viens neprātīgais izsaukstu dabas spēkus, kuŗus vairs nespētu „saukt pie kārtības". Paskaidrojot sava dzejoļa tapšanu, Veirauchs raksta: „Atoms pamazām saēd mūs un kļūst mūsu rēgs. Tādēļ mēs saceļamies pret to, mēs noraidām jaunumu; mēs saceļamies pret to, ka cilvēki izraisa necilvēcību. Kam tad dzejnieks dzimis? Vai ne tādēļ, lai mazinātu jaunuma kopsummu ar draugu — rakstnieku Ekermanu. Gēte 1830. gadā nolasīja Ekermanam no „Fausta" II daļas ainu, kuŗā runā par „mātēm". Raiņa tulkojumā tā šādā: Kā? Mātes! Mātes skan tik brīnišķīgi!" Kad Ekermans neizprata, ko dzejnieks domājis, Gēte viņam atbildēja: „Es jums nekā vairāk nevaru atklāt, esmu tikai, Plutarchu lasot, nācis uz pēdām, ka grieķiem senatnē bijušas dievietes ar tādu nosaukumu. Tas ir viss, ko man sniegusi vēsture; viss cits ir manis paša iecerēts. Es jums došu līdz uz mājām manuskriptu, izpētījiet un pārdomājiet visu labi, tad mēģiniet pats tikt galā." Ekermans beigās nāca pie atziņas, ko vēlāk apstiprināja arī Gēte, ka „mātes", dzīvodamas mūžīgā krēslā un vientulībā, ir radītājas būtnes, radītājs un uzturētājs princips, no kuŗa viss atkarīgs, kas uz zemes iegūst veidu un dzīvību. Cik daudz pārdomu un studiju prasījis viens Gētes simbols, viens vārds — mātes! ...

Tikpat dziļu pārdomu pilniem mums jāgremdējas modernajā rakstniecībā, lai rakstnieku un dzejnieku teiktajiem vārdiem atrastu īsto izskaidrojumu resp. atslēgtu tos mantu kambaŗus, kuŗi dažkārt aizzīmogoti septiņiem zīmogiem. Tagadnes cilvēka dzīve un arī jaunradītāja rakstnieka un dzejnieka izlēle kļuvusi pretrunīga, daudzplākšņaināka. Zinātne milzīgi progresējusi, atraisījusi vielā slēpto milzīgo enerģiju, bet nav spējusi sagrožot, ne pasargāt pasauli no iespējas, ka šīs neatraisītās enerģijas izejavoti un pati enerģija belgās nenoķļūst varaskāru nacionālu vai internacionālu maniaku rokās, kas nozīmētu cilvēces vai daļas cilvēku, kuŗi dzīvo pasaulē, neglābjamu bojā eju.

Sociālas un nacionālas doktrīnas nav cilvēci padarījušas laimīgāku vai devušas tai lielāku drošību. Noticis pretējais. Zinātne, ejot milzu soļiem uz priekšu, atstājusi cilvēka morālās vērtības tālu aizmugurē. Viela ir izstudēta, bet cilvēka dvēsele, dzīvība nepadodas tik lēti zinātnieku ieskatam; pat izdaudzinātā Freuda psīchoanalize, izrādās, nav universāllīdzeklis, lai ielauztos otra cilvēka dvēseles dzīlēs un atklātu to tumšākos noslēpumus.

Mākslinieka un rakstnieka intuicijai vēl arvien paliek plašs darba lauks, lai atminētu cilvēku dvēseles mīklas, izskaidrotu viņu rīcības motīvus un paceltu tos apskaidrojošā daiļuma gaismotnē, bez kuŗas cilvēce noslāptu.

Vācu dzejnieks Volfgangs Veirauchs, kas dzimis 1907. gadā Kenigsbergā, dzejolī „Atoms un aloe" attēlojis mūsu pasaules bojā eju atomenerģijā. Dzejolis rakstīts neparastā bībeliskā valodā, ar neparastiem salīdzinājumiem pieblīvēts, bet dod ieskatu cilvēces traģēdijā, kuŗa var nākt, ja tikai viens neprātīgais izsaukstu dabas spēkus, kuŗus vairs nespētu „saukt pie kārtības". Paskaidrojot sava dzejoļa tapšanu, Veirauchs raksta: „Atoms pamazām saēd mūs un kļūst mūsu rēgs. Tādēļ mēs saceļamies pret to, mēs noraidām jaunumu; mēs saceļamies pret to, ka cilvēki izraisa necilvēcību. Kam tad dzejnieks dzimis? Vai ne tādēļ, lai mazinātu jaunuma kopsummu ar draugu — rakstnieku Ekermanu. Gēte 1830. gadā nolasīja Ekermanam no „Fausta" II daļas ainu, kuŗā runā par „mātēm". Raiņa tulkojumā tā šādā: Kā? Mātes! Mātes skan tik brīnišķīgi!" Kad Ekermans neizprata, ko dzejnieks domājis, Gēte viņam atbildēja: „Es jums nekā vairāk nevaru atklāt, esmu tikai, Plutarchu lasot, nācis uz pēdām, ka grieķiem senatnē bijušas dievietes ar tādu nosaukumu. Tas ir viss, ko man sniegusi vēsture; viss cits ir manis paša iecerēts. Es jums došu līdz uz mājām manuskriptu, izpētījiet un pārdomājiet visu labi, tad mēģiniet pats tikt galā." Ekermans beigās nāca pie atziņas, ko vēlāk apstiprināja arī Gēte, ka „mātes", dzīvodamas mūžīgā krēslā un vientulībā, ir radītājas būtnes, radītājs un uzturētājs princips, no kuŗa viss atkarīgs, kas uz zemes iegūst veidu un dzīvību. Cik daudz pārdomu un studiju prasījis viens Gētes simbols, viens vārds — mātes! ...

Tikpat dziļu pārdomu pilniem mums jāgremdējas modernajā rakstniecībā, lai rakstnieku un dzejnieku teiktajiem vārdiem atrastu īsto izskaidrojumu resp. atslēgtu tos mantu kambaŗus, kuŗi dažkārt aizzīmogoti septiņiem zīmogiem. Tagadnes cilvēka dzīve un arī jaunradītāja rakstnieka un dzejnieka izlēle kļuvusi pretrunīga, daudzplākšņaināka. Zinātne milzīgi progresējusi, atraisījusi vielā slēpto milzīgo enerģiju, bet nav spējusi sagrožot, ne pasargāt pasauli no iespējas, ka šīs neatraisītās enerģijas izejavoti un pati enerģija belgās nenoķļūst varaskāru nacionālu vai internacionālu maniaku rokās, kas nozīmētu cilvēces vai daļas cilvēku, kuŗi dzīvo pasaulē, neglābjamu bojā eju.

Sociālas un nacionālas doktrīnas nav cilvēci padarījušas laimīgāku vai devušas tai lielāku drošību. Noticis pretējais. Zinātne, ejot milzu soļiem uz priekšu, atstājusi cilvēka morālās vērtības tālu aizmugurē. Viela ir izstudēta, bet cilvēka dvēsele, dzīvība nepadodas tik lēti zinātnieku ieskatam; pat izdaudzinātā Freuda psīchoanalize, izrādās, nav universāllīdzeklis, lai ielauztos otra cilvēka dvēseles dzīlēs un atklātu to tumšākos noslēpumus.

Mākslinieka un rakstnieka intuicijai vēl arvien paliek plašs darba lauks, lai atminētu cilvēku dvēseles mīklas, izskaidrotu viņu rīcības motīvus un paceltu tos apskaidrojošā daiļuma gaismotnē, bez kuŗas cilvēce noslāptu.

Vācu dzejnieks Volfgangs Veirauchs, kas dzimis 1907. gadā Kenigsbergā, dzejolī „Atoms un aloe" attēlojis mūsu pasaules bojā eju atomenerģijā. Dzejolis rakstīts neparastā bībeliskā valodā, ar neparastiem salīdzinājumiem pieblīvēts, bet dod ieskatu cilvēces traģēdijā, kuŗa var nākt, ja tikai viens neprātīgais izsaukstu dabas spēkus, kuŗus vairs nespētu „saukt pie kārtības". Paskaidrojot sava dzejoļa tapšanu, Veirauchs raksta: „Atoms pamazām saēd mūs un kļūst mūsu rēgs. Tādēļ mēs saceļamies pret to, mēs noraidām jaunumu; mēs saceļamies pret to, ka cilvēki izraisa necilvēcību. Kam tad dzejnieks dzimis? Vai ne tādēļ, lai mazinātu jaunuma kopsummu pasaulē un vairotu labo? Rakstnieki tagad aizstāj praviešus, kuŗi pazuduši..." Traģiski un dziļdomīgi vārdi.

Kad pirms vairākiem gadiem tēlniekam Osipam Zadkinam Knokes peldvietā, kur kazino telpās bija sarīkota viņa tēlniecības darbu izstāde (Zadkins dzimis Vitebskā un jaunībā studējis Parīzē kopā ar Kārli Zāli), apprasījos, kādēļ viņš tēlo cilvēku figūras tik lauztās līnijās, ar četrām rokām, trīs kājām un pusnocirstām sejām, sirmais meistars atbildēja: „Kā lai citādi izteicu šo laikmetu, kas tautām nesis un nesīs tik daudz posta? Cilvēka vērtība ir mazinājusies, bet mašīna nav spējusi un nespēs aizstāt viņu." Man radās tāds iespaids, ka sirmais tēlnieks šādā veidā meklē atjaunotni, meklē sengriekņu „mātes" — dievietes, kuŗas sarga dzīvo radību. Viņa rēgainās figūras tai pašā reizē ir kā protests pret šo laikmetu un tā sabrukušo morāli. Protams, šie darbi tulkojami no dažādiem viedokļiem.

Arī jaunā rakstniece Ilze Šķipsna liekas viena no pirmajām latvietēm, kas pieskārusies modernajai daudzplākšņu rakstniecībai. Viņa, pati nezinādama, atkārto apmēram to pašu, ko teicis Zadkins un vācu dzejnieks. Ilze Šķipsna kādā aptaujā raksta: „Līmeņi un plāksnes mākslas darbos arvien bijuši. Patiesībā no daudznozīmības grūti ar bēgšanu izbēgt, pat sarunas teikumiem bieži apzināti vai nejauši ir vairāk nozīmes, no kuŗām parasti uzņemam to, kuŗa šķiet atbilstam apstākļiem. Citu nozīmju ieraudzīšana, tāpat kā vienas izvēlēšana, ietelp mākslas ietvaros. Mūsu dienās plāksnes tiek apzinīgi lietotas kā īpaša rakstniecības technika; tās nav tik sistēmatiskas kā allegorijas un ir plašākas par simboliem; tās, mainoties un krustojoties, var atklāt sakarības, kas citādi nav ieraugāmas. Diemžēl, plāksnes var kā autoriem, tā kritiķiem viegli kļūt par sportu, kas

(Nobeigums 8. lpp.)

ATSAUCIETIES UN ATBALSTIET
DAUGAVAS VANAGU Kanadā ZIEMSVĒTKU AKCIJU!
Ziedojumi un samaksa par kartītēm nododama DV KV un visām DV nodaļām Kanadā.

Arī Subatē jāpārspēj amerikāņi...

ALBERTA VESELAUKA PIEZĪMES PAR DZĪVI OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Katram personīgi iepriekš bija tikai jāizpilda anketa, tad jāiemaksā Ed. Alainim 1000 DM, un šāgada 12. augustā grupa latviešu ar kuģi „Kaljpin" no Rietumvācijas caur Stokholmu varēja dotīes uz Rīgu. Daugavas grīvā kuģis no kādas krasta apsardzības laivas uzņēma divus muitniekus, kuŗi braucējus uzrunāja latviski, bet savā starpā sarunājās krieviski.. Lielākos koferus vairumā izkontrolēja, vienā gadījumā pat rokas somiņu, taču visas papīru lietas, tāpat kā padomju sūtniecībā Stokholmā, Alainis ar muitniekiem atsevišķā kabīnē nokārtoja viens pats. Rīgas ostā atbraucējus vispirms uzkrītoši apsveica okupantu pārstāvji no t.s. komitejas kultūras sakariem ar latviešiem ārzemēs, pēc tam varēja notikt īsa un kluša satikšanās ar dažiem tuviniekiem, kas bija ieradušies pretī saviem radiniekiem. Autobuss uz viesnīcu Rīga jau gaidīja. Un no šī brīža sākās dzimtenes apciemojuma tālākā gaita, kuŗā katrs solis padots rafinēti izdomātai kārtībai, kamēr vien cieminš atrodas okupētajā tēvzemē.

Viesnīcā bija bagātīgi klāts maltītes galds, bet atbraucēju radinieki un draugi pie tā nedrīkstēja sēsties. Maskaviešu kalps Rimjānis, kuŗam līdzās turējās Broks, Aneraud̦s un Reigasa, telca saltu propagandas runu par bezgalīgi laimīgo latviešu tautas šodienas dzīvi. Komūnistam atbildēja Rietumvācijā dzīvojošais un Reinzemē labi pazīstamais X (vārds un adrese redakcijai zināma), primitīviem un šķautnainiem vārdiem slavinādams Latvijas okupācijas faktu un, pārcenzībā iespaida radīšanai kāpinot balsi līdz kliegšanai, zākādams latviešu nacionālos trimdiniekus, lamādams Daugavas Vanagu organizāciju un rupji pirgādamies par tās priekšsēdi V. Janumu. Viņam aplaudēja kā sarkanie „kultūras sakarnieki", tā arī pēkšņi balles sajust sākušie tautieši no Rietumiem. Pirmai dienai Rīgā tas tomēr vēl nebija nobeigums: nakts krievu pārpildītajā viesnīcā līdzināļās murgam, no kuŗa vairs nevarēja atgūties sirds. —

Tā vēlāk, atgriezies Rietumos, stāstīja kāds no šīs dzimtenes apciemotāju grupas dalībniekiem. Citi pastāstīja dažus atsevišķus epizodus.

Lai kā katrs par to domātu, taču patiesība nekļūst citāda. Arī pavisam reāli protokolējot dzimtenes apstākļus, kādos bijis jādzīvo verdzinātajai tautai visus okupācijā aizvadītos gadus, kuŗi tikpat smagi paliks visu laiku, kamēr maskaviešiem būs vara, jāpakavējas pie dažām parādībām, kuŗas labi raksturo cilvēku likteni, kuŗiem jau kopš 1945. gada krievu virskungi kopā ar viņu maisā iekritušajiem latviešu runājošajiem marksistiem sola paradīzi Daugavas krastos.

Kāda tautiete, kuŗa dzīvo kaut kur Bavārijā, ar savu brāli pēdējo reizi bija redzējusies 1944. gada Lieldienās. Tagad viņa brāli atkal satika šāgada augustā. No visas ģimenes atlikuši tikai divi, pārējo vienkārši vairs nav. Mātei tūlīt pēc sarkanarmijas atgriešanās izvarota, deportēta, pazudusi. Vecākais brālis kritis Berlīnē. Māsa kopā ar apm. 1000 grenadieŗiem pie Kuldīgas aiz Vijolīšu gravas noslepkavota. Tēvs, atlaists no gūstekņu nometnes Murmanskā, 1958. gada pavasarī atkal apcietināts par to, ka cīnījies Latviešu leģiona 19. divīzijas rindās, un Centrālcietumā izmeklēšanas laikā miris. Bet Ojāru, kamēr dzīvojusi, audzinājusi vecmāmiņa. Tagad viņš ir pelēks un jau nosirmojis kolchoznieks, precējies, tēvs dēlam, kuŗš apmeklē kādu ģimnaziju. Šis gados jaunais latvietis ar posta gadu piedzīvojumiem apzīmogoto seju paskaidroja: „Pašreiz, ja runājam par dzīvības uzturēšanu laukos, iztikt varam. Ja apstākļi nemainīsies, iztiksim arī turpmāk, bet gribas cerēt, ka vismaz jaunajiem, varbūt, izdosies piedzīvot, ka nākotnē viņu dēliem un meitām vairs nevajadzēs nedēļām pārtikt no piena un nemīzotiem kartupeļiem; nebūs vairs tā, ka pirmo ziemas mēteli var nopirkt tikai 25 gadu vecumā."

Kādā pagastā jau piekto gadu strādā enerģiska zobārste, — sauksim viņu par Ludmillu, tāpat kā izdomātu vārdu devām Ojāram, — kuŗa nabaga kolchozniekiem plombē un rauj ne tikai bojātos zobus; pēdējā laikā, ja kāds meklē, viņa neliedz palīdzību arī kā praktiskā ārste. Viņa slimniekus izmeklē, nosaka diagnozi un paraksta terapiju. Protams, ne jau tuvākmīlestības dēļ, bet par kārtīgiem rubļiem, jo tuvākais ārsts atrodams krietni patālā mazpilsētā.

Citā pagastā dzīvo izslavēts cūku stachanovietis, kas ir t.s. Tautību padomes deputāts. Šis lāga vecuks Antons vienmēr, kad centra krogā kopā ar vietējās komitejas dižvīriem dzer vodku no tējas glāzēm, lielās, ka drīz pieprasīšot ciema baznīciņu savai cūku farmai gaļas žāvēšanas vajadzībām. Taču citās reizēs, kad neviena vietējā varasvīra nav tuvumā, viņš kaimiņiem sarūgtināts gaužas par okupantu nejēdzībām un pastāsta to tālākos nodomus. Visa tā deputāta būšana esot tikai bēdīgs joks: viņam, tāpat kā pārējiem ievēlētajiem, jāpiekrītot visam, ko krievi un varenie funkcionāri tribīnē izbļaujot. Deputāti paši nedrīkstot ne domāt pakāpties augstāk, kur nu vēl savu pārliecību izteikt.

Nikno atvaires kauju laikā caurstaigātajā Kurzemes pusē, kur vēl šodien melnas rēgojas Rumbu, Straģu, Vanagu, Miekuļu, Nabadziņu, Jorģu, Zvejnieku un citu sētu drupas, skatienam paveŗas krūmu pilnas atmatas. Tāpat joprojām vēl nav atzēluši granātu saplosītie meži Bērzupītes krastos, sevišķi starp Jāņkrogu, Kundziņ - Freimaņiem, Brūnmuižu, Gārdenes staciju un Apšeniekiem. Komūnisma celšanā tur tomēr radies kāds cits spilgts sasniegums, kas ne mazāk raksturo pašreizējo dzīvi. Daudzo kollektīvu darbinieki, skolotāji un dzelzceļnieki, tāpat daļa kolchoznieku jau sen maltītes nevar pagatavot tā, kā vēlas, pašu virtuvēs (tādas ir 2 vai 3 ģimenēm kopīgas), bet ēdiens diendienā jāiegādājas ēdnīcā. Tikai tādēļ vien, ka Anneniekos pat vislielākajiem komūnistiem un pašam milicim J. Ceplajevam ar abiem palīgiem nav iespējams iegādāties gaļu, pienu un maizi, jo šīs mantas pērkamas tikai Dobelē vai Jaunpilī. Braukšana turp divreiz nedēļā prasa mazākais pa pusdienai.

Cik stipri okupācijas režīms veicinājis nemorāles attīstību, lieku reizi apliecina notikumi pastā Kaldabruņās. Vēstules, kuŗās atrodas pa naudas zīmei, nekad adresātus nesasniedz; vienalga, vai tās tuviniekiem sūtījis kāds radinieks turpat no Bikstiem, Ungurmuižas un Madonas, vai arī (vienā gadījumā) no Dortmundas un (otrā gadījumā) no Mineapoles. Kaldabruņu pasta priekšniecei komjaunietei Tamarai ir ne tikai 21 gads un dzīvas, kaislīgas acis, bet arī jau vairākus gadus atklāts noslēpums: pārāk slimīga ziņkārība, kuŗas rezultātā vecas māmuļas, tēvi un krustbērni veltīgi izgaidās to, kas viņiem mīļu sirdi bijis izsūtīts.

Dzimtenē joprojām vēl viss sākas ar mītiņiem, viss tajos ar partijas un milicijas palīdzību kalpo vienīgi nolūkiem, kuŗus komūnisti cer sasniegt šajās nebrīvprātīgajās sanāksmēs, kuŗās „urrā!" jāsauc tad, kad to pavēl, eksistences dēļ jāaplaudē tam, kuŗu nīst, un jāklausās tas, kas katram godīgam latvietim ir slogs un pilnīgi svešs. Tā, piemēram, šovasar Subatē, kuŗu atceramies kā slavenu sivēnu tirgusvietu Augšzemgalē (tāpat kā Neretas zirgu tirgu), gurķu dārzu laukuma malā atklājot jaunizbūvētu dažādu preču veikalu, Ilūkstes rajona kollektīva atsūtītais

(Nobeigums 6. lpp.)

LATVIJA

101. N-RS. TREŠDIENA, 1966. G. 21. DECEMBRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3339;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 769—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Elnem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs teikats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $0.40 par 1 collas slejas telpu.

Studentu nemieru ideoloģiskie pamati

Pēdējos gados vairākās ASV universitātēs uzliesmojuši studentu nemieri, kuŗos bija iesaistītas plašas masas. To atzīšana par protestu pret karu Vietnamā vai par komūnistu propagandas sekām nozīmētu šīs parādības pārāk lielu vienkāršošanu. Sakarā ar šiem studentu nemieriem, publicētas vairākas grāmatas, kuŗās iztirzāti paši nemieri un to ideoloģiskie pamati. Ļoti labu pārskatu par šīm norisēm sniedz Davids Grīnvalds (Greenwald) rakstā „The Ideology of the New Left. An Interpretation" (The Intercollegiate Review. A Journal of Scholarship and Opinion. Vol. 3 No 1, September-October, 1966.). Autors absolvējis Pensilvēnijas universitāti un turpina sociloģijas studijas Kalifornijas universitātē Berkelejā.

Amerikāņu kreisajiem studentiem ir daži uzskati un izjūtas, kas viņiem nozīmē it kā reliģiju. Kaut viss vēl nav izveidojies par sistēmatisku mācību, tomēr var jau runāt par šo kreiso aprindu jauno ideoloģiju. Vispirms, viņu vidū ļoti populārs ir Eriks Fromms, kuŗš gan vēl ir visai konservatīvs un vēl apzinās atsevišķa individa saites ar sabiedrību. Turpretim citi — radikālākie tikai domā par savu personīgo „es", it kā sabiedrība nemaz nepastāvētu. E. Fromms savā grāmatā „Veselīga sabiedrība" (The Sane Society) saka, ka katrā cilvēkā, kas nav garīgi slims, iedzimta cenšanās pēc garīgas veselības, laimes, harmonijas, mīlestības, jaunradīšanas. Bet visu to apdraud tas, ka vilcēks izmanto otru. Tātad, jaunajai kreisajai ideoloģijai raksturīga mīlestības cildināšana, protests pret cilvēku savstarpējo atsvešināšanos un aktīva piedalīšanās demokratiskās diskusijās, lai cīnītos pret birokratismu un centrālismu. Fromms uzskata mīlestību par „vienīgo veselīgo un pietiekamo atbildi uz cilvēku eksistences problēmām". Jāiemācās tikai mīlēt, un debesu valsts iba iestāsies zemes virsū. Pēc būtības tā jau ir kristīdnisma morāle, bet gadsimtiem rāda, ka šīs morāles iedzīvināšana pilnos apmēros ir ūtopija.

Neaizmirsīsim, ka cilvēku d i vē svarīgs ir ne tikai racionālais, bet arī iracionālais — dziņas un jūtas, kuŗas dažreiz stiprākas par racionālo. Šo kļūdu pielaida arī Sokrats, kas mācīja, ka tikums un zināšana ir tas pats, t.i., ja cilvēks zinās, kas ir labs, viņš arī darīs tikai labu, tāpat kā pats Sokrats cenšās darīt savā dzīvē. ASV šai gadījumā vērojams diezgan dabisks protests pret pastāvošo savstarpējo atsvešināšanos, indiferentismu, bet tā jau lielā mērā ir karas urbānizētas sabiedrības reksturīga parādība, jo dzīves stigā nav laika iedziļināties citu cilvēku pārdzīvojumos. Fromma ideja par lokālo pašpārvaldi, kuŗā pilsētas iedzīvotāji sanāku kopā un pārrunātu savas dzīves problēmas, atgādina Ruso sludinātō „tiešo demokratiju". Bet tā būtu iespējama tikai mazos centros, bet lielākajos vēlaa tautas pārstāvniecība, kuŗas ievēlētie pārstāvji runātu savu ēlētāju vārdā.Kreiso studentu aprindās valda anarchisma noskaņojums, kas vērsas pret civilizētās sabiedrības izveidoto administrātīvo aparātu. Tātad, te individuālisms kļuvis pilnīgi neapvaldīts, mežonīgs. Šai ziņā ļoti raksturīgs pārstāvis ir Pauls Gudmens (Goodman), kuŗu kreisās aprindas uzskata par savu elku. Viņa uzskati gan ļoti neskaidri. Piemēram, viņa formulējums, ka ir „nedabīgi pieprasīt, lai kāds kaut ko padara". Rodas jautājums, kā gan sabiedrība var pastāvēt, ja māca, ka nevienam nav jāuzņemas kaut kāda atbildība. Gudmens kļuvis sevišķi populārs ar to, ka apzīmē studentus par „ekspluatēto šķiru" un vēršas pret universitātes birokratiju. Universitāti viņš apzīmē par „multiversitāti".

Šie uzskati lielā mērā pamatojas uz eksistenciālisma filozofiju. Arī tajā, pēc būtības, ir anarchisma tieksmes, jo pirmā vietā izvirzīts personīgais „es". Sartrs pasvītro, ka katrs dzīvo savā individuālajā pasaulē, tātad, pastāv tik daudz pasauļu, cik ir cilvēku.

Eksistenciālisms pasvītro katra cilvēka vientulību un ignorē viņa saistības ar sabiedrību. Šis pārmērīgais subjektīvisms noved pie tā, ka nav iespējams vērtēt, kas ir labs („autentisks") un kas ļaunš („neautentisks"). Tātad, arī eksistenciālisms neatzīst morāli un atbildību, reizē ar to pasvītro emocionālo saistību ar kādu lietu jeb „iesaistīšanos".

Pret šo uzskatu Valters Kaufmans izvirza šādus iebildumus. Pirmkārt, šī „iesaistīšanās" ir joti nenoteikta, izplūstoša, jo nav labā un ļaunā kritērija. Otrkārt, parallēli šai kustībai varam atrast jau senās Grieķijas Dionisa šanās prātam, jo vienpusīgi piesaista sekošanai vienā virzienā. Treškārt, tā bieži ir pretrunā ar nopietnu studiju plāniem. Tomēr piedalīšanās nemieros šādā anarchistiskā pūlī pati par sevi var sagādāt baudu. Nav svarīgi, vai demonstrācija protestē pret karu Vietnamā, notiek ar civiltiesību cīņas lozungiem vai arī pieprasa runas brīvību, — svarīga ir tikai apziņa par piedalīšanos „tiešā akcijā", kuŗa var panākt universitātes darba pārtraukšanu.

Kreiso studentu aprindās ļoti populārs ir arī Bobs Dilons ar savām dziesmiņām, īstenībā gaudām. Te vērojama spilgta anarchisma propaganda: labāk mīlestība nekā karš, politika ir nesvarīga, „diženās sabiedrības" kults ir tikai rupja krāpšana, novecojušies ir agrākie tikumi — smags darbs, taupība un pieklājīga valoda. Dilona uzskatus raksturo šādas dziesmu rindas: „Es neklausos ne uz vienu, kas sludina morāli, un es dienā sapņoju ļoti, dauda.z Līdzīgā Ruso, Dilons apgalvo, ka cilvēks pēc dabas ir labs, bet civilizācija ir visa ļaunuma sakne. Tāpat viņš, līdzīgi Ruso, nostata pretī dabu un civilizāciju. Dīvaini, ka pie dabas Dilons pieskaita arī stipros apreibināšanās līdzekļus, piemēram, marihuānu. Skaņu plates ar Dilona dziesmiņām ir ļoti populāras un daži studenti pat apgalvo, ka tās pārveidojušas visu viņu dzīvi. Šī kustība ir pretintelektuāla: dzīvē svarīga ir darbība, nevis domas.

Īpaši interesanti atzīmēt, ka zināmu laiku šai kustībai varam atrast arī ebkādas paklausības prasības. Sevišķi uzskatāmi tas izpaužas Euripida lugā „Bakchantes". Dioniss arī bija jūtu iedarbības simbols. Turpretim Pentejs, kas apspieda savas jūtas, vēlāk zaudēja kontroli par sevi un pakļāvās Dionisa varai. Bakchantes domā, ka jūtas nav ierobežojamas un nonāk ekstazes stāvoklī. Viņas kļūst līdzīgas dzīvniekiem: dažreiz ir laipnas, citreiz mežonīgas un nežēlīgas. Viņas dejodamas dodas no pilsētas uz kalniem, lai izvairītos no civilizācijas ierobežojumiem, lai nodotos dabas anarchijai un bestiālitātei. Raksturīgi, ka tai laikā, kad Euripīds rakstīja savu lugu, Atēnas bija iesaistītas t.s. „Peleponēsas karā". Tātad, visai līdzīgas šīs ainas! Zīmīgi, ka Dilona dziesmiņās tieši ieskanas Dionisa kulta idejas.

Šī „tiešā akcija" miermīlīgā veidā izpaužas demonstrācijās Berkelejas universitātē, bet varmācīgā veidā masu nemieros Losandželosā, Harlēmā un Filadelfijā. Šīs kustības pārstāvji it kā aizmirsuši, ka ir gan atbrīvojušies no civilizācijas saitēm, bet pilnīgi sevi nodevuši savu vadoņu verdzībā, iznīcinot sevī dievišķo un ļaujot izpausties tīri dzīvnieciskām tieksmēm, sevišķi pēc narkotisko vielu lietošanas. Viņi izvairās no dzīves grūtībām, ieslīd fantzijas pasaulē un nokļūst tuvu ārprātam, bet pamošanās būs ļoti smaga. Agri vai vēlu ASV valsts un lokālā vara būs spiesta aktīvi apkarot šīs anarchistiskās tieksmes, uz ko norāda jaunievēlētā Kalifornijas gubernātora skaidrie un noteiktie brīdinājumi.

N. Viksniņš

Tulkojis Alfrēds Vinčels

(4. turpinājums)

Nometnes dzīvē turpmākajos mēnešos jūtami pastiprinās politiskā ieskaņa. Vispirms to veicina aprindas, kuŗas klusībā strādā sarkano interesēs, vēl šai gadā atklāti nodibina „Antifašistisko komiteju" un sāk pat izdot laikrakstu „Brīvais Vārds", aicinot uz diskusijām un cenšoties gūt piekritējus. Pie tam padomieši, kuŗi aiz visa slēpjas, rausta pevedienus, nodrošina avīzes iznākšanu un centīgos uzmudina ar īpašām pārtikas virsdevām, nemaz atklātībā neparādās. Obligātās sapulcēs mums jānoklausās komūnistu propagandas runas un gaŗas argumentācijas pret Hitlera Vāciju. Nometnē palaikam ierodas emigranti Ulbrichts un Piks, un klīst baumas, ka nedefinējamās komisijas, kuŗas lielā skaitā atbrauc no Maskavas, saistāmas ar pret Hitleru vērstas gūstekņu cīņas organizācijas dibināšanu. Frontē jau propagandējot ar skaļruņiem, atsevišķas grupas jau iesaistītas aktīvajās cīņās. Ziemā no sēnalu lapas „Brīvais Vārds" uzzinām par kādu skolu antifašistiem, kuŗa darbojas kādā nometnē Orankijā, un par „Antifas" pārdēvēšanu „Nacionālkomitejā".

Lielais vairums vācu kaŗa gūstekņu instinktīvi pretojas par „nacionālām" izkliegtajām organizācijām, kuŗas cenšas daudzos saprātīgos vāciešos pastāvošo antipatiju pret Hitleru izmantot komūnistiskiem mērķiem. Rūgto personīgo piedzīvojumu dēļ viņos gan nobriedusi nostāja pret Hitlera totālās vadības tiesībām, bet viņi nav gatavi tagad darboties otras totālas varas valsts interesēs. Arī jēdziens nodevība nav zaudējis savu nozīmi. Tā labākie vācieši klusē kopā ar daudzajiem vienkāršajiem cilvēkiem, kuŗi saglabājuši savu veselīgo instinktu. Atklāta opozicija daudzo spiegu dēļ nav iespējama, pat izrunāšanās uzticamo vidū ir bīstama.

Bet daudzi savu nostāju tomēr maina, darbojas patiešām līdz vai vismaz izliekas, ka sāļuši citādi domāt. Viņu pretestības spēks neiztur badu, aukstumu, primitīvo masu apmetni, atrašanos varas rokās, kuŗa nepazīst nekādus spēles noteikumus; neiztur pašu un ģimenes nākotnes neziņu. Viņu nervi sabeigti. Vai viņiem drīkst pārmest, ka nav nemitīgo spiedienu izturējuši?

Nenovēršamais saspīlējums starp šīm ahām grupām, daudziem vīru simtiem visšaurākajā telpā, kuŗiem viena vai otra izšķiršanās nozīmē turpmāko likteni, kļūst nepanesams.

☆

Viens no „Nacionālkomitejas brīvai Vācijai" dibinātājiem, Maksis Emenderfers, iedomājas mani kā nevācieti un „pārbēdzēju pārliecības dēļ" viegli pievērst savai lietai. Jaunībā bijis kādas komūnistiskas jaunatnes organizācijas piederīgais, viņš vēlāk aktīvi darbojās vācu komūnistiskajā partijā. 1937. gadā viņu ieslodzīja Dachavā. 1942. gadā viņam deva iespēju brīvprātīgi pieteikties kādā soda bataljonā austrumu frontē, ko viņš izmantoja, lai jau pēc dažām dienām pārbēgtu pretinieka pusē. Drīz vien viņš sazināja ar Ulbrichtu, kuŗš viņu atsauca par propagandistu uz Krasnojarsku. Kaut Emenderfers pie manis nekā nepanāk, viņš man tomēr liekas vairāk vērts par tiem politizējošiem ģenerāļiem, kuŗi tik negaidīti atklājuši savu sarkano sirdi.

☆

Kopā ar lielāku grupu vācu virsnieku mani 1942. gada septembrī pārvieto uz Orankijas nometni. Te es atkal satieku Zeipelu, kuŗš starplaikā izvirzījies par vienu no bīstamākajiem antifašistiskajiem aktīvistiem. Ar savu psichopatisko naidu pret visiem intelektuāļiem un virsniekiem, kas piemīt visiem aktīvistiem, viņš nododas komūnistiskajam izskaidrošanas darbam un darbojas savu uzdevumu devēju labā.

Kad pieteic kādu Ulbrichta runu, Zeipels un pārējie Antifas vīri ar mietiem skraida pa barakām, lai sadzītu izbadējušos un apatiskos cilvēkus mītiņa laukumā. Pie tam neviens nevēlas pretoties, tikai grib, lai atstāj mierā. Kad esam sastājušies rindā kā skaitīšanas reizēs, atveŗas nometnes vārti. Daudzu krievu virsnieku pavadībā ienāk Ulbrichts, rumāniete Anna Paukere un citi. Ulbrichts mūs apsveic ar skaļu: „Da zdrastvujet" — labdien! Nedaudzie aktīvisti, kuŗi izbrēc pretsveicienu, nespēj apslēpt faktu, ka neviens no noplīsušā ubagu bara neatbild.

Tieši šai acumirklī aiz apmeklētājiem vēlreiz atveŗas lielie nometnes vārti un parādās mūsu ateju tukšotājs ar savu lielo un apmēsloto mucu ratos, kuŗus velk mazs zirģelis. Saules stari iespīd tieši noplīsušā kapteiņa uniformā tērptā kučieŗa sejā, kuŗš stāv ratu priekšgalā, ar muguru atspiedies pret mucu. Acis mirkšķinādams un stulbu smaidu sejā, viņš ar savu mēslu mucu izbrauc tieši caur augsto viesu baru.

Atskan homēriski smiekli. Ulbrichts ar savu augsto pavadoņību pēc īsas vilcināšanās dodas uz kluba baraku un pazūd tajā. Pēc divdesmit minūtēm mēs drīkstam izklīst; pieteiktā runa paliek neteikta.

☆

Lidotāju leitnants Augustīns nometnē pazīstams kā pirmais virsnieks, kuŗš Antifas skolā saņēmis beigšanas diplomu. Kādā 1943. gada pavasaŗa vakarā, kad starp barakām ieelpoju mazliet svaiga gaisa, šis Augustīns plenāk pie manis un uzsāk sarunu. Viņš jautā par pieredzi frontē un līdzīgas lietas. Atbildu savā parastajā atklātajā veidā un bez sevišķas atturības. Manas atbildes noklausījies, Augustīns domā, ka mani interesē šot, kā Nacionālkomiteja kopā ar viņa komūnistiskajiem biedriem cīnās pret Hitleru.

Tad viņš izsmēlīgi pastāsta par kādu pirms dažiem mēnešiem veiktu pasākumu, kuŗš bijis vērsts pret vācu aizsardzības štābu Veļikije Lukos, austrumfrontes ziemeļos. Viņam kopā ar otru pārbēgušu vācu komūnistu un divdesmit krievu kareivjiem bija izdevies bez aizturēšanas gandrīz piekļūt pulka komandieŗa bunkuram. Tur viņus kāda sarga uzmanības dēļ tomēr ievēroja un pazina. Cīņā, kuŗa tūlīt iesākās, viņi nekā nespēja panākt. Zaudējot vairāk nekā pusi līdz atsūtīto krievu, abi vācieši atkal sasniedza sarkano līnijas. Par spīti plāna izjukšanai, abi par savu veikumu saņēma ordeni.

„Pats svarīgākais jau arī bija dot krieviem pārliecinošu pierādījumu mūsu uzticamībai," viņš piebilst. „Tas ir pats izšķirīgākais! Tu kā holandietis un fašistu ienaidnieks ļoti viegli vari nokratīt jebkādas šaubas par saviem godīgajiem nolūkiem, ja, piemēram, uzņemtos ziņu pienesēja uzdevumu. Tev tad kläsies labi. Pievienojies taču mūsu komitejai!"

(Turpinājums sekos)

Prof. Jānis Kug
Toronto

PAZĪSTAMAIS GLEZNOTĀJS 12. DECEMBRĪ ATS
UZ SS MŪŽA GADIEM, AIZVADOT ŠO DIENU SA
SKULPTORA JĀŅA KUGAS ĢIMENĒ

Prof. Jānis Kuga ir vecākais latviešu gleznotājs trimdā — ar slavenu vietu latviešu kultūras dzīvē. Lielāko daļu no trimdas gadiem mākslinieks aizvadījis Bostonā t. s. „latviešu mākslinieku mājā", kur reiz dzīvoja plašā teātrinieku saime, kuŗa tagad izklīdusi pa visiem lielās pasaules stūŗiem. Palicis vēl vienīgi Jānis Kuga ar savu palīgu adv. Albertu Brīvkalnu. Prof. Kuga ziemas cēlienu pavada Bostonā, bet ap Jāņiem dodas uz Kanadu gleznot tās dabu, tālu no civilizācijas centriem, kur bebrī vēl ceļ aizsprostus saviem dambjiem, ne varenie dzelzs zemes grābēji. Tāpēc arī mākslinieka darbos elpo ziemeļnieciskā dabas noskaņa, kas radniecīga Latvijai, jo atrodas uz tā pašā ģeografiskā meridiāna.

Par spīti saviem gadiem, prof. Kuga ir rosīgs savā dalradē, ko liecina gan viņa patstāvīgās izstādes ALTS namā Bostonā un piedalīšanās kopīgajās izstādēs, kuŗas rīko saloni vai organizāci-

jas. Viņa gleznās arv
nās dabas cildinājum
zemes radībā rastu d
ru un izlīdzinājumu
raditajiem konfliktie
savām gadskārtām i
ža darbs — parādīt
likt pārdzīvot kā mū
denu simfoniju. Ar
gleznās, kuŗās ir ti
jās krāsus, atrodams
gaismas punkts, kas
cilvēcei un mudina
dod ticību būt stipr
tā un sabiedrībā.

Daudz prof. J. K
tiem, kas interesējas
šu teātri, jo ar to v
tāpat kā ar gleznie
runās ir asprātīgas,
labsirdīga humora,
ņām. Kugas lielā l
teātri sākās ar Ra
zijas lugu lieluzvedu
viņš ieguva nemirs
un pacēla dekorātīv
nepiedzīvotos augst

Īsi pirms izbrauk
ronto, prof. Kugu u
biedri apmeklēja m
mis Audriņš un Jān
sveiktu „dzintarzem
un novēlētu labu ce
Jānis Kuga jau tag
sava mūža 90. dzim
un gribētu šai gad
Bostonā lielu izstād

Osvald

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„Lāčplēsis" Nr. 12, Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieŗu biedrības izdevums, iznācis šīgada novembrī, redaktori V. Skaistlauks un A. Lauris, 48 lpp.

Prof. Jānis Kuga ar apsveicējiem pie savām glez
šā no kreisās — J. Kuga un J. Audriņš, aizmugu

JĀNIS KLIDZEJS

Koka kāja u

(Nobeigums)

Tad bijām te, kaŗš bija cauri, tu gulēji slim
un Alda vairs nebrauca pie tevis. Reiz es t
Braukšu es. Alda teica: Tu esi vēl bērns un ne
Ko teiks ļaudis, kad skolniece skries pie ka
riem? Man atkal nebija nekā. Vēlāk lasīju „N
brālēnus" un zināju, ka tu esi starp tiem . .
nē — visu gan es nevaru teikt — man ir kaun
Bet es nezināju, ka tu pats esi tas Tālis Zemz
Tad nāca viss tas, kas šovakar . . . un es red
. . . un man bija briesmigas bailes no tā, ko red
tavā sejā, kad tu aizgāji . . ."

Ilze runā un stāsta, un viņai nav kauna atz
Visi viņas vārdi ceļas un nāk no iekšējas atb
šanās un ilgi krātiem sapņiem, un šinī bridī
ko noslēpt viņai liktos grēks. Viņa ir gan las
daudzās grāmatās, ka jāslēpjas un jāglabā
visu, kad mīl, bet tas viss tagad pazudis un
mirsies, un viņa ir pati savā brīvībā, un te vi
tāda, kāda bijusi savos labākajos sapņos.

„Tev bija bailes no tā, ko tu redzēji n
sejā?" atvaicā Zemzems.

„Jā, ļoti."

„Un tad gāji mani meklēt?"

„Tad es skrēju."

Slīts vilnis un gaisma Zemzemu apņem
viņš domā: Vai viss tas nāk no Ilzes acu valgā
žuma un dīvainā, lēnā smaida, kas guļ viņas
kaktiņos? Vai no tā pēkšņā miera, kas atnācis
pašā? Pats jūt, ka viņā ir kāds miers, vai, va
tas arī gurdenums, bet domas viņu vairs n

ATVIJA
AMERIKĀ
EŠDIENA, 1966. G. 21. DECEMBRIS
REDAKCIJA TORONTO.
rs — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston
Ont.; tālr. 531—4533;
ece — Silvija Ancāne, sasniedzama re-
3239;
— Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park
borough, Ont.; tālr. 759—8076;
— Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don
47—6933;
Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd.,
463—4226.
AKCIJA EIROPĀ:
, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.
anuskriptus pēc vajadzības īsināt. Ne-
s neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta at-
astmarka (Kanadā) vai starptautiskais
emēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem
izteiktās domas ir rakstītāja personīgs
dījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.
ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50;
mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu
$16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.
sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā
$3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

pakļau- rast jau senās Grieķijas Dionisa
sīgi pie- kultā. Seviški uzskatāmi tas iz-
virziena- paužas Euripīda lugā „Bakchan-
runā ar tes". Dioniss arī bija jūtu iedar-
. Tomēr bības simbols. Turpretim Pen-
dā anar- tejs, kas apspieda savas jūtas,
sevi var vēlāk zaudēja kontroli par sevi
rīgi, vai un pakļāvās Dionisa varai. Bak-
pret ka- chantes domā, ka jūtas nav iero-
civiltie- bežojamas un nonāk ekstazes
arī pie- stāvoklī. Viņas kļūst līdzīgas
svarīga dzīvniekiem: dažreiz ir laipnas,
alīšanos citreiz mežonīgas un nežēlīgas.
panākt Viņas dejodamas dodas no pilsē-
traukša- tas uz kalniem, lai izvairītos no
civilizācijas ierobežojumiem, lai
šās ļoti nodotos dabas anarchijai un
lons ar bestiālitātei. Raksturīgi, ka tai
bā gau- laikā, kad Eurīpids rakstīja savu
a anar- lugu, Atēnas bija iesaistītas t.s.
s mūles- „Peleponēsas karā". Tātad, visai
ir ne- līdzīgas šis ainas! Zīmīgi, ka Di-
drības" lona dziesmiņās tieši ieskanas
ana, no- Dionisa kulta idejas.
umi — Šī „tiešā akcija" miermīlīgā
pieklā- veidā izpaužas demonstrācijās
us rak- Berkelejas universitātē, bet var-
as: „Es mācīgā veidā masu nemieros
s sludi- Losandželosā, Harlēmā un Fila-
sapņoju delfijā. Šis kustības pārstāvji it
uso, Di- kā aizmirsuši, ka ir gan atbrīvo-
pēc da- jušies no civilizācijas saitēm, bet
ņ ir vi- pilnīgi sevi nodevuši savu vado-
at viņš, ņu verdzībā, iznīcinot sevī die-
ti dabu viško un ļaujot izpausties tīri
ka pie dzīvnieciskām tieksmēm, sevišķi
rī stip- pēc narkotisko vielu lietošanas.
us, pie- Viņi izvairās no dzīves grūtī-
nu pla- bām, ieslīd fantzijas pasaulē un
ir ļoti nokļūst tuvu ārprātam, bet pa-
ntī pat mošanās būs ļoti smaga. Agrī vai
ušas vi- vēlu ASV valsts un lokālā vara
ir pret- būs spiesta aktīvi apkarot šīs
ir dar- anarchistiskās tieksmes, uz ko
norāda jaunievēlētā Kalifornijas
zināmu gubernātora skaidrie un noteiktie
ram at- brīdinājumi.
N. Viksniņš

iņš ar savu mēslu mucu izbrauc tieši
iesu baru.
omēriski smiekli. Ulbrichts ar savu
onību pēc īsas vilcināšanās dodas uz
un pazūd tajā. Pēc divdesmit minū-
kstam izkļūst; pieteiktā runa paliek

★

leitnants Augustīns nometnē pazīs-
nais virsnieks, kurš Antifas skolā sa-
nas diplomu. Kādā 1943. gada pava-
kad starp barakām ieelpoju mazliet
šis Augustīns pienāk pie manis un
. Viņš jautā par pieredzi frontē un
s. Atbildu savā parastajā atklātajā
sevišķas atturības. Manas atbildes
Augustīns domā, ka mani interesē
ālkomiteja kopā ar viņa komūnistis-
em cīnās pret Hitleru.
izsmēlīgi pastāsta par kādu pirms
šiem veiktu pasākumu, kurš bijis
ācu aizsardzības štābu Velikije Lu-
rontes ziemeļos. Viņam kopā ar otru
cu komūnistu un divdesmit krievu
a izdevies bez aizturēšanas gandrīz
komandiera bunkuram. Tur viņus
zmanības dēļ tomēr ievēroja un pa-
ura tūlīt iesākās; viņi nekā nespēja
ējot vairāk nekā pusi līdz atsūtīto
cieši atkal sasniedza sarkano līnijas.
a izjukšanai, abi par savu veikumu
i.
rīgākais jau arī bija dot krieviem pār-
ādījumu mūsu uzticamībai," viņš pie-
pats izšķirīgākais! Tu kā holandie-
ienaidnieks ļoti viegli vari nokratīt
bas par saviem godīgajiem nolū-
nēram, uzņemtos ziņu pienesēja uz-
tad klāsies labi. Pievienojies taču mū-
"
(Turpinājums sekos)

Prof. Jānis Kuga Toronto

PAZISTAMAIS GLEZNOTĀJS 12. DECEMBRI ATSKATIJAS UZ 88 MŪŽA GADIEM, AIZVADOT ŠO DIENU SAVA DĒLA SKULPTORA JĀŅA KUGAS ĢIMENĒ

Prof. Jānis Kuga ir vecākais latviešu gleznotājs trimdā — ar slavenu vietu latviešu kultūras dzīvē. Lielāko daļu no trimdas gadiem mākslinieks aizvadījis Bostonā t. s. „latviešu mākslinieku mājā", kur reiz dzīvoja plašā teātrinieku saime, kuŗa tagad izklīdusi pa visiem lielās pasaules stūriem. Palicis vēl vienīgi Jānis Kuga ar savu palīgu adv. Albertu Brīvkalnu. Prof. Kuga ziemas cēlienu pavada Bostonā, bet ap Jāņiem dodas uz Kanadu gleznot tās dabu, tālu no civilizācijas centriem, kur bebrī vēl ceļ aizsprostus saviem dambjiem, ne varenie dzelzs zemes grābēji. Tāpēc arī mākslinieka darbos elpo ziemeļnieciskā dabas noskaņa, kas radnieciga Latvijai, jo atrodas uz tā paša ģeografiskā meridiāna.

Par spīti saviem gadiem, prof. Kuga ir rosīgs savā daiļradē, ko liecina gan viņa patstāvīgās izstādes ALTS namā Bostonā un piedalīšanās kopīgajās izstādēs, kuŗas rīko saloni vai organizācijas. Viņa gleznās arvien ir varenās dabas cildinājums, lai jaudis zemes radībā rastu dvēseles mieru un izlīdzinājumu ar cilvēku radītajiem konfliktiem. Daba ar savām gadskārtām ir Kugas mūža darbs — parādīt to gleznās, likt pārdzīvot kā mūziku, kā cildenu simfoniju. Arvien Kugas gleznās, kuŗās ir tik daudz zaļās krāsas, atrodams arī kāds gaismas punkts, kas dod cerību cilvēcei un mudina neaizmirst, dod ticību būt stipram savā vietā un sabiedrībā.

Daudz prof. J. Kuga var dot tiem, kas interesējas par latviešu teātri, jo ar to viņš saaudzis tāpat kā ar glezniecību. Viņa sarunās ir asprātīgas, piebārstītas labsirdīga humora, bagātas atziņām. Kugas lielā loma latviešu teātrī sākās ar Raiņa un Aspazijas lugu lieluzvedumiem, kuŗos viņš ieguva nemirstīgu vārdu un pacēla dekorātīvo mākslu vēl nepiedzīvotos augstumos.

Īsi pirms izbraukšanas uz Toronto, prof. Kugu un viņa dzīvesbiedri apmeklēja mākslinieki Jānis Audriņš un Jānis Cīrulis, lai sveiktu „dzintarzemiešu" vārdā un novēlētu labu ceļa vēju. Prof. Jānis Kuga jau tagad domā par sava mūža 90. dzimšanas dienu un gribētu šai gadījumā rīkot Bostonā lielu izstādi.

Osvalds Akmentiņš

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„Lāčplēsis" Nr. 12, Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieŗu biedrības izdevums, iznācis šāgada novembrī, redaktori V. Skaistlauks un A. Lauris, 48 lpp.

Valentine Hermane

DIVI GADU DESMITI

Sen ciņu trokšņis rimis,
Sen drupas jauna zāle sedz,
Tik tavā sirdī, kaŗavīr,
Nekas nav pārmainījies:
Viss palicis, kā kādreiz bijis
Pirms divi gadu desmitiem . . .

Vēl dzirdi brāļu sāpju vaidus ,
Vēl redzi liesmās dzimteni
Un atmiņās kā stāvēji — tā stāvi
Tu dzintarzemes stūrīti,
Kurzemes cietoksni un gaidi . . .

Jau pasaulē bij rimis kaŗš,
Bij diezgan izliets asiņu
Par tiesībām, par taisnību.
Tu cerēji: Miers tagad būs.
Nu taisnu tiesu apspiedējam lems
Lieltautu tribunāls, tak velti . . .

Jo vēsturiskās dienās Nirnbergā,
Ne goda viriem, farizeju
Prātiem bij vara dota
Sodīt, spriest un lemt,
Kas vainojams, kas attaisnojams
Bij kaŗa sākumā un noziegumos.

Ak, latvju cīnītāj,
Ne naidnieks tevi cīņā uzvarēja,
Bet išredzīgie pašlabuma kalpi.
Kas viņiem tava Latvija?
Mazs nieciņš vispasaules kartē.
Bet tu vēl tici, cer, gaidi,

Ka pasaulei Dievs atkal dāvās sirdsapziņu.

Ceļojums dvēseles priekam

KARLIS PĒTERSONS „APVĀRŠŅI AICINA", CEĻOJUMA APRAKSTS, GRĀMATU DRAUGA IZDEVUMS, 100 UZŅĒMUMU, 1966. GADĀ

Kaut ceļojumi dažiem latviešu autoriem devuši tematus literāru darbu radīšanai, īstu ceļojumu grāmatu latviešiem gandrīz nav. Ceļojumus pa Amerikas kontinentu aprakstījis Knuts Lesiņš grāmatā „Zem svešām zvaigznēm" piecdesmito gadu vidū. Pirms diviem gadiem Kārlim Pētersonam iznāca pirmā ceļojumu grāmata „Tāles tuvina", bet nule novembŗa beigās parādījās viņa otra ceļojuma apraksts grāmatā „Apvāršņi aicina". Jau dažas dienas pēc šīs grāmatas iznākšanas Pētersons devās trešoreiz pasaules apceļojumā, šoreiz uz Austrāliju un Okeaniju, lai caur Āziju un Eiropu atkal atgrieztos Ņujorkā.

Ceļojumus Kārlis Pētersons vienmēr uzsāk laikā, kad viņa dzīvesvietā Ņujorkā kļūst vēsāks un tuvojas ziema. Kā izbēgtu no tās un visu gadu pavaditu mūžīgā vasarā, viņš dodas ceļojumos. Pētersona uztverē nav māksla ceļot, maksājot dārgu naudu un visam izskrienot cauri dažās dienās, bet prasme ir ceļot lēti un atrast laiku pietiekamai pasaules apskatīšanai, apmeklējot mūzejus un vēsturiskas vietas, bet arī vērojot skaistus dabas skatus. Strādājot ceļojuma birojā, viņam iespēja izvērtēt ceļojuma iespējas tālās zemēs gan personīgā uztverē, gan izmantojot kolēģu zināšanas. Ceļojuma laikā viņš apmeklē arī pazīstamus tautiešus un draugus, kuŗi sniedz norādījumus nozīmīgāko vietu apmeklēšanai un, varbūt, ietaupa arī dažu grasi no ceļojuma izdevumiem. Lielāko ceļojuma daļu tomēr jāiztiek bez draugu padoma un pakalpojumiem.

Autors grāmatas pēdējos teikumos pasaka iemeslu, kādēļ pievērsies ceļošanai: viņš nevar aprast ar amerikāņu savdabīgo dzīvi un tās skaļumu, kas nogurdina.

„Apvāršņi aicina" ir ceļojumu cikla „Pasaule paveŗas" otra grāmata, kuŗā sakopoti vērojumi un iespaidi no Latīņamerikas

(Nobeigums 6. lpp.)

Eduards Ramats

Pazistama zinātnieka kompozicijas

LEONĪDA SLAUCITĀJA DZIESMAS SKAŅU PLATĒ IEDZIEDĀJUSI ELZA INDRIKSONE

Leonīds Slaucītājs ir vienreizēja personība — reizē zinātnieks, komponists, gleznotājs un dzejnieks. Ar saviem pētījumiem ģeofizikā, īpaši Antarktikā, viņš kļuvis pazīstams starptautiskā mērogā, un apskati par viņa pētījumiem publicēti latviešu un citu tautu izdevumos.

Prof. L. Slaucītājs ir Kultūras fonda laureāts un Kr. Barona prēmijas ieguvējs. Viņa diplomdarbs Latvijas universitātē par tematu „Latvijas un Rīgas jūras līča ģeofiziskie pētījumi" godalgots ar zelta medaļu. Viņš beidzis Laplatas mākslas augstskolu, specializējies ainavu gleznošanā (ap 60 darbu, īpaši par Arktiku). Bijis Latvijas kaŗaflotes virsnieks.

Viņš studējis mūziku Latvijas valsts konservatorijā un 1933. gadā beidzis kompozicijas teorijas un diriģenta klasi ar brīvmākslinieka gradu. Laikā no 1933. — 1940. gadam viņš vadīja Latvijas universitātes prezidiju konventa simfonisko orķestri. Publicētas viņa komponētās koŗa un solodziesmas. No koŗa dziesmām populārākās ir „Mocekļi" (K. Skalbe), „Senā teika" (J. Veselis), „Zvaigžņu lietus" (E. Zālīte) „Es kaŗā aiziedams" (tautas dziesma) un citas. Arī dueti „Draudzība" (paša komponistā teksts) un „Zilie sapņu kalni" (K. Ieviņš). Klavierēm uzrakstītas „Divas prelūdes" (si bemol minorā un sol bemol mažorā), impresijas par pasaku „Laimīgais princis" un Sonāta sol mažorā. Pazīstama „Prelūde vijolei" do diez mažorā (arī čellam), „Prelūde baznīcai", miniatūra „Dziesma par akmeni" (vijolei), bet orķestrim — „Simfonisks allegro" un divas prelūdes.

No L. Slaucītāja pārdesmit solodziesmām 16 platē iedziedājusi soprāns Elza Indriksone. Šajās dziesmās komponists pievērsies rezignēta satura tekstiem. No dzejniekiem viņam tuvākie ir Vilis Plūdons, Kārlis Skalbe, Jānis Poruks, Kārlis Ieviņš, Rūta Skujiņa, Velta Toma un Elīna Zālīte. Platē izskan ar paša komponista rakstīto tekstu „Draudzība".

Mūzikālajā izteiksmē L. Slaucitājs iet savdabīgus un pārsteidzošus ceļus. Viņa melodijas diezgan vijīgas, ar krāšņu harmonisku apdari pavadījumos. Bet gandrīz visas dziesmas rakstītas ļoti augstā tesitūrā; otrās oktāvas la, si, — pat trešais do nav retums. Šīs galējības bieži tvertas no vidējā balss posma uz augšu atsevišķos vārdos, pat to balsienos. Tas labā priekšnesumā nav bez efekta, bet pa spēkam tikai retiem vokālistiem. Par to atzinība darbu iedziedātājai Elzai Indriksonei.

Izņemot norādītos paņēmienus, dziesmas ieturētas mierīgā plāksnē. No tām krāšņi izceļas Plūdona „Nakts dziesma" ar raksturīgu ievadu un starpspēlēm pavadījumā. Līdzīgi veidota arī V. Tomas „Sapnis" un E. Zālītes „Lēni lido sniegi". K. Ieviņa „Zilie sapņu kalni" pārāk trauksmaina un drāmatizēta. Skaista apdare pavadījumos ir trim tautmelodijām. Pirmā „Ko dziedāju", varbūt ir iespaidīgāka zemāku toņu kārtā. Skaists nobeikums ir „Meitiņa — zivtiņa" klavieŗu pavadījumā.

Raksturīgu ievadu komponists devis Poruka „Pār ziedu pļavām skumjas nāk" ar kāpinājumu un dā.

saturam atbilstošu nobeigumu. Elēģiska noskaņa ieturēta Skalbes „Neteic manim vārdu daudz", gan ar minētajām gradācijām atsevišķos vārdos. V. Tomas dzejoļi tverti spēcīgos vilcienos, plašā diapazonā („Maijā", „Akmens", „Liktenība"). Tās raksturīgas izteiksmē, bet ar augstām prasībām vokālajā plāksnē.

Cita stīga ieskanas Rūtas Skujiņas „Būšu pie tevis, mana zeme", kaut samērā melodiskais plūdums atsevišķos gājienos tiecas galējībās:

Plates iedziedātāja Elza Indriksone grūto uzdevumu veikusi sekmīgi. Viņas plašais soprāns ar skanīgām augšām kā radīts minētajām dziesmām. Stabilā elpas atbalstā labi veidojas augstākie toņi, arī klusinātā dziedājumā. Balss noskaņā (tembrā) dominē gaišī toņi, kuŗi zīmīgi izceļ satura liriskās vietas, bet saldina arī drāmatisko dziedājumu. Sirsnībā un pacilātībā veidojas tautmelodiju atskaņojumi.

Henrietas Bellas klavierpavadījumi viscaur labi pieskaņoti solo dziedājumam. Izceltas arī ievada un starpspēles.

Mūsu oriģinālmūzikas popularizēšanā paveikts cildens darbs par svētību un iepriecinājumu skaņu mākslas cienītājiem trimdā.

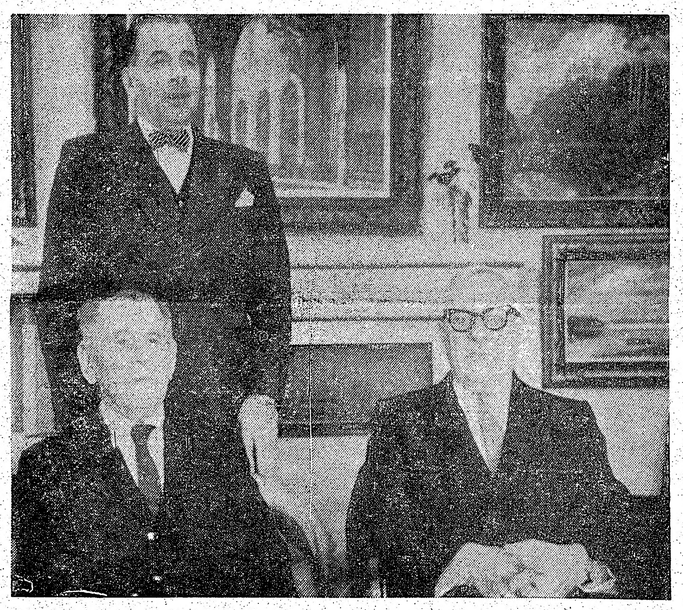

Prof. Jānis Kuga ar apsveicējiem pie savām gleznām īsi pirms izbraukšanas uz Toronto: priekšā no kreisās — J. Kuga un J. Audriņš, aizmugurē J. Cīrulis. Foto: O. Akmentiņš

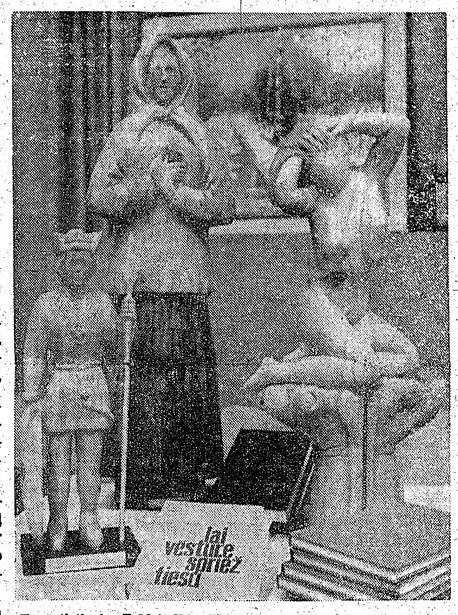

Torontieti A. Zvidri līdz šim galvenokārt pazina kā gleznotāju, bet Kanadas DV rīkotajā Ziemsvētku tirdziņā daudzie apmeklētāji varēja viņu iepazīt arī kā koktēlnieku. Uzņēmumā (no kreisās) A. Zvidŗa izstādītie griezumi kokā — „Latgales kaŗavīrs", „Baznīcā" un „Spēks un daile". Foto: JAK

JĀNIS KLIDZEJS

Koka kāja un koka galvas

STĀSTS

(Nobeigums)

Tad bijām te, kaŗš bija cauri, tu gulēji slimnīcā, un Alda vairs nebrauca pie tevis. Reiz es teicu: Braukšu es. Alda teica: Tu esi vēl bērns un nejēga. Ko teiks ļaudis, kad skolniece skries pie kaŗavīriem? Man atkal nebija nekā. Vēlāk lasīju „Nāves brālēnus" un zināju, ka tu esi starp tiem . . . Ai, nē — visu gan es nevaru teikt — man ir kauns . . . Bet es nezināju, ka tu pats esi tas Tālis Zemzems. Tad nāca viss tas, kas šovakar . . . un es redzēju . . . un man bija briesmīgas bailes no tā, ko redzēju tavā sejā, kad tu aizgāji . . ."

Ilze runā un stāsta, un viņai nav kauna atzīties. Visi viņas vārdi ceļas un nāk no iekšējas atbrīvošanās un ilgi krātiem sapņiem, un šinī brīdī kaut ko noslēpt viņai liktos grēks. Viņa ir gan lasījusi daudzās grāmatās, ka jāslēpjas un jāglabā sevi visu, kad mīl, bet tas viss tagad pazudis un aizmirsies, un viņa ir pati savā brīvībā, un te viņa ir tāda, kāda bijusi savos labākajos sapņos.

„Tev bija bailes no tā, ko tu redzēji manā sejā?" atvaicā Zemzems.

„Jā, ļoti."

„Un tad gāji mani meklēt?"

„Tad es skrēju."

Silts vilnis un gaisma Zemzemu apņem, un viņš domā: Vai viss tas nāk no Ilzes acu valgā spožuma un dīvainā, lēnā smaida, kas guļ viņas lūpu kaktiņos? Vai no tā pēkšņā miera, kas atnācis viņā pašā? Pats jūt, ka viņā ir kāds miers, vai, varbūt, tas arī gurdenums, bet domas viņu vairs nevelk uz ieleju, uz pazemi. Viņa acis vairs neskatās arī ieroča stobrā.

Viņš klusē. Ilze arī negaida, ka viņš daudz runātu. Viņa ir laimīga no tā vien, ka Zemzema sejā vairs nav nekā tāda, no kā būtu jābaidās.

Zemzems apņem meitenes plecus un pieglauž viņas galvu sev zem zoda un ievelk dziļu elpu caur viņas matiem. Viņa acis sāk mirkšķināties, un tajās kāpj, valgumā pārvērties, viss, kas viņā tik ilgi krājies un nogulsnējies kā sausa sāls. Ir labi, ka to neviens neredz, — viņš domā. Arī šī mazā ne. Viņam nepatīk būt vājam, kad to kāds redz.

Tas ātri ir pāri. Viņš jau sen mācījies sevi grožot. Bet kā bija šodien? Vai pats savu mieru viņš atguva, vai to atnesa šī mazā?

Viņam gribētos Ilzei kaut ko labu teikt, kaut ko darīt, kas viņai sagādātu prieku. Bet ar ko? Par to domājot, viņš jūtas laimīgs un drumslains reizē, un viņam liekas, ka Ilzē skatītos gara acīm un caur kādu biezu stiklu. Viņa taču vēl ir un ir bērns. Ko tādam lai saka? Viņa desmit gadu jaunāka par mani. Viņa vēl ir tik trausla, tik naīva un laba. Pat skūpsts viņai varētu pāri nodarīt? Viņa teica: Es būsu tava līgava. Protams, viņa būs mana līgava! Bet — vai tas nav neprāts — viņa līgava un reizē vēl bērns tomēr! Tai, kuŗai bija prāts, tai es vairs nenozīmēju neko vairāk kā koka gabals. Alda dega ar savām lūpām un krūtīm reizē, šī mazā te — deg ar visu savu dziļumu. Vēl tikai viņas acīs tas atmirdz. Viņas smaids vēl tik bērnišķīgs.

Tad kā pēkšņs kliedziens Zemzemā ieskan: Tu esi koks un būsi koks, ja spēsi domāt tikai koka domas. Pie tevis tuvu ir silta dzīvība, kas tev atdeva atpakaļ cilvēka domas, bet viņai tev nekā, ko dot!

Zemzems satver Ilzes plecus un noskūpsta meiteni pēkšņi un negaidīti. Ilze deg kā ugunī un apmulsusi smaida.

Tad Zemzems izņem no kabatas ieroci un, sniegdams to Ilzei, saka:

„Ņem to un palaid tur uz leju. Bieži vien tas nav lāga rīks."

Ilze to sviež ar visu spēku, un, pret klintīm atsizdamies, ierocis nokrīt miglas dziļumā.

Varbūt tas ir pēdējais smagums, kuŗu Zemzems no sevis noplēsis, bet reizē viņš jūtas arī bezgala noguris.

Viņš saka Ilzei:

„Apsēsties te."

Viņa apsēžas uz plakanā akmens gala. Zemzems atgulstas pār visu akmeni, noliek galvu Ilzes klēpī un saka:

„Es tagad gribu un varu atpūsties no visa. Ai, Ilžuk, ja tu zinātu, cik ilgi jau tā neesmu gulējis. Tavas rokas ir mazas, bet siltas."

Ilze tur viņam roku uz pieres. Viņš skatās tālajā zilumā un caur balto gaismu, it kā nupat kaut ko atrastu apbrīnojamu.

Pēc brīža:

„Spied stiprāk savu roku uz pieres. Tā! Es gribu spēku."

Ilzei jāpabrīnās:

„Tu pats esi spēcīgs. Tu esi Zemzems."

„Māni. Varbūt reizēm. Biju kādreiz. Bieži vien arī spēcīgie ir sausi kā smilts un nabagi līdz kaulam, ja pasaulē paliek gluži vieni."

Tad vēl pēc kāda brīža:

„Ilze, tu esi un būsi mana līgava."

Viņa drosmīgi pamāj ar galvu.

Zemzems turpina:

„To neviens nedrīkst zināt."

Vēl pēc brīža:

„Vēstules rakstīt tev nedrīkstēšu, tāpēc ka esi skolniece. Manas tev domātās vēstules tu lasīsi vienā vai otrā avīzē. Ja tur pieminētajai meitenei arī būs cits vārds, tad zini, ka tā tomēr esi tu."

„Zināšu, visu zināšu," saka Ilze.

„Šonakt es braucu atkal prom. Tev drīz, tas ir, tūlīt jāiet mājās. Var sākt meklēt. Jāiet vienai. Ja pamanīs mūs kopā, tu neglābsies no runām."

„Nē, nē!" Ilze iesaucas. „Vēl ne."

„Labi. Vēl trīs baltas minūtes. Tagad runā, stāsti kaut ko tu. Nē, neņem roku nost! Lai paliek man uz pieres, tā!"

Ilzei nav nekā cita, ko šinī brīdī stāstīt, un viņa stāsta par lielajām eglēm pie tēva mājām, kuŗu zaros viņa šūpojusies lejup-augšup, lejup-augšup!

Zemzems skatās zvaigžņājā un redz tur pastaigājamies visus savus nāves brālēnus, kuŗi no kauju laukiem neatgriezās.

5.

Ilze noslīd no gultas un skatās pa logu pilsētas ugunīs. Tur kaut kur pa šīm ielām klibo Zemzems.

Kādu laiku es biju viņa līgava. Tā viņš teica. Arī es pati tā domāju. Tad tiku šinī krastā. Biju studente. Ar krāsām un lentēm. Man sāka patikt braši jaunekļi, kuŗi dejo tango un aizvizina mājās mašīnā.

Tālim Zemzemam bija tā pati koka kāja, bet man pieaugusi jauna galva — glīta koka, ar nopūderētu zodu.

Tā nu tagad ir un citādi nevar būt: viņš kliboš tāpat kā agrāk, un arī es klibošu tālāk pa šo pamatīgo laužu līdzenumu, zīmēšu kleitas un modelēšu smaidīdama.

Smaidi, asaras un „oskari"

AIZVADĪTĀS PIRMAS ZIEMEĻAMERIKAS LATVIEŠU TEĀTRA DIENAS TORONTO ATCEROTIES

(Nobeigums)

Noskatoties Milvoku DV apvienības teātŗa kopas sniegto „Lolitas brīnumputna" izrādi M. Valteres-Einbergas režijā ar krāšņajām Maijas Gruzītes dekorācijām un lielo tēlotāju pulku, gribas tomēr jautāt: ar kādu mērauklu vai pieeju vērtējams šis milzu darbs? Kas par dekorācijām, kas par tērpiem! Katrs varēja redzēt, ka šīs izrādes sagatavošana prasījusi ne tikai laiku, bet arī prāvus materiālos līdzekļus. Pēc izrādes man bija pārrunas ar vairākiem labi pazīstamiem skatuves darbiniekiem par „Lolitas brīnumputna" dekorācijām un kostīmu metiem, kuŗu autore ir jaunā māksliniece Maija Gruzīte, kas augusi un savu talantu veidojusi šajā kontinentā. Mūsu domas bija dalītas par to, vai ķēniņa dēla spilgtajā tērpā bez latviskajām saktām jābūt arī pa tautiskai prievītei, vidus jostai un caunādas cepurei. Taču lielākā daļa skatītāju šīs sīkās detaļas nemaz nebija ievērojusi, tāpat arī nevarēja pateikt, vai pārējo pils ļaužu tērpos bijusi novirzīšanās no latviskā elementa vai ne, jo visi ar „aizturētu elpu" izrādījās sekojuši ļauno un labo tēlu sacensībai un spēlei skatuvē — krāsaino gaismu kūļos un liegās mūzikas pavadījumā. Kopīgais iespaids par M. Gruzītes veikumu palika, ka viņa gājusi droši pati savu izvēlēto ceļu kā tērpu, tā dekorāciju izvēlē, bet nav šaubu, ka par viņas talantu vēl daudz dzirdēsim nākotnē.

„Lolitas brīnumputna" tēlotāju ierindā droša un pārliecinoša kazu gana Sīrmja lomā bija Velta Pelce, un viņai, manuprāt, pienākas izrādes labākās tēlotājas gods. Tāpat ar ļoti labām skatuves dotībām un labu dabīgu talantu sevi parādīja abi „sliktie" brāļi — Cintis (Olģerts Skostiņš) un Poķis (Valters Kalnītis). Skatā, kuŗā no maisa gaidīto dārgumu vietā izbirst akmeņi, V. Kalnītis parādīja lieliski spēli kustībās un vaibstos. Labā un cēlā princa Aļņa tēlā savu ilgo skatuves pieredzi un rutīnu parādīja Richards Spuris. Tomēr šķiet, ka Aļņa tēlojums būtu labāk iederējies kopīgajā spēlē, ja tas būtu spraigāks un ne tik trausls, kā princi tēloja R. Spuris. Minot šo teicamāko Milvoku tēlotāju galotnī, tai katrā ziņā ir jāpieskaita arī Lolitas tēlotāja Ilga Strazdiņa, kuŗa savā nelielajā lomā parādīja, ka viņai ir lieliskas dotības. Gribētos viņu atkal redzēt kādā citā, lielākā lomā. Gados vecāko un jaunāko tēlotāju pulks, kuŗā liela daļa bija skolēnu, parādīja, ka grib palikt uzticīgi latviešu skatuvei. Viņi centās sniegt labāko kā vārdos, tā kustībās, bet ne visos skatos tas izdevās brīvi.

Šo izrādi noskatīties bija ieradušās latviešu skolas un bērni ne vien no Toronto, bet arī no citām apkārtnes pilsētām, ar lielāko sajūsmu, atsaucību un sasprindzinātību dzīvojot līdz izrādes norisei. Vērtējot lugu no šīs perspektīvas un redzot, kādu ieskatu latviešu pasaku lugu pasaulē milvokieši pavēruši mūsu jaunajai audzei, tāpat piedaugušajiem skatītājiem, „Lolitas brīnumputns" noteikti pelnījis kādu īpašu balvu. Kā jau šī raksta sākumā teikts, teātŗa dienu atklājējs minēja, ka Kultūras fondam būtu jāatbalsta latviešu teātŗi vai, kā dzirdēju skatītāju solā, „zēl, ka viņu tik ātri zirgs nospēra".

Teātŗa dienu nobeigumā, balvu izdalīšanas un draudzības vakarā nebija iespējas noskaidrot izrāžu vērtēšanas komisijas domas par to, kas bija individuāli labākie tēlotāji, jo viss noritēja lielā steigā. Taču nākošajā dienā izdevās vismaz vienu no viņiem „noķert" pa tālruni — Pēteri Ozolu. Jāatzīstas, ka viņa „saraksti" ar maziem izņēmumiem bija līdzīgi tiem tēlotāju vārdiem, kuŗus esmu minējis augstāk un „piešķīris" apbalvojumus. Ceru, ka teātŗa draugi neņems ļaunā, ja, rakstot savus vērojumus par aizvadītajām teātŗa dienām, būtu kādā vietā kļūdījies. Tāpat lai teātŗa draugi neļaunojas, ja nākošajās „dienās" Čikagā izstādē viss būs zem stikla. Kāpēc? Vienkārši tādēļ, ka šajās „dienās" kāds teātŗa mīlētājs, jādomā aiz pārskatīšanās, paņēmis līdz kādu retu un vēsturisku teātŗa žurnālu, kuŗš bija izlikts skatē kopā ar fotoattēliem apmeklētāju ieskatam.

Jānis Vairdotis

Vairāk vēstuļu...

(Pārnesums no 1. lpp.)

su dzimtenes vārda popularizēšanai un likteņa atgādināšanai LNAK valde nolēma šīs brošūras izdošanu atbalstīt, bet neatkarīgi no tā aicināt Kanadas DV valdi sniegt pārskatu par savāktajiem līdzekļiem un, sakarā ar vienošanos, pārskaitīt LNAK kasē tai piekritīgo daļu.

Pēc izglītības nozares vadītāja J. Mežaka ziņojuma (viņš pašreiz vada arī LNAK kultūras nozari līdz jauna vadītāja izraudzīšanai) valde vienojās, ka Kanadas latviešu kultūras dienas organizējamas laikā no 29. janvāŗa līdz 5. martam. Tās ievadītu Toronto ar TLTA ģimnazijas gadskārtējo Draudzīgā aicinājuma sarīkojumu un LPB Kanadas kopas rīkotu rakstnieku cēlienu, bet pabeigtu ar tēlotājas un lietiskās mākslas Kanadas novada izstādi. Kultūras dienu laikā visas latviešu organizācijas un draudzes aicinātas vairāk padomāt par kultūrāla rakstura sarīkojumiem, bet kultūras darbinieki aicināti rakstīt latviešu presē. Pārrunās pakavējās arī pie līdzekļu vākšanas kultūras fondam un nolēma to organizēt pēc iepriekšējo gadu paraugā, t. i. kultūras dienu laikā vākt līdzekļus ZLKF, LNAK darbam un Latvijas brīvībai. Tā kā februārī vispārēju līdzekļu vākšanu ar organizāciju starpniecību organizē arī Latvijas valde, vienojās lūgt nama valdi šīs ieceres īstenošanu uzsākt pēc kultūras dienām, lai neradītu savstarpēju paralēlismu. LNAK valde atzīst Latviešu namu par ļoti nozīmīgu nacionālu pasākumu, un, kā ierosināja priekšsēža vietnieks T. Kronbergs, to varētu uzskatīt par Latvijas proklamēšanas 50 gadu jubilejas projektu.

Kasieris K. Tannis ziņoja, ka no Sv. Jāņa draudzes saņemti 50 dol. kā ziedojums LNAK darbam un 66 dol. dalības maksām. Arī pārējās draudzes un organizācijas, kuŗas vēl nav maksājumus par 1966. gadu nokārtojušas, aicinātas to izdarīt pēc iespējas drīz, lai summas varētu ietilpināt LNAK budžeta noslēgumā. Līdz šim budžeta apmēros ieņemti 2969,48 dol.,, bet izdoti 2424,84 dol. Valde vienojās neizņemtos autoru honorārus 10,80 dol. apmērā pārskaitīt kultūras fonda līdzekļos. Tāpat vienojās, darbības gadu pabeidzot, LNAK darbvedei izmaksāt 300 dol., mācības līdzekļu apgāda vadītājam 100 dol. un bibliotēkāram 50 dol. Latviešu pašpalīdzības fondam Vācijā, kuŗš galvenokārt aprūpē vecos ļaudis, valde nolēma izmaksāt 100 dol., bet komponista J. Medņa kapa piemiņas plāksnes uzstādīšanai Zviedrijā piešķīra 25 dol. N. Ambera ievadītā pretkomūnistiskā darba atbalstam piešķīra 50 dol., ieteicot viņam nākotnē dažādu jautājumu kārtošanā iepriekš sazināties ar LNAK informācijas nozares vadītāju.

Latviešu nacionālais fonds Skandināvijā iecerējis izdot plašāku darbu par Latviju angļu valodā, kas aptvertu vēsturi, ģeografiju, saimniecību un visparējo stāvokli. Šī darba izdošanai nepieciešamos līdzekļus fonds cer iegūt ar grāmatas iepriekšējiem pasūtinājumiem. Valde atzina šo ieceri par atbalstāmu un vienojās pasūtināt 5 eksemplārus, nosūtot 70 dol. Grāmatas cena Kanadā būs 14 dol., un LNAK valde iesaka to pasūtināt visām latviešu organizācijām, draudzēm un atsevišķiem tautiešiem. Fonda adrese ir: Postbox 108, Stokholm, Sweden.

Valde pārrunāja arī padomes iepriekšējās sesijas lēmumus, vienojoties radīt radioraidījumu fondu, tālāk uzdeva A. Rāviņam pētīt jautājumu par latviešu veco laužu mītnes iekārtošanas iespējām, bet jaunatnes literatūras pētīšanas komisijas sastādīšanu izglītības nozares vadītājs J. Mežaks ierosinās pārrunāt nākošajā skolu valdes sēdē. T. Kronbergs izteica domu, ka padomes sesijās iesniegto rezolūciju īstenošanā būtu aktīvi jāpiedalās arī pašai rezolūciju iesniedzējiem. G. Liepiņš informēja, ka Savstarpējā sadarbības līga arī šogad organizē etnisko grupu draudzības balli Royal York viesnīcā 28. janvārī.

Valdes sēdē piedalījās priekšsēdis J. Niedra, viņa vietnieki T. Kronbergs un A. Rāviņš, sekretārs J. Kalns, kasieris K. Tannis, valdes loceklis J. Grodnis padomes prezidija sekretārs G. Liepiņš, izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, palīdzības nozares vadītājs K. Priedītis, revīzijas komisijas locekļi J. Rolavs un B. Senkēviča un LNJAK pārstāve Rita Apše.

R. N.

Uzsākti priekšdarbi Preses ballei

LAIKRAKSTS „LATVIJA AMERIKĀ" ZIEDO PILI IZLOZEI

Vairāk nekā gadu rūpīgi gatavotā pirmā Preses balle Sanfrancisko lepni un gandrīz vai luksō jau izskanējusi, un nu pienākusi kārta savē ballē Toronto pulcēties rakstniekiem, avīžniekiem un viņu lasītājiem. Kā mūsu laikrakstā jau ziņots, Latviešu preses biedrības Kanadas kopas rīkotā Preses balle notiks 28. janvārī plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā.

Preses balle Toronto notiek katru gadu, kādēļ rīkotājiem jau iegūta pamatīga rutīna un nav nepieciešams sākt gatavošanās darbus veselu gadu iepriekš. Kaut gan paši nepieciešamākie priekšdarbi, kā telpu rezervēšana un cits svarīgākais, protams, paveikti jau krietni iepriekš, faktiskos priekšdarbus LPB Kanadas kopa uzsāka tikai 17. decembŗa valdes sēdē pr-ces B. Senkēviča vadībā. Valde vienojās, ka īpašus ielūgumus uz Preses balli arī šogad nevienam neizsūtīs, to mīļi gaidīti ir visi rakstnieku un avīžnieku draugi. Iespējams vienīgi, ka visiem interesentiem nepietiks vietu, jo rīkotāji, lai ballē nebūtu saspiestība, šogad ierobežos vietu skaitu. Tādēļ visiem interesentiem, kuŗi arī šoreiz vēlas līksmot gadskārtējā Kanadas latviešu Preses ballē, ieteicams jau priekšlaicīgi iegādāties ieejas kartes, lai nodrošinātu piedalīšanās iespējas. Ieejas kartes, sākot ar 1. janvāri, jau būs dabūjamas Lotus puķu veikalā (792 Bathurst St.), kur reizē varēs arī rezervēt galdiņus vai atsevišķas vietas. Ieejas karte šoreiz maksās 5 dol., bet šai cenā jau būs iekļauta ceptās pīles, šampanieša un vairāku pārsteiguma laimestu izlozē.

Kā katru gadu līdz šim, mūsu laikraksts rīkotājiem jau pieteicis savu tradicionālo ziedojumu — ceptu pīli ar piedevām izlozei. Pārrunājot Preses balles norises un programmu, valde vienojās par sarīkojuma konferansjē aicināt aktieri un režisoru Voldemāru Pukatu, kuŗš principā jau piekritis, bet programmas izraudzīšanu uzticēju rakstniecei Tonijai Krūkai. Pēdējā par programmu tuvāk nekas nav ziņojams, bet tik daudz ir skaidrs, ka arī šoreiz iradīsies Preses pīle un Drukas kļūdu velniņš, tāpat netrūks iespiestās „Preses Pīles', kuŗas rel kollēģija arī šoreiz darbojas rakstnieka un mākslas kritiķa Tālvalža Ķiķaukas vadībā. Par deju mūziku gādās iecienītā Elmāra Zakuļa kapella.

Dienu pēc Preses balles, arī tāpat kā iepriekšējos gados, notiks LPB Kanadas kopas rīkotā rakstnieku pēcpusdiena, par kuŗas vadītāju lūgts T. Ķiķauku, bet piedalīties bez vietējiem literātiem arī rakstniekus no Ņujorkas, Čikagas, Montrealas u.c. Tuvāka informācija par Preses balli un rakstnieku pēcpusdienu mūsu laikrakstā sekos.

Pēc LPB Kanadas kopas valdes sēdes notika apspriede, kuŗā piedalījās pāreizējā un 1962. gada valde, lai pārrunātu jautājumus, kas saistās ar nolemtās godalgas piešķiršanu par darbiem rakstniecībā Kanadas mērogā. Šai vajadzībai radīts īpašs

(Nobeigums 5. lpp.)

TORONTO ZIŅAS

● Latviešu kreditsabiedrības novembŗa ienākumi bija 9464,78 dol., bet izdevumi 8279,03 dol., kas dod 1185,75 dol. atlikumu. Kopīgā bilance pašreiz sasniedz 1.617.691,29 dol., kas nozīmē apm. 300.000 dol. lielu pieaugumu pēdējā gada laikā. Bilancē lielākais postenis ir biedru krājnoguldījumi — 1.126.796,14 dol. Ievērojami pieaudzis arī biedru skaits, kas decembŗa sākumā sasniedza 2010 un 91 organizāciju īpašajam depozita kontam. Tekošajā darbības gadā peļņa, novembŗa bilanci sledzot, bija 11.282,70 dol.

● Jaunatnes pulciņa Staburags saviesīgais vakars 17. decembrī Latviešu namā bija pulcinājis ap 150 jauniešu un, paredzams, dos arī labu atlikumu. Par pulciņa līdzšinējo darbību vispārēju ziņojumu sniedza valdes pr-dis G. Siliņš, informējot arī par iecerētajiem sarīkojumiem. Jauniešu Jaungada sagaidīšanas sarīkojumu Latviešu namā rīkos kopīgi ar LNJAK un nama valdi, bet janvārī paredzēts slēpošanas izbraukums. Saviesīgajā vakarā loterijas galveno laimestu iegūva Normunds Goba.

● TLTA ģimnazijas audzēkņu slēgts eglītes vakars notiks 23. decembrī plkst. 7 vakarā Latviešu namā. Sarīkojumu organizē 4. klases audzēkņi, un tajā ielūgti arī visi līdzšinējie ģimnazijas absolventi, kā arī audzēkņu vecāki. Ģimnazijas gadskārtēji rīkotais Draudzīgā aicinājuma sarīkojums notiks 29. janvārī plkst. 5 dienā Sv. Andreja baznīcas telpās. Ģimnazijas drāmatiskais pulciņš H. Miķelsona vadībā izrādīs T. Zeltiņa lugu „Rīgas ģimnazisti".

● Pēc ilgākas slimošanas Queen Elizabeth slimnīcā 42 gadu vecumā mirusi Velta Ciemiņa. Aizgājēju pēdējā gaitā uz Ziemeļjorkas kapu latviešu nodalījumu 15. decembrī izvadīja māc. A. Čops. Aizgājēja atstāj Toronto vīru Emīlu, dēlus Kārli un Viesturu, meitu Skaidrīti, kā arī māsu Mirdzu Jaunzemi ar ģimeni.

● Sv. Andreja draudzes bērnu Ziemsvētku eglīti 18. decembrī ievadīja māc. A. Čopa dievkalpojums, kuŗu ar dziesmām kupliināja svētdienas skolas koris dir. A. Purva vadībā. Pēc tam baznīcas zālē notika H. Miķelsona sagatavotās bērnu ludziņas „Ziemsvētki Sidrabenē" uzvedums. Bez mazajiem tēlotājiem tajā piedalījās arī E. Bērziņas-Ošiņas baletskolas un I. Ķeniņas-Kajakas ritmoplastikas skolas audzēknes. Uzvedumam piemērotas dekorācijas bija gatavojusi Dagmāra Brastiņa. Sarīkojumā ar bagātīgu dāvanu maisu ieradās arī Ziemsvētku vecītis (H. Miķelsons), bet draudzes priekšnieks R. Roze, pateikdamies svētdienas skolas skolotājiem, pasniedza draudzes veltes — grāmatas un aploksnes. Dāmu komiteja bija klājusi cienasta galdu bērniem un vecākiem. Sekoja dejas un bērniem un vecākiem rotaļas gaidu vadībā. Sarīkojumā piedalījās ap 300 bērnu ar vecākiem.

● Austrumu draudzes bērnu Ziemsvētku sarīk. 18. dec. ievadīja māc. A. Brieža svētbrīdis. Lidijas Auzānes-Vītoliņas ludziņu „Ziemsvētku vēstule" bija sagatavojusi A. Bencone, pašai un E. Abelem spēlējot līdz. Uzvedumā piedalījās 22 mazie tēlotāji, bet dziesmām klavierpavadījumus veica Anita Grigale-Rundāne. Sarīkojumā bija arī citi svētdienas skolas audzēkņu priekšnesumi, galvenokārt deklamācijas, dziesmas un klavieŗu solo. Dāmu komitejās sagatavotās dāvanas bērniem izdalīja Ziemsvētku vecītis — E. Abele, kuŗa ziņā atradās arī sarīkojuma norise. Ap 240 dalībnieku nobeigumā vēl pakavējās pie cienasta galdiem un rotaļās.

● Sv. Andreja draudzes aktīvā jauniešu grupa vecumā no 13 — 16 gadiem savu eglītes vakaru rīko 28. decembrī plkst. 7 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās. Sarīkojumā paredzēti jauniešu priekšnesumi. Piedalīties aicināti visi draudzes jaunieši.

● Jaunkanadiešu teātris igauņu režisora R. Andres vadībā, pēc 19 izrādēm Centrālās bibliotēkas zālē, pēdējo lietuviešu rakstnieka A. Landsberģa lugas „Pieci stabi tirgus laukumā izrādi sniedza 18. decembrī. Izrādes varēja būt labāk apmeklētas. Ar šīs lugas izrādēm Jaunkanadiešu teātris veicis nozīmīgu darbu ne tikai dramātiskās mākslas, bet arī nacionālpolitiskās cīņas laukā, jo lugas temats atbilst mūsu cīņai pret totālitārām varām un kādreiz brīvu valstu okupāciju.

● Austrumu draudzes jauniešiem, kuŗi nākošā gadā paredzējuši iesvētīties, jāpieteicas pie draudzes māc. A. Brieža līdz 15. janvārim. Iesvētīšanas dievkalpojums paredzēts 2. jūlijā.

● Sv. Jāņa draudzes jauniešu grupa vecumā no 13 — 16 gadiem savu eglītes sarīkojumu rīko 8. janvārī. Jauniešu grupā pašreiz reģistrēti 50 dalībnieku; sanāksmes notiek divreiz mēnesī.

● Sv. Jāņa draudzes koŗa valdē turpmāk par priekšnieci darbosies E. Baruša, bet valdes locekļi būs E. Skujevskis, M. Bergkitis, A. Stabiņa un M. Pētersone. Koŗa diriģents ir J. Barušs.

● TLB inženieŗu un tehniķu kopas sanāksmē 16. decembrī, piedaloties ap 45 apmeklētājiem, inž. E. Groskopfs referēja par tematu „Ceļojums uz mēnesi". Referents ir jaunās paaudzes *inženieris, beidzis universitāti 1955.* gadā un nodarbināts par vecāko inženieri izplatījumu telpas ierīču konstruēšanā. Referātā viņš apskatīja veiktos pasākumus pasaules telpas pētīšanā, iepazīstinot klausītājus ar rakešu uzbūvi, astronautiem un viņu īpašajiem tērpiem un priekšdarbiem lidojumam uz mēnesi, kas ilgtu apm. 3 dienas. Referents stāstījumu papildināja ar skaņu filmām. Pēc tam notika debates. Referentam pateicās kopas prks K. Slesers, bet laika trūkuma dēļ izpalika paredzētās pārrunas par tuvākas sadarbības izveidošanu ar TLB.Kopas biedri lūgti savus ieskatus šai jautājumā iesūtīt rakstveidā. Kopas gada sapulce paredzēta janvārī, kad arī ievēlēs jaunās amatpersonas.

BAMPTONA

● DV Bramptonas nodaļas un vietējās latviešu ev.-lut. draudzes Ziemsvētku eglītes sarīkojums bērniem notika 17. decembrī Grace United baznīcas telpās. Sarīkojumā bija ieradušies ap 40 dalībnieku, un to ar svētbrīdi ievadīja māc. A. Briedis. Ar dāvanu maisu bija ieradies Ziemsvētku vecītis (J. Lūsis), pirms mazo apdāvināšanas iepazīstoties ar viņu sagatavotajiem priekšnesumiem.

Divējādi svē

Pirms 27 un vairāk gadiem Ziemsvētku ieskaņa Latvijā sākās apmēram mēnesi pirms svētkiem. Ap šo laiku latviešu valodas skolotājs izraudzīja lomu tēlotājus svētku uzvedumam skolas eglītes sarīkojumā. Nemēģināju minēt, pēc kāda ieskata vai kārtības viņš izmeklēja jaunos aktiešus, bet, droši vien, pēc sekmēm latviešu valodā un spējām izrunāt dažādus vārdus ar dažādu uzsvaru. Mani arī izraudzīja aktieŗu sastāvā, man nācās uzstāties trīs cēlienos, bet tikai vienā varēju izrunāt trīs vārdus. Nebiju jau arī no gados vecākajiem, tikai tāds knirpis, bet man iedalītā loma likās liels panākums. Parasti mēģinājumi notika vakaros, bet dažreiz arī stundu laikā, un nevarēja būt lielāka prieka, kā izkļūt no kādas stundas... Izrādes vakarā biju satraukts un mēģināju atkārtot savus trīs teicamos vārdus neskaitāmas reizes, lai tikai nesajuktu. Jutos kā pāvs košās spalvās, jo mans pāža tērps tiešām tāds bija: koši sarkans ar zaļu apmetni. Dienā pēc eglītes izdalīja liecības, un skolēni varēja iet svētku brīvdienās.

Istais prieks tomēr sākās dienu pirms svētkiem, kuŗu parasti mēdza apzīmēt par svētku sestdienu, kaut biežāk tā iekrita kādā citā nedēļas dienā. Tad cepa baltmaizi un dzeltenmaizi, gatavoja piparkūkas, pīrāgus un cituš svētku gardumus, bet pats galvenais — iegādājās svētku eglīti.

Maizes cepšana toreiz nebija vienkārša lieta, nevarēja tikai pagriezt gāzes plītiņas krāniņu, lai krāsns ieslēgtos vajadzīgajā siltumā. Maizes krāsni vispirms bija jāsakrauj krietna čupa priežu malkas, bet krāsns jātīkrina, pēc tam ogles jāizvelk un ar bērzu slotu jāizslauka. Lai zinātu krāsns temperatūru, iemeta sauju miltu. Ja tie tūlit sadega, krāsns bija jāvēdina; ja nesadega, varēja sākt cepšanas darbus.

Bērniem patika piparkūku cepšana. Ar tukšu vīna pudeli izrullēja miklu plānāš plāksnītās, pēc tam ar īpašām formām tajās izgrieza zvaigznes, sirdis un puķmēnešus, lai veidojumus pēc tam liktu uz pannas un izceptu brūnas piparkūkas. Vislabāk patika rullēšana, tikai gadījās arī norullēt ar miltiem drēbes, un tad mazos cepējus aizraidīja no cepšanas darbiem. Lai nemaisītos pa kājām, lielie parasti mazos sūtīja uz mežu meklēt eglīti.

Latvijā eglīte bija galvenā Ziemsvētku sastāvdaļa, bez kuŗas svētkus svinēt gandrīz nebija iespējams. Pilsētnieki egliti iegādājās tirgū, laucinieki to samekļēja paši savos mežos, pļavās vai krūmājos. Pilsētnieki egliti tirgū visādi aplūkoja: gan mērīja garumu, gan skatīja platumu un kuplumu, ņēma vienu un otru zariņu, tad atkal mērīja, salīdzīnāja citu egliti un beidzot atgriezās pie pirmās. Visas izskatījās skaistas, bet neviena nelikās visskaistākā. Viena tomēr bija jānes mājās.

Bieži vien Latvijā Ziemsvētkos bija uzsnidzis sniegs, kas mirdzēja kā balts noklāts palags. Braukšana uz mežu pēc eglītes šādā laikā bija patikamākais darbs. Sajūdzu veco balto ķēvīti kuražā un lēnā riksī laidu pa ganu ceļu uz mežu. Jaunaudzē biju jau vasarā noskatījis dažas eglītes, bet tagad neviens nelikās svētku cienīga. Bridu pa sniegu un meklēju skaistāku, līdz beidzot viena likās pietiekami laba, lai nocirstu un vestu mājās. Tur piestiprināja eglītei svecītes, gan baltas, gan arī sarkanas, zaļas, dzeltenas vai rozā, izrotāja ar piparkūku sirdīm, bārkstainām konfektēm, āboliem un spīdīgiem vizuļiem. Ziemsvētku vecis bija atnesis dāvanas, un lielie stāstīja bērniem, ka vecītis tās nolaidis pa skursteni. Dāvanām tomēr nebija ne dūmu smakas, ne sodrēju melnuma, un dažs bērns brīnījās, ka Ziemsvētku vecītis vispirms izslaucījis skursteni un tikai tad laidis lejup maisu ar dāvanām. Bērni par tām priecājās, lielie nogaršoja pašgatavotu miestiņu, sēdās pie svētku galda un baudīja dažādus labumus, kuŗus mājasmāte cēla priekšā. Jautrības, dziesmas un asprātības nepietrūka līdz rīta pusei. No tālajiem draugiem vai radiem pienāca svētku apsveikumi, tuvējie brauca ciemos svētīt kopīgi.

Tagad, pēc 27 gadiem, svētku ieskaņa tāpat manāma jau mē-

nesi iepriekš, dina, ka vair nās dienu at kiem, un ar nu šīs skaitli nās. Vienmēr gādina gan t stos un žurnā būt, nealzmirs jas, bet visa legādātas. Pa gādā katru v sainīti nāk būtu drošs, reizā vietā u bā. Durvju sa du, garāžas v ki gaidīt. Pie deles salicis nav aizmirsis sveikuma ka tumu novācēj vēl kāds liek vākt, un pirm var atbildēt domā, jo šād disies tikai t nīgi darbā bo idzis un par nepriecājas.

Pāris nedēļ ierodas pirm neši — apsve ņas sūtījuši Ar katru skaits aug, d tites ierodas Tās var pie kārt istabā kristalla trau das logā. Da par priecīgie tas par Noelu cīgos svētkos tas runā tikai cieniem. Šī z visi gan grib bet baidās s dā, pašus sv mājīgoties par pības vai atz ņus par visu kos atlīdzina papīra dolari nieks, sasniec sargu, piena mu novācēju nākamajā ga attiekšanu u laikraksts r mu tvertnē vis nevēršies un vēl visā notiks, ja t kā nav iedo dolariem nov sam nav radī jums, jo da svētku gratīt

Svētku vak jām reizēm, baznīcu nokl jumu, un tā reize, kad ba zu, bet cilvēk izbraukšanas jāpaliek mājā ģinot iestāst slēdz durvis, tos sakraut kaudzi. Egli par dārgu r augušu maks lītei pierkārta dzītes, jo l ļauj lietot sa niem skolās rikojumu, t svētdienas sk lītes. Daļa p jas un logus spuldzītēm v miem, bet da daļa kristīgu svin. Parasti vērtē pēc tā, bijuši blakus izrādījušās d

DV Albertas dirā DV org sēdis E. Del Emīlija un

Aizvadītajās pirmajās Ziemeļamerikas latviešu teātŗa dienās žūrijas komisija piešķīra Adolfa Alunāna cēlojošo piemiņas balvu labākajam ansamblim, bet neminēja labāko atsevišķo tēlotāju vārdus visu trīs izrāžu kopvērtējumā. To raksta „Smaidi, asaras un oskari" autors mēģinājis izdarīt paša iniciātīvā. Atsevišķo „oskaru" ieguvēji, pēc viņa domām, ir „Raudupietes" galveno lomu tēlotāji Skaidrīte Pūpēde un Ziedonis Upīte (pa kreisi), bet tuvākie kandidāti labākā tēlotāja un tēlotājas godam (no kreisās) — Velta Pelce Sīrmja lomā „Lolitas brīnumputnā", Agita Hūna-Strautniece Birutas lomā „Diagnozē", Ruta Jostsone mātes lomā „Diagnozē", Valters Kalnītis Poķa lomā „Lolitas brīnumputnā", Arturs Galķis tēva lomā „Diagnozē" un Richards Spuris Aļņa lomā „Lolitas brīnumputnā".

J. Līgera studijas uzņēmumi

NTO ZIŅAS

Ības no-
9464, 78
03 dol.
likumu.
asniedz
ē apm.
mu pē-
ēlākais
oguldi-
Ievēro-
skaits,
niedza
ašajam
ā dar-
ora bi-
dol.

ourags
embri
ijis ap
s, dos
ulciņa
ju zi-
dis G.
ecerē-
niešu
ikoju-
kopīgi
i, bet
as iz-
akarā
iegu-

ēkņu
s 23.
atvie-
ize 4.
ejūgti
s ab-
vecā-
rīko-
sari-
ōlkst.
s tel-
skais
ā iz-
ģim-

ueen
vecu-
izgā-
rkas
de-
ops.
viru
uru,
māsu

ērnu
mbri
alpo-
upli-
dir
azni
a sa-
ziem-
Bez
iedā-
s ba-
jakas
kņes.
korā-
māra
āgāti-
arī
Miķel-
nieks
ienas
iedza
as un
bija
niem
s un
otajas
iedā-
kiem.
Ziem-
ndija
ndijas
Ziem-
voju-
Abe-
ā pie-
bet
umus
dāne.

Sarīkojumā bija arī citi svētdienas skolas audzēkņu priekšnesumi, galvenokārt deklamācijas, dziesmas un klavieru solo. Dāmu komitejas sagatavotās dāvanas bērniem izdalīja Ziemsvētku vecītis — E. Abele, kuŗa ziņā atradās arī sarīkojuma norise. Ap 240 dalībnieku nobeigumā vēl pakavējās pie cienasta galdiem un rotaļās.

● Sv. Andreja draudzes aktīvā jauniešu grupa vecumā no 13 — 16 gadiem savu eglītes vakaru rīko 28. decembrī plkst. 7 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās. Sarīkojumā paredzēti jauniešu priekšnesumi. Piedalīties aicināti visi draudzes jaunieši.

● Jaunkanadiešu teātris Igaunu režisora R. Andres vadībā, pēc 19 izrādēm Centrālās bibliotēkas zālē, pēdējo lietuviešu rakstnieka A. Landsberģa lugas „Pieci stabi tirgus laukumā izrādi sniedza 18. decembrī. Izrādes varēja būt labāk apmeklētas. Ar šīs lugas izrādēm Jaunkanadiešu teātris veicis nozīmīgu darbu ne tikai dramatiskās mākslas, bet arī nacionālpolitiskās cīņas laukā, jo lugas temats atbilst mūsu cīņai pret totalitārām varām un kādreiz brīvu valstu okupāciju.

● Austrumu draudzes jauniešem, kuŗi nākošā gadā paredzējuši iesvētīties, jāpieteicas pie draudzes māc. A. Brieža līdz 15. janvārim. Iesvētīšanas dievkalpojums paredzēts 2. jūlijā.

● Sv. Jāņa draudzes jauniešu grupa vecumā no 13 — 16 gadiem savu eglītes sarīkojumu rīko 8. janvārī. Jauniešu grupā pašreiz reģistrēti 50 dalībnieku; sanāksmes notiek divreiz mēnesī.

● Sv. Jāņa draudzes koŗa valdē turpmāk par priekšnieci darbosies E. Baruša, bet valdes locekļi būs E. Skujevskis, M. Beņķītis, A. Stabiņa un M. Pētersone. Koŗa diriģents ir J. Barušs.

● TLB inženieŗu un tehniķu kopas sanāksmē 16. decembrī, piedaloties ap 45 apmeklētājiem, inž. E. Groskopfs referēja par tematu „Ceļojums uz mēnesi". Referents ir jaunās paaudzes inženieris, beidzis universitāti 1955. gadā un nodarbināts par vecāko inženieri izplatījumu telpas ierīču konstruēšanā. Referātā viņš apskatīja veiktos pasākumus pasaules telpas pētīšanā, iepazīstinot klausītājus ar rakešu uzbūvi, astronautiem un viņu īpašajiem tērpiem un priekšdarbiem lidojumam uz mēnesi, kas ilgtu apm. 3 dienas. Referents stāstījumu papildināja ar skaņu filmām. Pēc tam notika debates. Referentam pateicās kopas prks K. Šlesers, bet laika trūkuma dēļ izpalika paredzētās pārrunas par tuvākas sadarbības izveidošanu ar TLB.Kopas biedri lūgti savus ieskatus šai jautājumā iesūtīt rakstveidā. Kopas gada sapulce paredzēta janvārī, kad arī ievēlēs jaunās amatpersonas.

BAMPTONA

● DV Bramptonas nodaļas un vietējās latviešu ev.-lut. draudzes Ziemsvētku eglītes sarīkojums bērniem notika 17. decembrī Grace United baznīcas telpās. Sarīkojumā bija ieradušies ap 40 dalībnieku, un to ar svētbrīdi ievadīja māc. A. Briedis. Ar dāvanu maisu bija ieradies Ziemsvētku vecītis (J. Lūsis), pirms mazo apdāvināšanas iepazīstoties ar viņu sagatavotajiem priekšnesumiem.

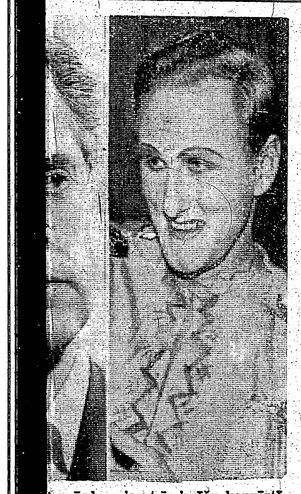

...ju vārdus visu trīs izrāžu kopvērtē-
...unZiedonis Upīte (pa kreisi), bet
...tes lomā „Diagnozē", Valters Kalni-
J. Liģera studijas uzņēmumā

Divējādi svētki

Pirms 27 un vairāk gadiem Ziemsvētku ieskaņa Latvijā sākās apmēram mēnesi pirms svētkiem. Ap šo laiku latviešu valodas skolotājs izraudzīja lomu tēlotājus svētku uzvedumam skolas eglītes sarīkojumā. Nemēģināju minēt, pēc kāda ieskata vai kārtības viņš izmeklēja jaunos aktieŗus, bet, droši vien, pēc sekmēm latviešu valodā un spējām izrunāt dažādus vārdus ar dažādu uzsvaru. Mani arī izraudzīja aktieŗu sastāvā, man nācās uzstāties trīs cēlienos, bet tikai vienā varēju izrunāt trīs vārdus. Nebiju jau arī no gados vecākajiem, tikai tāds knirpis, bet man iedalītā loma likās liels panākums. Parasti mēģinājumi notika vakaros, bet dažreiz arī stundu laikā, un nevarēja būt lielāka prieka, kā izkļūt no kādas stundas... Izrādes vakarā biju savraukts un mēģināju atkārtot savus trīs teicamos vārdus neskaitāmas reizes, lai tikai nesajuktu. Jutos kā pāvs košās spalvās, jo mans pāža tērps tiešām tāds bija: koši sarkans ar zaļu apmetni. Dienā pēc eglītes izdalīja liecības, un skolēni varēja iet svētku brīvdienās.

Istais prieks tomēr sākās dienu pirms svētkiem, kuŗu parasti mēdza apzīmēt par svētku sestdienu, kaut biežāk tā iekrita kādā citā nedēļas dienā. Tad cepa baltmaizi un dzeltenmaizi, gatavoja piparkūkas, pīrāgus un citus svētku gardumus, bet pats galvenais — iegādājās svētku eglīti.

Maizes cepšana toreiz nebija vienkārša lieta, nevarēja tikai pagriezt gāzes plītiņas krāniņu, lai krāsns ieslēgtos vajadzīgajā siltumā. Maizes krāsnī vispirms bija jāsakrauj krietna čupa priežu malkas, bet krāsns jāizkurina, pēc tam ogles jāizvelk un ar bērzu slotu jāizslauka. Lai zinātu krāsns temperātūru, iemeta sauju miltu. Ja tie tūlit sadega, krāsns bija jāvēdina; ja nesadega, varēja sākt cepšanas darbus.

Bērniem patika piparkūku cepšana. Ar tukšu vīna pudeli izrullēja mīklu plānās plāksnītēs, pēc tam ar īpašām formām tajās izgrieza zvaigznes, sirdis un pusmēnešus, lai veidojumus pēc tam liktu uz pannas un izceptu brūnas piparkūkas. Vislabāk patika rullēšana, tikai gadījās arī norullēt ar miltiem drēbes, un tad mazos cepējus aizraidīja no cepšanas darbiem. Lai nemaisītos pa kājām, lielie parasti mazos sūtīja uz mežu meklēt eglīti.

Latvijā eglīte bija galvenā Ziemsvētku sastāvdaļa, bez kuŗas svētkus svinēt gandrīz nebija iespējams. Pilsētnieki eglīti iegādājās tirgū, lauciniekiem to samekļēja paši savos mežos, pļavās vai krūmājos. Pilsētnieki eglīti tirgū visādi aplūkoja: gan mērīja garumu, gan skatīja platumu un kuplumu, ņēma vienu un otru zariņu, tad atkal mērīja, skatījās citu eglīti un beidzot atgriezās pie pirmās. Visas izskatījās skaistas, bet neviena nelikās visskaistākā. Viena tomēr bija jānes mājās.

Bieži vien Latvijā Ziemsvētkos bija uzsnidzis sniegs, kas mirdzēja kā balts noklāts palags. Braukšana uz mežu pēc eglītes šādā laikā bija patīkamākais darbs. Sajūdzu veco balto ķēvīti kuražā un lēnā riksī laidu pa ganu ceļu uz mežu. Jaunaudzē biju jau vasarā noskatījis dažas eglītes, bet tagad neviens nelikās svētku cienīga. Bridu pa sniegu un meklēju skaistāku, līdz beidzot viena likās pietiekami laba, lai nocirstu un vestu mājās. Tur piestiprināja eglītei svecītes, gan baltas, gan arī sarkanas, zaļas, dzeltenas vai rozā, izrotāja ar piparkūku sirdīm, bārkstainām konfektēm, āboliem un spīdīgiem vizuļiem. Ziemsvētku vecis bija atnesis dāvanas, un lielie stāstīja bērniem, ka vecītis tās nolaidis pa skursteni. Dāvanām tomēr nebija ne dūmu smakas, ne sodrēju melnuma, un dažs bērns brīnījās, ka Ziemsvētku vecītis vispirms izslaucījis skursteni un tikai tad laidis lejup maisu ar dāvanām. Bērni par tām priecājās, lielie nogaršoja pašgatavotu miestiņu, sēdās pie svētku galda un baudīja dažādus labumus, kuŗus mājasmāte cēla priekšā. Jautrības, dziesmas un asprātības nepietrūka līdz rīta pusei. No tālajiem draugiem vai radiem pienāca svētku apsveikumi, tuvējie brauca ciemos svētīt kopīgi.

Tagad, pēc 27 gadiem, svētku ieskaņa tāpat manāma jau mēnesi iepriekš, kad televizijā sludina, ka vairs tikai 20 iepirkšanās dienu atlicis līdz Ziemsvētkiem, un ar katru nākamo dienu šis skaitlis par vienu samazinās. Vienmēr un vienmēr to atgādina gan televizijā, gan laikrakstos un žurnālos, lai kādam, varbūt, neaizmirstos, ka svētki tuvojas, bet visas dāvanas vēl nav iegādātas. Pastnieks rūpīgi piegādā katru vēstuli, bet ar mazu sainīti nāk divi vīri, lai tikai būtu droši, ka tas nogādāts pareizā vietā un vislabākajā kārtībā. Durvju sargs rāda platu smaidu, garāžas vīri nekad neliek liekī gaidīt. Piena vīrs no rīta pudeles salicis kārtīgās rindās un nav aizmirsis pievienot pat apsveikuma kartīti. Pilsētas atkritumu novācēji apprasās, vai nav vēl kāds lieks krāms, kuŗu aizvākt, un pirms uz šo jautājumu var atbildēt ar nē, krietni jāpadomā, jo šāda izdevība atkal radīsies tikai tieši pēc gada. Vienīgi darbā boss liekas it kā samīdzis un par svētku tuvošanos nepriecājas.

Pāris nedēļu pirms svētkiem ierodas pirmie Ziemsvētku vēstneši — apsveikuma kartītes, kuŗas sūtījuši centīgākie paziņas. Ar katru dienu apsveikumu skaits aug, dažas nokavētas kartītes ierodas vēl pēc svētkiem. Tās var piespraust pie sienas, kārt istabā uz auklas, ievietot kristāla traukā vai izlikt verandas logā. Dažas kartītes vēsti par priecīgiem Ziemsvētkiem, citas par Noelu, dažas sveic priecīgos svētkos vai brīvdienās, citas runā tikai par sezonas sveicieniem. Šī zeme ir tāda, kuŗā visi gan grib svētīt Ziemsvētkus, bet baidās saukt tos īstajā vārdā, pašus svētkus vairāk iedomājoties par draudzības, pakalpības vai atzinības augļiem, kuŗus par visa gada nopelniem svētkos atlīdzina. Viens vai vairāki papīra dolari, bieži vien pat piecnieks, sasniedz pastnieku, durvju sargu, piena izvadātāju, atkritumu novācēju un ikvienu citu, kas nākamajā gadā vajadzīgs labu attieksmju uzturēšanai, jo citādi laikraksts nākošajos, atkritumu tvertne būs paslēpusies, durvis nevērsies, auto nedarbosies un vēl visādas citas nelaimes notiks, ja tās priekšsvētku laikā nav iedomātas un ar pāris dolariem novērstas. Vienīgi bosam nav radies svētku noskaņojums, jo darbiniekiem jāmaksā svētku gratifikācija...

Svētku vakars ir viena no retajām reizēm, kad latvieši iet uz baznīcu noklausīties dievkalpojumu, un tā ir gandrīz vienīgā reize, kad baznīca liekas par mazu, bet cilvēku par daudz. Pirms izbraukšanas uz baznīcu mājām jāpaliek mājās mazliet ilgāk, mēģinot iestāstīt bērniem, ka jānoslēdz durvis, lai patiesībā steigtos sakraut zem eglītes dāvanu kaudzi. Eglīte Ņujorkā jāpērk par dārgu naudu, par krietni augušu maksājot 10 dolaru. Eglītei piekārtas elektriskās spuldzītes, jo likums svecītes nelauj lietot sauso zaru dēļ. Bērniem skolās nav bijis svētku sarīkojumu, tikai „partija", bet svētdienas skolas rīko bērnu eglītes. Daļa ņujorkiešu savas mājas un logus rotājuši krāsainām spuldzītēm vai citādiem rotājumiem, bet daļa māju ir tumšas, daļa kristīgus Ziemsvētkus arī ne svin. Parasti svētkus tagad novērtē pēc tā, cik labi vai slikti bijuši blakus ienākumi un kādas izrādījušās dāvanas.

Ezītis

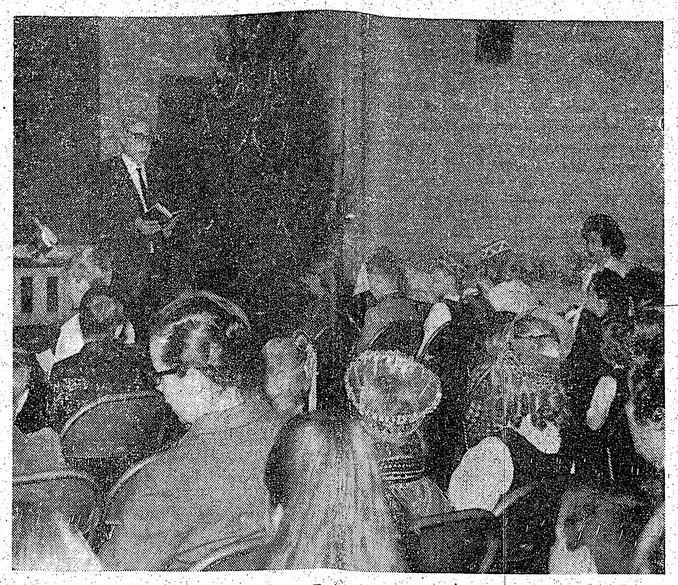

DV Minesotas apvienības vanadžu kopas rīkotajā Ziemsvētku eglītes vakarā bērniem svētbrīdi runā māc. P. Langins. Foto: E. Grotiņš

Vienīgā latviešu ģimnazija gaida atbalstu

MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNAZIJAS ZIŅOJUMS PAR STĀVOKLI

Minsteres latviešu ģimnazijā Vācijā 5. novembrī notika 11. absolventu izlaidums. Jaunieši, beiguši ģimnaziju mātes valodā, var netraucēti uzsākt studijas Vācijas universitātēs. Tā ir vienreizēja iespēja svešumā, kuŗu daudzi vēl neizmanto.

Skolas stāvoklis jaunajās ēkās nostabilizējies. Vācijas valdībai šīs jaunās ēkas izmaksājušas vairāk nekā 5 milj. vācu marku. Pašreiz iekārto modernus fizikas, ķīmijas un dabas zinātņu kabinetus ar nepieciešamiem eksperimentu aparātiem, ķīmikālijām un mācību modeļiem. Darbojas visas pamatskolas un ģimnazijas klases. Mācības notiek latviešu valodā, bet pirmā svešvaloda ir vācu ar līdzīgu mācības stundu skaitu kā latviešu valodai. Māca arī latīņu, angļu un franču valodu.

Skolas darbību un skolotāju piemērotību pārrauga Minsteres pilsētas skolu daļa. Skolotājus atalgo un skolas tekošos izdevumus daļēji sedz Ziemeļreinas-Vestfāles pavalsts darba un sociālministrija (1967. mācību gadam apm. 400.000 DM apmērā). Taču priekšnoteikums ir, ka arī visai trimdas latviešu sabiedrībai simboliski jāpiedalās izdevumu segšanā vismaz ar 40.000 DM gadā. Šo summu skola var segt vienīgi ar tautiešu un mūsu trimdas organizāciju ziedojumiem. Šai gadā līdz 1. decembrim ziedojumos skolai ienākuši tikai 16.000 DM. Tā rodas bažas par skolas nākotni, ja nevarēsim iemaksāt vācu valdības pieprasīto summu, kuŗu prasa katēgoriski. Piedaloties visai latviešu sabiedrībai, to varētu viegli segt. Šī summa galvenokārt domāta semīgo skolnieku atbalstīšanai, sedzot internāta iemaksas.

Minsteres latviešu tautskola un ģimnazija cenšas trimdas latviešu bērniem ieaudzināt latviešības apziņu un latviešu valodu. Tas nav viegls darbs, jo lielākā bērnu daļa atnāk ar ļoti vājām zināšanām, daži pat neprot neviena vārda latviski. Jauktu laulību ģimenēs ir lielas grūtības bērniem mājās iemācīt latviešu valodu, tādēļ latviešu skolas loma še nenovērtējama. Vispār, latviešu skolas psiholoģiskā nozīme jaunatnes audzināšanā latviskā garā nav aizstājama. Latviskā skola rada piederības apziņu pie savas tautas. Ar skolā mācīto vielu aug arī latviskās apziņas saturs, kas paši esam šī satura nesēji. Latviešu valoda ir tā burvju saite, kas dienu no dienas sien arvien ciešāk pie savas tautas likteņiem un pasarga no postīgiem svešuma iespaidiem. Latvietis tikai latviski var izteikties visjūsmīgāk un visdziļāk.

Bez latviskās skolas nevarēs pastāvēt mūsu kultūra un latvietība. Tas nozīmē: mūsu jaunatne jāsūta latviešu skolā, jo citādi mums kā tautas daļai vairs nebūs nākotnes. Ja pazaudēsim šo vienīgo gaismas pili, tad nebūs vairs gaismas saucēju. Bet visi kopā šo gaismas pili varam noturēt, jo saņemam pat Vācijas valdības atbalstu.

BATUN EMBLĒMAS SACENSĪBA PAGARINĀTA

BATUN (Baltic appeal to the United Nations) izsludinātajai emblēmas zīmējuma sacensībai ar prezidija lēmumu pagarināts iesūtīšanas laiks līdz 1967. gada 15. janvārim.

Jau saņemti ap 40 zīmējumu no visu trīs Baltijas tautu mākslinieķiem dažādos kontinentos. Zīmējumi vēl turpina ienākt, kādēļ rīkotāji atzina par lietderīgu pagarināt iesūtīšanas laiku.

Atkārtoti jāuzsver, ka vēlami iespējami venkārši, simboliski izteiksmīgi zīmējumi, kuŗu pamatkontūras viegli varētu atdarināt arī nemākslinieks. Šo vienkāršo pamatzīmējumu mākslinieki var iestrādāt arī sarežģītākos metos, kuŗus organizācija varētu lietot iespieddarbos. Sacensībai iesūtītajiem metiem mākslinieki lūgti pievienot īsu simbolikas izskaidrojumu. Viena mākslinieka iesūtāmo metu variāciju skaits nav ierobežots. Zīmējumi sacensībai sūtāmi: BATUN, 2789 Schurz Avenue, New York, N. Y. 10465, U. S. A.

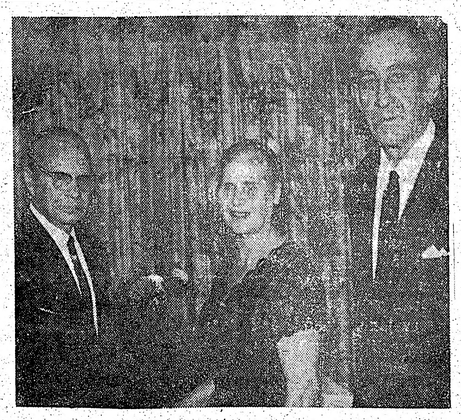

DV Albertas nodaļas rīkotajā Latvijas valstssvētku aktā Redzīrā DV organizācijas zelta nozīmi saņēma nodaļas valdes priekšsēdis E. Deiveris (pa kreisi); no viņa pa labi — dzīvesbiedre Emilija un nodaļas vicepriekšsēdis un informācijas daļas vadītājs J. Dālderis.

NEGADĪJUMĀ NOSISTS PROF. L. BĒRZIŅA MAZDĒLS

Braucot mājās no slēpošanas Rokiju kalnos, 16. decembŗa vēlā vakara stundā autokatastrofā nosities prof. Luža Bērziņa mazdēls Pauls Bērziņš no Denveras. Par traģisko nelaimi Denveras latvieši dziļdēja sestdienas rītā no nelaika piederīgajiem, bet notikuma tuvāki apstākļi nebija zināmi.

Pauls Bērziņš ar amerikāņu draugu bija izbraukuši slēpot. Atceļā uz Denveru mašīnu vadījis viņa draugs. Domā, ka Pauls Bērziņš negadījumā nogalināts uz vietas, bet viņa drauga dzīvībai briesmas nedraud.

Pauls Bērziņš dzimis 1944. gada 1. janvārī, studējis ASV un saņēmis iesaukuma pavēli 6 mēnešu kursos amerikāņu flotes kājniekos, kur viņam šajās dienās bija jālerodas. Viņa tēvs ir Luža Bērziņa dēls Ansis, māte — Denveras ārste Ina Bērziņa-Sniķere. Visa ģimene pazīstama darbi, kā slēpošanas sporta cienītāji, un bieži vien atsevišķi tās locekļi vai pat visa ģimene izbrauca Rokiju kalnos slēpot. Šoreiz izbraukums beidzies traģiski, kas radījis lielu satraukumu Denveras latviešos, jo šāds negadījums to dzīvē piedzīvots pirmo reizi.

— vi —

GOPPERA FONDA PAZIŅOJUMS

Ģenerāļa K. Goppera fonda balvām 1966. gadā darbi iesūtāmi vai pieteicami Bruno Šmitam (760 Riverside Dr., Apt. 5H, New York, N.Y. 10031, U.S.A.) līdz šā gada 31. decembrim. Godalgos darbus literātūrā, mūzikā, tēlotājmākslā un arī tādus, kas neatbilst šīm katēgorijām, bet tomēr nozīmīgi latviešu jaunatnes nacionālajai audzināšanai. Iesūtāmi arī 1966. gadā iznākušie jaundarbi.

Uzsākti priekšdarbi . . .

(Pārnesums no 4. lpp.)

fonds, kuŗam pamatlīdzekļus ieguva 1962. gadā ar gleznu izlozi Preses balles laikā, kuŗa deva 444,20 dol. Šī summa noguldīta Latviešu kreditsabiedrībā un ar procentiem nu jau pieaugusi uz pāri par 500 dol. Kā bija nolemts LPB Kanadas kopas 1962. gada 18. marta valdes sēdē, abas valdes nu precīzēja toreiz aptuveni uzmestos lēmumus un pieņēma godalgošanas noteikumus. Sēdē nolēma, ka pēc iespējas ik pa trim gadiem, ja to atļauj īpašajā fondā uzkrātie līdzekļi, godalgojami darbi prozā, dzejā, drāmā un publicistikā, bet ne obligāti katrreiz visās šajās nozarēs, ja nav piemērotu un pietiekami darbu konkurencei. Godalgojamās nozares katru reizi iepriekš izlems kopas 1962. gada un attiecīgā godalgošanas gada valde kopsēdē. Šoreiz vienojās, ka pirmā godalgošana izdarāma nākošā gadā, vērtējot trīs iepriekšējo gadu darbus. Tāpat nolēma, ka pirmajai godalgošanai atvēlamas no fonda 300 dol., lai paliktu zināms atlikums nākošajai godalgošanas reizei, kamēr fondā iekrājas jauni līdzekļi. Precizējot apbalvošanas noteikumus, abu valžu kopsēde nolēma, ka pirmajā reizē uz godalgām var kandidēt tikai LPB Kanadas kopas biedri, kuŗu dzīvesvieta ir Kanada. Tādēļ visi biedri lūgti kopas pašreizējai un arī 1962. gada prcei B. Senkēvičai paziņot, kādas viņu grāmatas izmākušas pēdējos trīs resp. 1964., 1965. un 1966. gadā. Turpmāk kopa lūdz visus biedrus jaunizmākušās grāmatas iesūtīt kopas archīvam, kuŗš nepieciešams godalgojamo darbu izšķiršanai. Vtr.

Rosīgus darba gadus atceroties

Pie spoži mirdzošas Ziemsvētku eglītes Milvoku DV apvienība, kuŗai pašreiz 221 biedrs, atskatījās uz savas darbības 15 gadiem. Sarīkojums bija pulcinājis jo kuplu pašu vanagu un vanadžu pulku, pārējo Milvoku organizāciju un draudžu vadītājus un pārstāvjus, kā arī daudzus tautiešus, kuŗiem tuvs DV darbs un centieni.

Skautiem un gaidām stāvot karogu sardzē, māc. Ed. Putniņš svētrunā cildināja apvienības veikumu. Pakavējoties pie pašreizējā darba problēmām salidināja ar situāciju pirms 15 gadiem, apvienības pr-ks V. Aparjods norādīja, ka toreiz „mēs visi savu darba apstākļu un svešniecības pārdzīvojumu dēļ bijām diezgan līdzīgi. Šodien esam diferencējušies — dažādās izglītības, dažādās turības un dažādā sabiedriskā stāvokļa dēļ ceļi vairs neved tik viegli kopā visus latviešus kā sākumā. Katram grupējumam savas prasības, arī kopā būšanai." Runātājs uzsvēra, ka arvien aktuālāka kļūst problēma, kā uzturēt dzīvas saites ar latviešu izceļsmes amerikāņiem, un minēja, ka šai ziņā daudz var darīt dažādās kultūrālās pašdarbības vienības, it sevišķi jaunatnes kopas. Runas beigu posmā V. Aparjods uzsvēra, ka DV apvienība nav „pagasta naudas lāde", kādēļ nevar ar vieglu roku apmierināt visas citu organizāciju vēlmes, jo arvien vairāk līdzekļu prasa DV tiešo uzdevumu veikšana — aprūpes darbs.

ASV DV zemes valdes locekļis P. Ozoliņš cildināja apvienības vispusīgo darbību, sniedza tuvāku informāciju par aprūpes darba problēmām un nepieciešamībām un novēlēja, lai, strādājot roku rokā, apvienība turpina kalnā kāpšanu. Tālavas gaidu un Gaujas skautu vienību pārstāvji, guntiņa Anita Inveisa un mazskauts Reinis Ozoliņš — pateicās apvienībai par atbalstu un pasniedza piemiņas velti — albumu tautiskā iesējumā. Tuvo kaimiņu — Čikagas DV apvienības sveicienus nodeva tās pr-ks Uldis Vitols. Sekoja pārējo Milvoku organizāciju un draudžu apsveikumi un vēlējumi, kuŗus teica māc. Ed. Putniņš, V. Gailāns, V. Krēlis, N. Kļaviņš, M. Grants, J. Baltausis, M. Ludeks, A. Namatēvs, P. Ozols, R. Čaks, A. Pētersons, K. Kainašs un A. Kreišmanis, bet ASV DV valdes padomnieks Augusts Vanags dedzīgā runā mudināja jaunatni uz tautisku darbību. Sarīkojumu vadītājs — apvienības dibinātājs un ilggadējais vicepr-ks E. Peniķis nolasīja ASV DV pr-ka V. Haznera, vanadžu pr-ces V. Freijas, Elzas Klaustiņas u. c. rakstveida apsveikumus.

Svinību nobeigumā P. Ozoliņš pasniedza DV organizācijas zelta nozīmes Ž. Butkum un ilggadējam apvienības kasierim J. Vilciņam. Ar DV CV atzinības rakstiem apbalvoti apvienības vīru koris, E. Čakāns, V. Krēlis, Lucija Peniķe un Zenta Vilciņa, bet ar ASV DV valdes goda rakstiem apvienības teātŗa ansamblis, K. Krūmiņš, N. Kļaviņš, A. Tabaks, Dr. A. Karps, E. A. Krūmiņš, Ausma Jaunkalniete un Velta Butkus. Apvienība saņēmusi arī ALAs goda rakstu par izciliu kultūras darba sekmēšanu.

Priekšnesumu daļā dziedāja vanadžu sekstets ar Ildzi Slemperi pie klavierēm. Pēc H. Misiņa un I. Slemperes deklamācijām dziedāja vīru koris V. Aparjoda vadībā ar Ināru Prūsi un A. Zvēru pie klavierēm, A. Kittam dziedot solo partiju Br. Skultes „Lielajā jundā". Koris dziedāja arī sava dalībnieka A. Cera komponēto „Vanaga piedzimšana" ar kādreizējā apvienības biedra V. Krāslavieša tekstu. Nobeigumā jaunieši dejoja tautas dejas Līijas Pētersones vadībā, M. Grantam spēlējot klavierpavadījumus. Abi deju kopas vadītāji saņēma sumināj umus un piemiņas veltes.

E. Peniķa redakcijā apvienība izdevusi arī 40 lappušu biezu un daudziem fotoattēliem ilustrētu pēdējo piecu darbības gadu pārskatu, kuŗā rūpīgi sakopoti skaitļi un ziņas par apvienības un tās atsevišķo pašdarbības vienību un kopu rosmi un velkumiem. —rē—

VAI LEPRAS SLIMNIEKS BŪS IZVESEĻOJIES?

Mūsu trimdas presē pēdējos gados palaikam parādījušies raksti un ziņojumi par vienīgo zināmo latvieti, kas Vācijā saslimis ar lepru un ievietots dažādās Vācijas un Francijas specializējās dziedniecības iestādēs, bet vēl biežāk laikrakstos bijušas atrodamas atzīmes par ziedojumiem, ar kuŗiem atsevišķi tautieši un organizācijas centušās atvieglināt šī nelaimīgā lepras slimnieka — Jāņa Volkovska vienmuļo, izolēto un gandrīz bez cerīgo ikdienu slimnīcā. Mūsu redakcija tikko saņēmusi cerību pilnu vēstuli, kuŗā Jānis Volkovskis raksta:

„Pēc četriem Francijā pavadītiem gadiem esmu nu atkal atgriezies Vācijā un pašreiz atrodos Tībingenā, bet ceru, ka drīz varēšu kā brīvs un vesels cilvēks atkal atgriezties dzīvē. Arsti domā, ka drošības dēļ divus vai trīs mēnešus būtu ieteicams vēl nogaidīt. Jūtos lieliski. Ja manas cerības piepildīsies un pietiešām varēšu slimnīcu atstāt, tad drīz vien viss bijušais un izciestais aizmirsīsies."

Jānis Valkovskis pateicas visiem, kas viņam dāžādā veidā līdz šim palīdzējuši un novēl priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jaungadu. Viņa pašreizējā adrese: Jānis Valkovskis, Tropenheim, Paul — Lechler — Str. 24, 74 Tübingen, West—Germany

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

● Latviešu skolu pirmās eglītes notika 11. decembrī Longailendā, Džamaikā un Jonkeros. Salas baznīcā pēc māc. O. Gulbja bērniem veltītas svētrunas bija skolēnu priekšnesumi, pēc tiem vecāki un bērni pakavējās pie kafijas galda, piedaloties arī dejās un rotaļās. Izlozēja pāris duču laimestu. Loterijas atlikums domāts jaunu klavieŗu iegādei Salas baznīcai. Apmeklētāju kopā ar bērniem bija ap 320. — Džamaikas skolā pēc māc. R. Zariņa svētrunas skolēni izrādīja K. Skalbes pasakas drāmatizējumu „Lācis un pele", sekoja vecāku rīkots azaids un kopīgas tautas dejas un rotaļas. Izlozē bija vairāk nekā ducis dažādu mantu. Šīs loterijas atlikums domāts papildskolotāju algošanai. Apmeklētāju bija ap 120. — Jonkeros spredikoja māc. A. Ozols, bet bērni gan visas skolas kopīgā uzvedumā, gan atsevišķo kladžu priekšnesumā rādīja svētku evaņģeliju un Ziemsvētku stāstu dramatizējumus. Pirmo reizi izmantoja jauno skatuvi, kuŗas iekārtošanai līdzekļus ziedojušas skautu un gaidu organizācijas, tāpat izlietota daļa skolas līdzekļu ar vecāku sapulces lēmumu, bet daļu skatuves priekškaru gatavojušas bērnu mātes. Vienīgo izlozes laimestu — skolotājas A. Ērgles ziedoto tautisko spilvenu ieguva skolas pārzinis F. Kurats. Apmeklētāju bija ap 220.

BAFALO

● Jaunu apģērbu velkalu Bafalo atvēris bijušais torontietis Edmunds Upmalis, kuŗš vēl tagad ir Kanadas pavalstnieks. Viņa uzņēmums — Edmunds Clothing Store — atrodas Chippeva St. un viegli atrodams, braucot laukā no pilsētas centra, Main St. kreisajā pusē apm. vienu bloku no šīs ielas. „Sākumā gāja pagrūti, jo nezināju pat, kā noņemt kungiem mēru bikšu pasūtinājumam," smaidot paskaidro E. Upmalis, „bet šodien mani maisā neviens vairs neiebāzīs!" Jaunais uzņēmums iet tik labi, ka īpašnieks jau meklē plašākas telpas. Cik brīvais laiks atļauj, jo veikals atvērts arī sestdienās, E. Upmalis labprāt pakavējas arī latviešu sabiedrībā. E. A.

KLIVLENDA

● Latviešu koncertapvienība 4. decembrī bija rīkojusi dziedones Antoninas Vaivodes koncertu. Klīvlendas tautiešu kolonija tiešām var būt lepna, ka tās vidū atrodas tik ievērojama māksliniece. Gaumīgi izvēlētā un labi izpildītā programma liecināja par dziedones dz'o mūzikas izpratni un mākslinieciško gatavību. Kuplais apmeklētāju pulks dzirdēja latviešu komponistu oriģināldarbus, tautas dziesmas un operu ārijas.

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu meti.

KANADAS BAZNICĀS

TORONTO

Lūdzu klausaities latviešu pusstundu „Brīdis ar Dievu" savā 11. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.30 — pl. 11 rītā. Viļņis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 261—4218 A. Lakšmanis, 106 Dorset Rd., Scarborough.

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue, Toronto 7.

Šestdien, 24. decembrī, plkst. 4 pēcpusdienā Ziemas svētku vakara pirmais dievkalpojums; pl. 6 otrais dievkalpojums.

25. decembrī, plkst. 11 rītā Ziemas svētku dievkalpojums. Iesvētes mācības nākošā stunda notiks svētdien, 8. janvārī.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9—3331, Sv. Andreja draudze, tālrunis 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 2.

Šestdien, 24. decembrī, plkst. 7 vakarā — eglītes dievkalpojums. Dziedās draudzes koris.

25. decembrī, plkst. 10 no rīta — dievkalpojums. Piedalās prāv. B. Fedders.

Šestdien, 31. decembrī, plkst. 7 vakarā — dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7—2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

24. decembrī, plkst. 6 vakarā Ziemsvētku dievkalpojums.

31. decembrī, plkst. 6 vakarā Vecā gada vakara dievkalpojums.

BRAMPTONA

25. decembrī, plkst. 1.30 pēcp. Ziemsvētku dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave. South.

24. decembrī dievkalpojumi — plkst. 5.30 vakarā dziedās draudzes svētdienas skolas bērni; pl. 7.00 vakarā dziedās draudzes koris dir. A. Kārkliņas vadībā. Dziesmu lapiņas. Pirmajos Ziemsvētkos dievkalpojums plkst. 11. Dziesmu lapiņas.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5—5098.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze, Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne Sts.

25. decembrī, pl. 1.30 p.p. Ziemsvētku dienas dievkalpojums, dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

SV. KATRINAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

24. decembrī, pl. 4.30 p. p. Ziemsvētku vakara dievkalpojums. Dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road

1. janvārī pl. 2 p. p. Jaungada dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. J. Prauliņš.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28 P. Q. Tel. HU 9—3224.

Montreālas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

Ziemsvētkos, 25. decembrī, pl. 1.30 dievkalpojums.

Vecgada vakarā, 31. decembrī, plkst. 8.30 vakarā dievkalpojums ar dievgaldu.

Prāv. Viesturs Sēfers, 471 Coolbrook Ave. Montreal 29. P. Q. Tel. 484—6394. Sv. Pāvila ev.lut. latviešu draudze Montrealā.

24. decembrī, plkst. 7 vakarā Ziemsvētku vakara dievkalpojums. Solo Zelma Tilga.

31. decembrī, plkst. 7 vak. vecā gada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās, plkst. 4 p.p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

„Sauciens no Golgātas"

Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p.p. uz viļņiem 1270. Adrese: P.O. Box 285. Station „K" Toronto 12, Ont

ASV BAZNICĀS

ŅUJORKA

24. decembrī liturģiski dievkalpojumi: pl. 6 Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš, dziedās Skaidrīte Prince un Alberts Vēciņš, koris un bērnu balsis, diriģents un ērģelnieks Bruno Skulte.

Salas baznīcā pl. 5 māc. O. Gulbis, koris, diriģents R. Balodis; Jonkeru baznīcā pl. 6 māc. A. Ozols, dziedās koris un skolēni R. Pētersones un V. Geduļa vadībā, solisti V. Gedulis un M. Grasmane-Millere.

CIKAGA

Latviešu ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Melvudā.

Cikagas latviešu ev.-lut. Cināas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

24. decembrī, pl. 5 dievkalpojums. Solists. Pl. 7 vakarā dievkalpojums ar kori.

25. decembrī, pl. 11 dievkalpojums ar dievgaldu. Solists. Māc. A. Rautenšilds, pl. 1.30 p.p. māc. P. Rēders.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Festitāja baznīcā.

25. decembrī, pl. 5 p.p. baznīcas zālē svētbrīdis un eglītes vakars ar groziņiem.

DETROITA

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev.-lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tālr. WA 2—2248. Māc. V. Līventāls tālr. WE 3—9326.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1368 Pauline Blvd.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.-lut. Trīsvienības draudze. Māc. K. Kampe, 4965 Washington St., Apt. 201. West Roxbury, Boston, Mass. 02132, telef. 327—5733. **Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St., Roxbury.**

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to populārizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „Latvian Literature"?

PĀRSOTĀM
naudu uz
LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAIMNIEKU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

KAĶĪTI, 2 mēn. vecu (pus angoras), atdodam labās rokās. Zvanīt HO 6-1280, Toronto

FRANK VASSBA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

Mūsu mīļā
VELTA CIEMIŅŠ, dz. KRASTS
šķīrās no mums 1966. gada 13. decembrī.
Sēro MĀSA, SVAINIS UN KRUSTDĒLS

ARĪ SUBATĒ...

(Pārnesums no 2. lpp.)

aktivists mītiņā krieviski brēca: „Arī Subatē jāpārspēj amerikāņus, kas nēģeriem nedod maizi un Vietnamā kauj miera cīnītājus!" Taču baltmaize, kuru todien varēja katrs pēc patikas iegādāties jaunajā veikalā, bija cepta, kā draugiem pačukstēja kāds pārdevējs, no Amerikā iepirktiem kviešu miltiem... Kaut sagadīšanās dēļ, bet savādā kārtā šis atgadījums Subatē noticis tai pašā laikā, kad Maskavā Gānas nēģeru studentu grupa, protestēdama, ka afrikāņus universitātē sagatavo vairāk par komūnistiem nekā par inženieriem, atstāja Pad. savienību un devās Rietumvācijas virzienā, kur tagad sekmīgi turpina studijas Menchengladbachas pievārtē.

Sarkanā propaganda kļūst arvien uzmācīgāka. Dobeles rajona Elejas kolchozā Avangards 2. oktobrī sākās cukurbiešu novākšana, kurā bija jāpiedalās talciniekiem no Jelgavas un Bauskas. Bet 1. oktobra vakarā visiem vēl nācās iet uz mītiņu, lai noklausītos, kā Vasils Kartušonovs izskaidro komūnismu, bazniccas galu un nepieciešamos sasniegumus komūnisma pastāvēšanas 50. gadadienai padomju imperijā. Tāpat — kamēr Latvijas zvejas kuģi ar jauktām apkalpēm, — valrumā ar krievu kapteiņi, bet katrā ziņā pilotruka pavadībā, — atrodas tālās jūrās, zivju apstrādāšanas rūpnīcās Rīgā darbiniekiem, paklausot rīkojumam, jāorganizē sapulces, kurās ustājas dažādi pašdarbības ansambļi, runā partijnieki, arvien pieņem jaunas paroles, kuras mudina vairāk strādāt, vairāk nīst kapitālistus. Visu uzņem skaņu lentēs, kuras tad nosūta zvejniekiem tālajās jūrās. Viņiem pilotruks vakaros lasa priekšā avīžu ievadrakstus, bet divreiz nedēļā jānoklausās Rīgā uzfabricētās lentes atskaņojumā.

Še jāpiezīmē, ka okupētās Latvijas zvejas trāleļi istenībā tāpat pieder Pad. savienības kopīgai zvejas flotei, kādēļ to dažādie pasākumi un akcijas nav atsevišķi vērtējamas. Pēc kāda Londonas svētdienas laikraksta un arī plašā vācu nedēļlaikraksta „Bild am Sonntag" informācijas izrādās, ka visa šī padomju zvejas flote kopā veido lielāko spiegošanas armādu šai gadsimtā, ar kuru krievi vairāk zvejo „taukas zivis" ēterī nekā pasaules jūru dziļumos. Britu laikraksts uzsver, ka Maskava ar šīs īpašiem instrumentiem apgādātās zvejas flotes palīdzību radījuši fainomenu, kuram pēdējos piecos gados izdevies iegūt pilnīgu pārskatu par NATO militāro taktiku un vismodernākajiem ieročiem jūrā. Bet vācu laikraksts atklāj, ka krievi šāgada novembra sākumā atjāvušies jaku, kas radījis lielāko satraukumu pēc otra pasaules kara, pēkšņi nododami Rietumvācijas jūrās spēku vienībām Baltijas jūā tādu informāciju un pavēles, kuras bijušas zināmas vienīgi vācu galvenās admirālitātes štābā...

Taču sarkanajās straumēs urdz arī pretstraumes, kuras Rīgā aizvadītajās nedēļās Rietumu ciemiņi tāpat dzirdējuši, vērojuši un piedzīvojuši. Un šīs pretstraumes nav bez dziļuma, bez Dieva svētības pazīmēm!

Krustmāte no Rietumiem siltā un krēslainā svasaras vakarā stundām viena klaiņāja pa galvaspilsētas ielām. Pie kādas puķu būdas trīs puikas 11—13 gadu vecumā kaulējās par trim baltām gladiolām, kuras maksā 90 kapeiku, bet viņiem tikai 30. Kad pārdevējs jau kļuva nikns un dzina zēnus prom, notikumu pamanīja tuvumā gadījusies atbraucēja un trūkstošo pusrubli uzdāvināja. Kad uz brīdi pārsteigtie puikas, pateikušies par dāvanu, ar puķēm ātri pazuda ap stūri, Rietumu krustmāte sāka iztaujāt sirmo večuku, kuŗš, vairāk pircēju necerēdams, sāka sasaiņot nepārdotos ziedus, lai atgrieztos savā guļamvietas istabiņā. Uzzinājis, ka ikdienā nepārastā garāmgājēja nav šejienīete, kaut tomēr veca rīdziniece, tikai tagad no Rietumiem atbraukusi viesos, pārdevējs atplauka, atmeta sastingumu un, it kā gribēdams daudz gadu uzreiz izrunāt, pastāstīja, ka šie trīs rakari viņam jau sen pazīstami: reizēm par ietaupītajām kapeikām viņi nopērkot puķes, lai tumsā tās noliktu pie Brīvības pieminekļa. Arī tikko dabūtās gladiolas.

Trolejbusā, ceļā no Rīgas centra uz Pārdaugavu, iekāpa saiņiem apkrāvusies resna krieviete, kuŗa latviski neprata biļeti paprasīt. Visu ausīs noskanēja nikna kasieres piezīme: „Ko tu te meklē, ja vēl pēc 20 gadiem nevari iemācīties mūsu valodu!" — Veikalā iepērkoties, kādai elegantai dzimtenes apciemotājai, kuŗa tagad dzīvo Hesenes pavalstī, kases tuvumā no zeltaini vīzošās rokas somiņas izslīdēja maciņš ar 200 rubļiem. To pamanīja pārdevēja, kuŗa pacelto atradumu pasniegdama īpašniecei, noteica: „Naudu glābājiet pamatīgāk, jo tagadējā Rīga nav vairs tā paša, kāda kādreiz mums viesiem bija."

Apbrīnojamas pūles izrāda ticīgie, lai saglabātu apdraudētās baznīcas savām draudzēm. Ja kādam dievnamam nesamaksātās īres dēļ rodas atsavināšanas drauds, pēkšņi no neredzamām, dzīlēm saplūst pietiekami ziedojumu, kaut neviens nedzīvo bagātu dzīvi. Šai ziņā daudz grūtāk vienīgi laukos. Mūžos pieminēti tiks nedaudzie patiesie mācītāji un viņu bezgalīgā pašaizliedzība sarkano bezdievju biedīgajā vidē. Dzimtenē trūkst reliģiska satura grāmatu, trūkst arī dziļākas saskares ar kristiešiem brīvajā pasaulē. Tāpat nav nekādu iespēju sagatavot jaunus mācītājus, bet nepārtrauktu vajāšanu apdraudēti cilvēki atturas atklāti apmeklēt dievkalpojumus. Tomēr laulību, kristību un iesvētīto skaits, kaut arī aiz aizklātiem baznīcu logiem, šāk atkal vairoties. Tas rāda, ka tautas spēks vēl nav salauzts, ka apspiestajiem netrūkst pat riska pilnas uzdrīkstēšanās.

Kad cieminiem no Rietumiem, kādas blondas Rasmas vai melnmataina Ēvalda pavadītiem, divas apciemojuma nedēļas sirmajā Rīgā un ārpus galvaspilsētas beidzās, viesnīcā Rīga t.s. kultūras sakaru komiteja, radioīons un rietumnieciem domātā propagandas un ķengu lapa „Dzimtenes balss" tādas kā preses konferences aizsegā atkal gādāja par pilniem ēdienu un dzērienu galdiem. Un atkal sevišķi uzstājās L. Rīmjānis, Z. Grīva, A. Darkevics un vairāki citi, oportūnismā pārplūzdami, sviežot komūnistisko enerģiju veseliem viļņiem uz sapulcinātajiem viesiem, lai mēģinātu vēlreiz koncentrēti „mazgāt" atbraucēju smadzenes. Viņi rīkojās neapšaubāmā nolūkā panākt, lai ciemiņi atgrieztos Rietumos pie saviem kopīgā likteņa biedriem tikai ar tādiem melu uzspodrinātiem iespaidiem, kuŗi palīdzētu veicināt trimdinieku savstarpēju iznīcināšanos, lai viņi atzītu vienīgi okupantu intereses, vājinātu ticību brīvības rītam un nāvētu augstāko ideālu centienus tikpat vienkārši, kā maskavieši ar sava režīma varu to sekmīgi dara Aknīstē, kur bijušajā Vanagu krogā iekārtotajā komjaunatnes mītnē sistēmatiski posta šīs augšzemes nomales lauku jaunatnes skaidro dvēseli.

Alberts Veselauku

LŪDZAM
PASŪTINAJUMUS
ZIEMSVĒTKIEM
tortēm
stollēm un
Ziemsvētku
piparkūkām
nododiet jau
ātrāk!
AAMIARV'S TORONTO SWEETS LTD.
RICHMOND-ADELAIDE CENTRE 363-8172
COLONNADE 131 BLOOR W. 927-0642
922-5346 602 Yonge St.

LAIKRAKSTA
„LATVIJA AMERIKĀ"
atsevišķi numuri
dabūjami Toronto
latviešu veikalos.

Ceļojums dvēseles...

(Pārnesums no 3. lpp.)

zemju apceļojuma. Katra no 15 apceļotajām zemēm aprakstīta atsevišķi, parādītas nacionālās īpatības, vēstures un dabas apraksti, kā arī vietējo iedzīvotāju dzīve un paražas. Spēcīgāki apraksti sniegti par Meksiku un Peru, kur, varbūt, iespējams atrast daudz vairāk vēsturisku materiālu. Modernais laiks te pārāudzis koloniālo pagātni, kuŗa veidojusies uz acteku, maju un inku kultūras drupām. Te autors vērtējis un skatījis pasaules skaistumu, Dieva varenību un dažādu kultūru lielumu.

Grāmata rakstīta pirmajā personā, kas dod lielāku subjektīva vērtējuma nozīmi. Ceļojuma pirmo daļu pa Vidusameriku autors pavada kopā ar dzīvesbiedri Maiju, bet tālākā ceļā dodas viens. Ceļojot no vienas valsts uz otru, viņš gandrīz vienmēr lieto lidmašīnu, izņemot pāris gadījumu, bet dažādiem izbraukumiem piemērojas vietējiem apstākļiem, lietojot automašīnu, autobusu, laivu vai arī paša kājas.

Lasot daudzos aprakstus, var secināt, ka K. Pētersons pirms ceļojuma vai tā laikā rūpīgi iepazinies ar literātūru par attiecīgajām zemēm un daļu no saviem iespaidiem guvis tiešās sarunās ar iezemiešiem, dažos gadījumos lietojot pat pirkstu zīmju valodu, ja nav varējis citādi saprasties.

Grāmatā aprakstītas dažādas tautas, to nacionālie tērpi un paražas, sniegti indiāņu nostāsti vai teikas, ziņas par acteku, maju un inku izcelšanos, izgaismota maju skaitīšanas sistēma, pirātu vadoņi. Tāpat aprakstītas vēršu cīņas, piramīdas Meksikā, ubagi, sudraba raktuves, Miraflores slūžas Panamas kanālī un nesaskaitāmie piemiņlietu pārdevēji, no kuŗiem nevar izbēgt. Latviešus visvairāk, liekas, interesēs Tobago salas apraksts, bet autors apmeklējis arī otru mazu saliņu ar līdzīgu nosaukumu pie Panamas krastiem — Tabogo. Netrūkst arī tēlojuma par karnevālu Riodežaneirā, kuŗš ir viens no ievērojamākajiem Dienvidamerikas notikumiem modernajos laikos. Apmeklētas karaļu pilis un Amaconas džungļu iedzimto būdiņas, kur apkārt skraida pliki bērni. Autors pārgulējis gan tūristu mītnēs, gan arī dalījies ar vietējiem iedzīvotājiem būdiņas stūrī. Grāmatā ievietoti 100 ceļojuma uzņēmumu, kuŗi rāda interesantākos un raksturīgākos skatus.

Grāmata lasās samērā labi, par spīti dažām neparastām teikumu uzbūvēm ar daudziem iespraustiem teikumiem vai vārdiem. Tā, piemēram, 57 lpp.: „Lidostas uzgaidāmās telpās, kārtojot ieraukšanas formālitātes, vēroju, ka, nuncijam ejot cauri pūlim, daudzi cenšas ar to sasveicināties, lai noskūpstītu augstā garīdznieka gredzenu, ko skārusi pāvesta roka, izvadot sūtni ceļā." Vai arī 69. lpp.: „Vakar, krēslē no pilsētas uz vulkānu raugoties, radās drūms iespaids — kā par vientuļu un draudīgu milzi, bet šodien, kad sākam ar to iepazīties, izrādās, ka tas ir dzīvības pilns ēnains kalns." Par spīti pasmagajai teikuma uzbūvei, šis ir skaists salīdzinājums. Šādi teikumi atrodami gandrīz vai katrā lapā, tie lasīšanu tomēr netraucē, bet bieži ar salīdzinājumiem it kā apmāna, jo lasītājs iedzijnās saturā, ne teikuma uzbūvē. Dažos gadījumos lietoti vārdi, kas nekā neizsaka: „labs, slikts, lielisks, vai izrādīja vilšanos", pēc tam nekā tuvāka nepaskaidrojot. Izņemot šos sīkos trūkumus, ceļojumu apraksts izdevies, un svešu zemju vai tūrisma mīlotājiem grāmata ir patīkama lasāmviela. Dažs, varbūt, tajā atradīs materiālus un ierosmi paša nākotnes ceļojumiem.

Viktors Irbe

Pieminekļi un latviskums

LATVIEŠU NACIONĀLĀ VIENĪBA ANGĻU TULKOJUMĀ

Kāda ruņa, Mārtiņ, nupat sācies uzbrukums latviešu nacionālajai vienībai! Tikko sabiedriskāja tiesā bija attaisnots redaktora A. Vinčela vadītais laikraksts „Latvija Amerikā" apsūdzībā par šādu nodarījumu, jau pēc stundas tikai pārsimt jūdžu tālāk dienvidos — Ņujorkā jauniešu pārstāvis un žurnāla „Mazputniņš" redaktors Dr. L. Streips Latvijas valstssvētku runā sadeva krietnu vēju vecajiem, kuŗi strādā pēc metodes „kā mūsu laikā Latvijā", noārdīja latviešu trimdas pieminekļus un iznīcināja trimdas Brāļu kapus.

Ja es būtu bijis Ņujorkā, tad plaukšķinātu ne vien rokām, bet dauzītu arī kājas pret zemi, jo reti piedzīvojams brīdis, kad kādam šāda drosme pateikt atklātus vārdus, bet paši stalgājam kā aizmiegtām acīm un negribam saskatīt tagadnes īstenību un vajadzības. Uz to varētu iedzert arī pudeli dzīndzerēlu, ja L. Streips nerunātu par jaunajiem komūnistiem.

(Nobeigums 8. lpp.)

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS
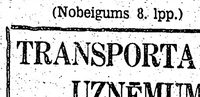
VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4—1403, Toronto

TV RENTALS
Jaunu (pārnesamo) TV aparātu izīrēšana.
Pērkam jūsu vecos TV aparātus.
Tel. LE 2-5537 N. Noriņš

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

26. decembrī — pl. 3 pēcpusdienā Latviešu namā Toronto katoļu vienības eglītes vakars.

29. decembrī — pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Temats: Kristīgais universs; māc. R. Ekšteins. Dziedās koris A. Purva vadībā.

31. decembrī — Jaungada sagaidīšana Latviešu namā visās trijās zālēs (jauniešiem un pieaugušiem).

7. janvārī — pl. 7 vakarā Sv. Andreja baznīcā dziesmu vakars Marisa Vētras piemiņai.

7. janvārī — pl. 7 vak. Ziemsvētku kauju 50 g. atcere-svētbrīdis Latviešu namā — archibīskaps A. Lūsis iesvētīs jauno biedrības karogu. Latviešu karja veterānu strēlnieku biedrības sarīkojums.

8. janvārī — pl. 2 p.p. Latviešu namā prof. L. Latkovska referāts „Latviešu austrumrobežu aizsardzība".

8. janvārī — pl. 3 pēcp. TLB sestdienas skolas eglītes sarīkojums UNF zālē, 279—311 College St.

15 janvārī — pl. 5 p.p. Latviešu namā dziedones A. Sapales (sopr.) no Austrālijas koncerts.

29. janvārī — plkst. 5 pēcp. Sv. Andreja baznīcas telpās TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma atcere. Izrādīs T. Zeltiņa „Rīgas ģimnazisti" 4 cēlienos.

8. aprīlī — vīru kora Viesturs gadskārtējais koncerts.

SV. KATRINAS

17. decembrī — plkst. 6 vak. Slovaku zālē, 79 Page St. latviešu skolas gadsk. eglītes vakars ar priekšnesumiem, Ziemsvētku veciti un tējas galdu.

31. decembrī — plkst. 9 vak. Beacon Motor Hotel Sandsroom vanadžu kopas gadsk. Jaungada balle. (Queen Elizabeth autoceļa malā, pie Vineland.).

KIČENERA

Līdz 23. decembrim — Gvīdo Brūvera gleznu izstāde Sonneck galerijā, 108 Queen St. N.

HAMILTONA

31. decembrī — pl. 8 vak. Hamiltonas Latviešu Biedrība rīko Jaungada sagaidīšanu HLB namā, 16 Queen St. N. ar laimes liešanu un citām izdarībām. Līdz pemami groziņi.

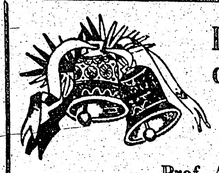
Labākā dā
draugiem –
sveštau
ZIEMSV
Prof. A. Rubuļa
LATVIAN LITERATURE .....
30 latviešu autoru darbi angļu
Dabūjama DV grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont. Ca
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvā

Atstājiet savas krāsainās un melnb
attīstīšanai un kopēšana
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Tor

TORONTO PILSĒTAS
PAZIŅOJUMS PAR
ATKRITUMU AIZVĀK
Sakarā ar pirmdienu, 26. decembri,
27. decembri, kuŗas izsludinātas p
dienām — atkritumi netiks a
Pirmdienas vedums tiks izdarīts tre
g. 28. decembrī un otrdienas — cet
decembrī.
IETVJU TIRĪŠANA
Lūgta jūsu sadarbība ietvju notīrīšanai īpa
Drošības labā, lūdzam ietves notīrīt nekavējot
nas un apledojušās vietas nobērt ar smiltim.
namīpašnieki nedrikstētu atzmirst šo svarīg
pārējiem pilsoņiem.
H. F.
Ielu pārval

3 IZCILI JAUNIESKAŅOJU
LP 15: Jāņa Mediņa ievērojamākie skaņdarbi. D
2 ārijas no op. Uguns un nakts: „Es esmu
manu dzidrumu". 6 dejas no baleta Mīlas
roze, Rožu valsis, (Vijolītes, Tulpes, Maij
kā deja.
LP o30: Solisti ar simf. orķestri un kori.
2 Antiņa ārijas un Saulcerītes — Saulveža
Zelta zirgs. Pa kam var pazīt. Teici teici, va
skaņas. Ar kristallspodriem stariem. Mīn
Es par tumsu nebēdāju. Ozolīti, zemza
kā rozīte.
EP o19: Bērna balss stāsta un dzied bērniem.
Leļļu teātrī. Lolīte. Noslēpums. Incis ar
baro putniņus. Zvirbuļu kauja. Lolīte slim
nātājs. / Skolā. Nopietna mācība. Ciemā
mans, skrej. Ciemā. Labu nakti. Laivā pa L
Neliedziet latviešu bērniem un jauniešiem klau
ties savu tēvu valodu, — gādājiet viņiem ie
Music skaņu plates! Cena LP $6.00, EL 19 $1.50
DABŪJAMAS
DVG RĀMATN
491 College St., Toronto

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

Skaņu
LP — $
Pēteris Lielsuik
katru stundu
1. Par katru
Lūgšana, Tu au
vju bāru dziesm
2. Visspēcīgais,
šana, Sūpļa dzi
Lūgšana no
Erģeļu p
Vera Leinvēbere
Jāzepa Vītola
T. Ķenina
+ 8%

MĒS IESPIEŽA
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUM
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJA
KONCERTU PROGRAMMAS
SARĪKOJUMU BIĻETES
PLAKĀTUS, DZIESMU LAP
VESTUĻU VEIDLAPAS, A
GRĀMATAS, ŽURNĀLU
Labs darbs. — Mērenas cen
PASŪTINAJUMUS LŪDZAM NODOT
LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4,
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

s dvēseles . . .

.)

e no 15 rakstīta ionālās oas ap- īvotāju āki ap- iku un ams at- ku ma- te pār- i, kura aju un autors asaules ību un

ā per- iektīva na pir- a tors ri Mai viens. uz ot- lieto adīju- imiem kļiem, obusu, var pirms gi ie- ttlecī- āviem runās umos valo- pras- ādas n pa- ētāsti ma- mota rātu rēršu bagi, oras ne- vēji, tvie- esēs bet

autors apmeklējis arī otru mazu saliņu ar līdzīgu nosaukumu pie Panamas krastiem — Tabogo. Netrūkst arī tēlojuma par karnevālu Riodežaneirā, kurš ir viens no ievērojamākajiem Dienvidamerikas notikumiem modernajos laikos. Apmeklētas karaļu pilis un Amaconas džungļu iedzimto būdiņas, kur apkārt skraida pliki bērni. Autors pārgulējis gan tūristu mītnēs, gan arī daļijies ar vietējiem iedzīvotājiem būdiņas stūri. Grāmatā ievietoti 100 ceļojuma uzņēmumu, kuŗi rāda interesantākos un raksturīgākos skatus.

Grāmata lasās samērā labi, par spīti dažām neparastām teikumu uzbūvēm ar daudziem iespraustiem teikumiem vai vārdiem. Tā, piemēram, 57 lpp.: „Lidostas uzgaidāmās telpās, kārtojot iebraukšanas formālitātes, vēroju, ka, nuncijam ejot cauri pūlim, daudzi cenšas ar to sasveicināties, lai noskūpstītu augstā garidznieka gredzenu, ko skārusi pāvesta roka, izvadot sūtni ceļā." Vai arī 69. lpp.: „Vakar, krēslā no pilsētas uz vulkānu raugoties, radās drūms iespaids — kā par vientuļu un draudīgu milzi, bet šodien, kad sākam ar to iepazīties, izrādās, ka tas ir dzīvības pilns ēnains kalns." Par spīti pasmagajai teikuma uzbūvei, šis ir skaists salīdzinājums. Šādi teikumi atrodami gandrīz vai katrā lapā, tie lasīšanu tomēr netraucē, bet bieži ar salīdzinājumiem it kā apmāna, jo lasītājs iedziļinās saturā, ne teikuma uzbūvē. Dažos gadījumos lietoti vārdi, kas nekā neizsaka: „labs, slikts, lielisks, vai izrādīja vilšanos", pēc tam nekā tuvāka nepaskaidrojot. Izņemot šos sīkos trūkumus, ceļojumu apraksts izdevies, un svešu zemju vai tūrisma mīļotājiem grāmata ir patīkama lasāmviela. Dažs, varbūt, tajā atradīs materiālus un ierosmi paša nākotnes ceļojumiem.

Viktors Irbe

un latviskums

VIENĪBA ANGĻU TULKOJUMĀ

sā- tus vārdus, bet paši staigājam onā- kā aizmiegtām acīm un negri- bam saskatīt tagadnes īstenību ak- un vajadzības. Uz to varētu ie- alk- dzert arī pudeli dzīdzerēlu, ja osū- L. Streips nerunātu par jaunau jiem komūnistiem.

(Nobeigums 8. lpp.)

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4—1403, Toronto

ENTALS

no) TV aparātu izīrēšana.
vecos TV aparātus.

N. Noriņš

mu kalendārs

15 janvārī — pl. 5 p.p. Latviešu namā dziedones A. Sapales (sopr.) no Austrālijas koncerts.

29. janvārī — plkst. 5 pēcp. Sv. Andreja baznīcas telpās TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma atcere. Izrādīs T. Zeltiņa „Rīgas ģimnazisti" 4 cēlienos.

8. aprīlī — vīru kora Viesturs gadskārtējais koncerts.

SV. KATRĪNAS

17. decembrī — plkst. 6 vak. Slovaku zālē, 79 Page St. latviešu skolas gadsk. eglītes vakars ar priekšnesumiem, Ziemsvētku vecīti un tējas galdu.

31. decembrī — plkst. 9 vak. Beacon Motor Hotel Sandsroom vanadžu kopas gadsk. Jaungada balle. (Queen Elizabeth autoceļa malā, pie Vineland.).

KIČENERA

Līdz 23. decembrim — Gvido Brūvera gleznu izstāde Sonneck galerijā, 108 Queen St. N.

HAMILTONA

31. decembrī — pl. 8 vak. Hamiltonas Latviešu Biedrība rīko Jaungada sagaidīšanu HLB namā, 16 Queen St. N. ar laimes liešanu un citām izdarībām. Līdz ņemami grozīni.

Labākā dāvana draugiem — sveštautiešiem
ZIEMSVĒTKOS
Prof. A. Rubuļa
LATVIAN LITERATURE $7.00
30 latviešu autoru darbi angļu valodā.
Dabūjama DV grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada,
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvā pasaulē.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

TORONTO PILSĒTAS
PAZIŅOJUMS PAR
ATKRITUMU AIZVĀKŠANU

Sakarā ar pirmdienu, 26. decembri, un otrdienu, 27. decembri, kuŗas izsludinātas par svinamdienām — atkritumi netiks aizvākti.

Pirmdienas vedums tiks izdarīts trešdien, 1966. g. 28. decembrī un otrdienas — ceturtdien, 29. decembrī.

IETVJU TĪRĪŠANA

Lūgta jūsu sadarbība ietvju notīrīšanai īpašuma robežās. Drošības labā, lūdzam ietves notīrīt nekavējoties pēc snigšanas un apledojušās vietas nobērt ar smiltīm. Veikalnieki un namīpašnieki nedrīkstētu aizmirst šo svarīgo pakalpojumu pārējiem pilsoņiem.

H. F. ATYEO, P. Eng.
Ielu pārvaldes priekšnieks

LATVIAN MUSIC
3 IZCILI JAUNIESKAŅOJUMI

LP 15: Jāņa Mediņa ievērojamākie skaņdarbi. Diriģents—autors
2 ārijas no op. Uguns un nakts: „Es esmu es" un „Dzer manu dzidrumu". 6 dejas no baleta Mīlas uzvara: Baltā roze, Rožu valsis, (Vijolītes, Tulpes, Maijpuķītes, Komiskā deja.

LP o30: Solisti ar simf. orķestri un kori.
2 Antiņa ārijas un Saulcerītes — Saulveža dialogs no op. Zelta zirgs. Pa kam var pazīt. Teici teici, valodiņa. / Kokļu skaņas. Ar kristālspodriem stariem. Minjona. Ceļinieks. Es par tumsu nebēdāju. Ozolīti, zemzarīti. Es meitiņa kā rozīte.

EP o19: Bērna balss stāsta un dzied bērniem.
Leļļu teātrī. Lolīte. Noslēpums. Incis ar Kranci. Lolīte baro putniņus. Zvirbuļu kauja. Lolīte slima. Vecais modinātājs. / Skolā. Nopietna mācība. Ciemā jāiet. Kumeliņ mans, skrej. Ciemā. Labu nakti. Laivā pa Lielupi.

Neliedziet latviešu bērniem un jauniešiem klausīties un mācīties savu tēvu valodu, — gādājiet viņiem iemīļotās Latvian Music skaņu plates! Cena LP $6.00, EL 19 $1.50 gabalā + P.S.T.

DABŪJAMAS
DVG RĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251

ACU PĀRBAUDE. ACENU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

Skaņu plates
LP — 33 1/3 RPM
Pēteris Lielsulka, tenors — Par katru stundu $4.50
1. Par katru stundu, Mocekļi, Lūgšana, Tu augstais Dievs, Latvju bāru dziesma, Aglona.
2. Visspēcīgais, Visvarenais, Lūgšana, Šūpļa dziesma, Gaisma un Ļūgšana no kantātes Tēvijai Erģeļu pavadījumā.
Vera Leinvēbere, klavieres $5.25
Jāzepa Vītola — Variācijas,
T. Ķeniņa — Sonāte.
+ 8% P.S.T.

MĒS IESPIEŽAM
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBAM
KONCERTU PROGRAMMAS
SARĪKOJUMU BILETES
PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
GRĀMATAS, ŽURNĀLUS
Laba darbs. — Mērena cena.
PASŪTINAJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.
LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

DĀVINIET SVĒTKOS BĒRNIEM
T. Krūkas
SILAINES MEŽS RUNĀ ..... $ 2.80
Dabzinātniska pasaku grāmata maziem un lieliem bērniem ar Astrīdas Robežgruntnieces krāsainām ilustrācijām.
Dabūjama DV Grāmatnīcā — 491 College Street, Toronto, kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.

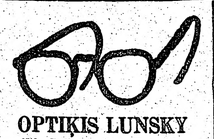
OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto
WA 1-3924

LAI JUMS PIETIKTU

nedēļas nogalē...
Pārliecinieties, lai jums būtu pietiekami Molson Canadian nedēļas nogalē. Molson Canadian alus ir skaidrs un lielisks, speciāli brūvēts jūsu garšai. Priecājieties, baudot Molson Canadian . . . alus draugiem.
MOLSON'S
NEATKARĪGA ALUS DARĪTAVA
KOPŠ 1786. G.

Apgāda DAUGAVAS VANAGS

divas jaunas grāmatas
ZIEMSVĒTKIEM

P. Aigara —
ATKUSNIS SĀKĀS OKTOBRĪ, rom. $3.90
Grāmata par sacelšanos Ungārijā, un cik liela morāla plaisa šķir brīvos un nebrīvos eiropiešus. Drāma, kas risinās starp Londonu un Budapeštu. Cilvēku cildenie centieni un viņu vājības raksta vēsturi. Tikai tas saskata dzīvi, kas raudzījies nāvei acīs. Šī grāmata noteikti jālasa, lai visu to pārdzīvotu . . .

T. Krūkas —
TU DEBESIS TURI SAVĀS ROKĀS, stāsti $3.50
Ar mākslinieces Daces Birkhānes grafiskiem zīmējumiem, rakstīta bērnu vecākiem, skolotājiem - audzinātājiem, visiem, kuŗiem bērnu pasaule tuva. Īsi, spilgti notikumi no autores skolotājas gaitām apraksta bērnu filozofisko dzīves izpratni, viņu priekus un ciešanas, kam bieži par iemeslu esam mēs, pieaugušie. Grāmatas noslēgumā psiholoģisks apcerējums, pieskaroties bērna dvēseles dzīvei.

Grāmatas pasūtināmas DV GRĀMATNĪCĀ —
491 College Street, Toronto 4, Ont.,
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.

KAKTIŅŠ
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

ZIEMSVĒTKIEM
VISJAUNĀKIE IZDEVUMI

J. Veselis — Latvju teiksmas	$10.00
K. Pētersons — Apvāršņi aicina	$6.50
A. Eglītis — Nav tak dzimtene	$4.80
Raiņa un Aspazijas gada grāmata	$2.00
Dzintarjūras vasara	$6.80
A. Niedra — Uguni	$4.00
J. Jaunsudrabiņš — Slīpķu virsnieks	$4.00
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī	$3.90
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$4.50
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm.	$5.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti	$4.00
J. Sudrabiņš — Aiz dzelonžoga, atm.	$3.80
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz.	$9.60
Z. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci	$7.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, atmiņas	$4.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
O. Krolls — Aiz zelta priekškara	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.56
G. Janovskis — Svešumā, noveles	$4.50
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un līr. poemas	$3.50
J. Sarma — Mīlestības māksla, noveles	$4.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
A. Ivaska — Ezera kristības, dzejoļi	$3.60
Dz. Kiršteins — Kad lielgabali klusē, romāns	$4.80
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50
Dr. A. Mauriņš — Viss neiznīkst, laikm, eseja	$2.80

DV grāmatnīcā—491 College St., Toronto 4, Ont.

ACADIAN*
PIEDĀVĀ
"SEVEN SEAS" FLEET
Tas kuģo tieši no Jaunskotijas
Annapolisas ielejas pie jums kā labākais rums, lai apmierinātu jūsu garšu.
"SEVEN SEAS" RUM
(White, Light, or Dark)
Jau šodien ierakstiet ACADIAN rumu savā iepirkšanās sarakstā
* Pirmais Ontario sarakstā (izsmalcinātiem dzērājiem)
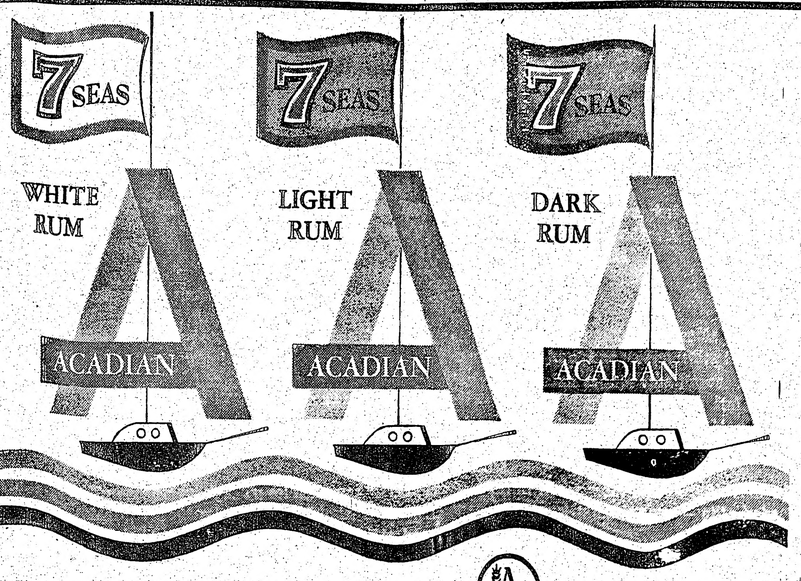

ACADIAN DISTILLERS
BRIDGETOWN, NOVA SCOTIA

„GLOBĀLA BŪŠANA"

ED. KEIŠA

180 ZĪMĒJUMU PAPLAŠINĀTS KARIKATŪRU KRĀJUMS PAR MŪSU PAŠU BŪŠANĀM UN NEBŪŠANĀM.

Jautrākā dāvana

ZIEMSVĒTKOS

DABŪJAMA DV GRĀMATNĪCĀ, LOTUS PUĶU VEIKALĀ UN PIE AUTORA.

CENA $ 5.00

Pieminekļi un latviskums

(Pārnesums no 6. lpp.)

Tie nedaudzie, kas lasa vairākus latviešu laikrakstus, būs ievērojuši, ka pirms kāda laika visās avīzēs parādījās vienādi tā paša autora raksti, ka vajadzētu Rainim celt pieminekli. Gandrīz bija pateikts, ka vajadzētu iegādāties visu Kastaņolu, ja vien pietiktu naudas, bet ja tās nesanāktu, tad vismaz nopirkt pansiju, kurā Rainis kādreiz dzīvojis: ja arī tam naudas nepietiktu, tad noteikti izgatavojama vismaz piemiņas plāksne. Pēc avīžu rakstiem jau vāc ziedojumus un ienākušas krietnas summas. Jaunsudrabiņam Vācijā celšot par 15.000 markām pieminekli, attiecīgais projekts jau vairākas reizes pārstrādāts.

Lasīju, raudzījos pāri savu acenu malām un kasīju pakausi. Sak, letiņi kļuvuši izšķērdīgi: citur mirst badā, mūsējie ceļ dārgus piemiņekļus. Būtu labāk atvēruši kādu skolu, kurā jaunus dzejniekus taisa, vai devuši stipendiju latviešu literātūrā. Tas būtu lepnākais piemineklis! Bet nu nāk jaunie un iznīcina visas liūzija....Kā lai vecie neskaišas? Kāds tad brīnums, ja rodas paaudžu nesaskaņas? Par Brāļu kapiem Tannersvillē netiku domājis: ja atstiepšu kājas, gan citi atradīs vietu, kur apguldīt. Kapsēta vajadzīga; vai to sauc vienā vārdā vai citādā, man tas vienalga.

Dr. Streips arī alcinājis meklēt tumsībā gaismas stariņu un mēģināt atrast tos pazudušos 6000 latviešus Ņujorkā un Čikagā, kas neprot atrast latviešu sarīkojumus. Stāsta, ka Dr. Streipam bijuši panākumi, jo vairāk nekā 700 apmeklētāju vidū bijis arī vismaz viens veclatvietis, kurš Ņujorkā nodzīvojis 55 gadus un tomēr reizi gadā Latvijas valsts svētkos spējis atrast ceļu uz sarīkojumu.

Pirmdienas rītā saņēmu DV mēnešrakstu un izlasiju rakstu „Kautrīgie latvieši". Raksta sākumā neatradu iebildumu pret dažiem tēliem literātūrā vai uzvārdu attīstību vēstures gaitā. Bet, tālāk lasot, mani trīs mati galvas vidū sāka celties uz augšu, jo pēkšņi atskārtu, ka esmu visu laiku rīkojies nepiedodami nepareizi. Man vajadzēja iet Mēsija veikalā Ņujorkā vai Itona tirdzniecības namā Toronto un skaļā latviešu valodā prasīt rupjmaizi, ja mani neviens nesaprastu, tad lai viņi brauc pupās, man viņu mantas nevajaga! Esmu latvietis un runāju tikai latviski, lai citi mācās šo valodu, ja grib mani saprast! Bet — nebrauc tik dikti tie nav tavi zirgi, tu esi svešās ganībās. Svešā zemē ar savu latviskumu nekā nevari panākt, bet ja gribi būt melnā avs balto vidū, tad ateji no ratiem un dzīvo tāpat kā citi. Ja divi latvieši savā starpā sarunājas mātes valodā, bet klāt ir arī kāds cits, kas runā tikai savā mātes valodā angliski, tad arī mums jārunā tā, lai trešais saprastu, ja vien gribam turēties kaut cik pieklājības robežās. Pietuka Krustiņš arī skaitīja augstas dziesmas vārdus, un tāpēc vien man „Mērnieku laikus" patīk lasīt.

Mans vārds kā mirstīgam cilvēkam ir Dzintars Dzelzkalējs, man ir draugs Viktors Zvirgzdu-grauds. Amerikāņi manu vārdu visādi mēģina izburtot un dažreiz pat muti izšķoba, lai kaut cik apmēram manu vārdu izrunātu, bet vai tādēļ tūlīt būšu apvainots, ja tas neizdodas? Taču pa cepuri nelikšu. Bet mans draugs Viktors nopūlas ar sava vārda izskaidrošanu amerikāņiem, kuri nekādā veidā negrib atzīt latviešu galotni un labprāt vidū leliek kādu citu burtu, kas vairāk atbilst viņu skaņai. Vai lai viņš pagrieztu muguru un teiktu: Kungi, tas nav mans vārds? Latviešu sabiedrībā jau mēs atkal esam Dzintars un Viktors ar visām galotnēm vārdā un uzvārdā.

Nepaguvu vēl pielikt šim rakstam punktu, kad zvanīja tālrunis, un kāda Ņujorkas latviešu sabiedriska darbiniece dusmīgi man stāstīja, ka viņai pieņūtīts pēdu garš ziedojumu saraksts Raiņa piemineklim. Ja viņa nevarētu vākt ziedojumus, tad lai vismaz pati ziedojot kādu ārtavu. „Prātiņ, nāc mājā", viņa noteica, „lai ārtavo vien paši!"

Bebers

CIKŠTESANĀS...

(Pārnesums no 1. lpp.)

gan ir aizraujīgs, bet bez nozīmes."

Tiktāl Ilzes Šķipsnas viedoklis par modernās rakstniecības daudzplākšņainību, kuŗa tik daudziem liekas neizprotama. Taču te atkal ievērojams Gētes teiktais, ka „rakstniecībā izšķirēja ir personība". Visur, kur ir personība, ir arī liela māksla, liela rakstniecība, vienalga, vai publika un kritika to atzīst, vai neatzīst, vai klausītāji to pirmā acu uzmetienā saprot, vai nesaprot. Šai pašā sakarā Gēte piemin-ējis sava laika kritiķu kvalitāti, un viņa vārdi, kas rakstīti pirms 134 gadiem, liekas it kā visiem laikiem rakstīti: „Mūsu kritiķu un mākslas vērtētāju vidū ir daudzas necilas personības, kuŗas mākslu nesaprot un lielās personības sniegumus rakstniecībā uzskata par mazvērtīgiem."

Liekas, šīs dažas piezīmes palīdzēs vieglāk iedziļināties modernās latviešu rakstniecības „nesaprotamajā" valodā, palīdzēs atvērt vārtus uz tās tēlu un raksturu dvēseles dziļumiem. Dzīvodama rietumu kultūras traģiskajā gaisotnē, Ilze Šķipsna tai pašā laikā palikusi uzticīga Latvijas brīvības idejai. Piemēram, kādā citā vietā viņa saka, runājot par parallēlēm starp Raiņa un mūsu laiku: „Pirms radās valsts, bija jārada tās ideja arī latviešos pašos. Tagad jācer, nekā miglaina Latvijas brīvības idejā vairs nav. Toties mūsu laika dzeja ar savu smalko skatīmaņu un drusku slepeni par ideju pārvērš mūs pašus."

NATO nevēlas karot

Gadskārtējā NATO valstu ministru padomes konference beigusies. Tā ilga trīs dienas, un šai laikā sagādāja daudz nepatikamu brīžu amerikāņiem, kuŗi organizāciju savā laikā radīja, apgādāja un turpina apgādāt, lai Rietumeiropa varētu justies droša.

Garākās sarunās ar pārējo 14 NATO valstu ārlietu ministriem ASV ārlietu ministrs Rasks mēģināja izkaulēt lielākas palīdzības solījumus Dienvidvietnamai, bet šo prasību noraidīja. NATO saime nav ieinteresēta sniegt palīdzīgu roku Dienvidvietnamai, jo pārāk aizņemta, pašai cenšoties izkaulēt lielākus palīdzības solījumus no ASV. Amerikāņu palīdzība Rietumeiropai katrā ziņā arī turpināsies, jo pretējā gadījumā nenozīmīgi kļūtu visi Vašingtonas argumenti un motīvi par ASV iesaistīšanos Vietnamas karā: tas bijis jādara tādēļ, ka ASV nevar ievērot vienu savstarpējās palīdzības līgumu (ar NATO), bet ignorēt citu, šai gadījumā ar Dienvidvietnamu. No šī paša argumenta izejot, jāturpina palīdzība arī NATO valstīm, kaut tās neizrāda nekādu pretimnākšanu Vietnamas jautājumā. Vietnamas karā bez amerikāņiem sabiedroto pusē cīnās tikai Austrālija, Jaunzēlande, Filipīnas un Dienvidkoreja.

Šāgada NATO konferencē, pēc Rietumvācijas valdības krīzes, Erharda krišanas un jaunās lielpartiju koalicijas izveidošanās, bija redzama jauna, bet jau pazīstama seja Rietumvācijas ārlietu ministra Brauna personā. Viņš arī vietis un runāju tikai latviski, lai citi mācās šo valodu, ja grib mani saprast! Bet — nebrauc tik dikti tie nav tavi zirgi, tu esi svešās ganībās. Svešā zemē ar savu latviskumu nekā nevari panākt, bet ja gribi būt melnā avs balto vidū, tad ateji no ratiem un dzīvo tāpat kā citi. Ja divi latvieši savā starpā sarunājas mātes valodā, bet klāt ir arī kāds cits, kas runā tikai savā mātes valodā angliski, tad arī mums jārunā tā, lai trešais saprastu, ja vien gribam turēties kaut cik pieklājības robežās. Pietuka Krustiņš arī skaitīja augstas dziesmas vārdus, un tāpēc vien man „Mērnieku laikus" patīk lasīt.

Mans vārds kā mirstīgam cilvēkam ir Dzintars Dzelzkalējs, man ir draugs Viktors Zvirgzdu-grauds. Amerikāņi manu vārdu visādi mēģina izburtot un dažreiz pat muti izšķoba, lai kaut cik apmēram manu vārdu izrunātu, bet vai tādēļ tūlīt būšu apvainots, ja tas neizdodas? Taču pa cepuri nelikšu. Bet mans draugs Viktors nopūlas ar sava vārda izskaidrošanu amerikāņiem, kuŗi nekādā veidā negrib atzīt latviešu galotni un labprāt vidū leliek kādu citu burtu, kas vairāk atbilst viņu skaņai. Vai lai viņš pagrieztu muguru un teiktu: Kungi, tas nav mans vārds? Latviešu sabiedrībā jau mēs atkal esam Dzintars un Viktors ar visām galotnēm vārdā un uzvārdā.

Nepaguvu vēl pielikt šim rakstam punktu, kad zvanīja tālrunis, un kāda Ņujorkas latviešu sabiedriska darbiniece dusmīgi man stāstīja, ka viņai pieņūtīts pēdu garš ziedojumu saraksts Raiņa piemineklim. Ja viņa nevarētu vākt ziedojumus, tad lai vismaz pati ziedojot kādu ārtavu. „Prātiņ, nāc mājā", viņa noteica, „lai ārtavo vien paši!"

Bebers

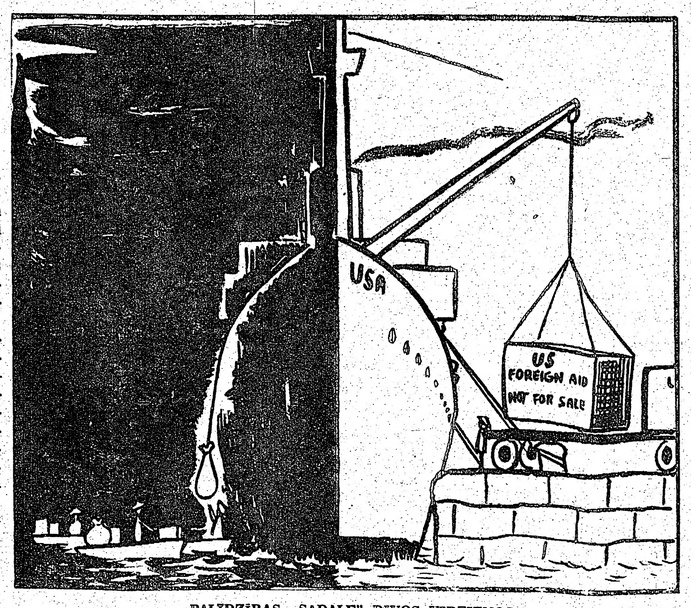

PALĪDZĪBAS „SADALE" DIVOS VIRZIENOS

Laikraksti ziņo, ka no ASV sūtītajām apgādes precēm katru nedēļu Saigonas melnajā tirgū aizplūst mantas ap 80.000 dol. vērtībā.

Vietkongi nakts maiņā: Izdevīgi nozagts ir tikpat kā izdevīgi nopirkts...

Ed. Keiša karikatūra

Eiropas satelītu atzīšanu.

☆

Pie NATO valstu saimes arī turpmāk nolēmusi turēties Francija. Militāri tā vienmēr bijusi organizācijas vājākais balsts. Laikā, kad NATO formējās un izveidojās, Francijas armija vienmēr kaut kur karoja — Indoķīnā, Alžīrijā, par Suecas operācija saistīja franču militāristu prātus. Tādēļ nav jābrīnās, ja attieksmē uz militāro pusi franči no saviem sabiedrotajiem saņēmuši tikai pārmetumus. Cenšoties pēc lielākas militārās neatkarības, Francija sāka attīstīt atombumbas. Tā paša iemesla dēļ tā atvilka savus spēkus no NATO virspavēlniecības. Toties politiski Francija NATO turas un turēsies, baidīdamās, ka pretējā gadījumā var iekļūt supernacionālās izolācijas stāvoklī. NATO noteikumi paredz, ka atsevišķa dalībniekvalsts no organizācijas var izstāties pēc 1969. gada, bet Francija to nedaris.

SANKCIJAS PRET RODĒZIJU BEZ PĀRRAUDZĪBAS

Pirmo reizi Apvienoto nāciju pastāvēšanas laikā drošības padome izšķīrās par sankcijām pret Rodēziju, pieņemot šo lēmumu ar 11 pret 0 balsīm, četrām valstīm atturoties.Uz papīra sankcijas nozīmē, ka visām Apvienoto nāciju valstīm jāievēro šo drošības padomes lēmumu un jāpārtrauc galveno Rodēzijas ražojumu iepirkšana un naftas sūtījumus uz Rodēziju.

Še jāatceras, ka līdzīgas sankcijas reiz nolēma kādā citā pasaules forumā: pirms Apvienoto nāciju dibināšanas un otra pasaules kara pret Musolini Itālijū pēc tās iebrukuma Abesinijā. Toreiz saimniecisko spiedienu pret Itāliju nolēma Tautu savienība Ženēvā.

Āfrikas valstis Apvienotajās nācijās domā, ka starp sankcijām pret Itāliju 1935. gadā un pašreizējām pret Rodēziju pastāv neapšaubāmas paralēles, jo runasvīriem gan ir spēks vārdos, bet nav nekādu praktisku iespēju pieņemtā lēmuma īstenošanai. Lēmumu par saimnieciskajām sankcijām pret Itāliju, starp citu, Tautu savienība pieņēma 1935. gada 18. novembrī un atcēla 1936. gada 15. jūlijā, kad bija pierādījies, ka tam nav nekā kopīga ar reālitāti, jo tirdzniecība ar Itāliju turpinājās gandrīz normālā gaitā. Tas pats, — apgalvo brīvās Āfrikas valstis — tagad notiks arī Rodēzijas gadījumā, jo arī Apvienotajām nācijām nav nekādu iespēju panākt, lai neviena no organizācijai piederīgajām valstīm neturpinātu tirdzniecību ar Smita valdību Solsberijā. Dienvidafrika, Portugale un Mozambika visu laiku tirgojušās gluži atklāti, nemaz nerunājot par tām valstīm, kuŗas to pašu darījušas slepenībā. Anglija katrā ziņā nedarīs nekā, lai saimnieciski blokādi pret Rodēziju padarītu reālāku. Kādēļ gan Anglija lai to darītu? Tās iniciatīvā radās šis Apvienoto nāciju lēmums, reizē ar to problēma ielikta AN klēpī, bet Anglijai domstarpībās ar Rodēziju vairs nav jābaidās no sanaidošanās ar Dienvidafriku, kas varētu nelabvēlīgi iespaidot pašu angļu saimniecību.

Visas pazīmes rāda, ka Smits no šīm AN sankcijām necietīs, bet cietīs gan pašu Apvienoto nāciju kopības un spēka apziņa, tā pat pārliecība, ka Apvienotās nācijas kādreiz kaut ko spēj arī paveikt.

SAV. VALSTIS

BOSTONA

◎ Lāčplēša kara ordeņa kavalieŗa Jāņa Luikas godināšanas vakars, sakarā ar viņa 70 mūža gadiem, izvērtās par it ievērojamu notikumu Bostonas latviešu dzīvē, kuŗā svinīgais mijās ar humoristisko, netrūkstot arī rozēm un dažādām veltēm. Vakara lielāko daļu aizpildīja Līgas koŗa pr-ka P. Bites sacerētās rīmes un atzinības vārdi gan gavilniekam J. Luikam, gan čaklajai koristei Olgai Dzilleja, dziedātāju sargam Kārlim Lincim, kas „ar pielādētu ieroci sarga koristes", kad viņas tumšos vakaros atstāj DV namu, gan arī pašam „namatēvam" Valdemāram Rudzrogam viņa vārda dienā. Sarīkojumu ar uzrunu atklāja DV apvienības pr-ks R. Rudzroga, pasniedzot atzinības rakstus M. Bērziņai, M. Šumskim, A. Vikšniņam, J. Ābolniņam un L. Bulvidam. Nav noslēpums, ka pēdējā DV CV sēdē organizācijas zelta nozīme piešķirta pašam apvienības priekšniekam, bet par to viņš klusēja... Tad vakara vadību pārņēma T. Dreimanis, atklājot arī sarīkojuma patieso ieme-slu — Jāņa Luikas 70 mūža gadu atzīmēšanu. Jubilārs ar dzīvesbiedri sēdēja pie viena galda ar lāčplēšiem ģen. J. Priedu un plkv. Grāveri, kuŗus sveimināja ar ziediem, bet gavilniekam rotkalis O. Kutcers uzdāvināja Nameja gredzenu zeltā. J. Luiku ar uzrunu sveica ALTS pr-ks L. Reiters, skautu vadītājs A. Oga, māc. O. Blūmītis un ģen. J. Priede; daudz bija rakstveida sumināju-mu. Uzrunājot ap 70 dalībnieku, ģen. J. Priede cildināja Lāčplēša gara nesējus un mātes, kuŗas audzina jaunos karavīrus Latvijai. — Gavilnieks Jānis Luika pēc karaskolas beigšanas kā leitnants dienēja krievu pulkos, tad pārgāja uz 7. latviešu strēlnieku pulku un piedalījās kaujā Tīreļpurvā un Ložmetējkalnā, par kauju nopelniem apbalvots ar Sv. Annas ordeni. Iestājies latviešu nacionālās armijas 6. Rīgas kājnieku pulkā, viņš piedalījās Latvijas atbrīvošanas cīņās un par varonību apbalvots ar Lāčplēša kara ordeni. Pēc kara viņš demobilizējās un no 1921. — 1944. gadam strādāja par skolotāju, šo darbu veicot arī trimdā Flensburgas un Libekas nometnēs Vācijā, kamēr 1950. gadā izceļoja uz ASV, kur tagad dzīvo Bostonā un darbojas vairākās latviešu organizācijās, dziedot arī Līgas koŗī, kuŗa dalībnieki viņu jubilejas vakarā sumināja, dir. J. Austruma vadībā nodziedot „Daudz baltu dieniņu".

O. A.

KLIVLENDA

◎ DV apvienības valde 14 apzinātajiem latviešu kolonijas karavīriem amerikāņu bruņotajos spēkos izsūtījusi Ziemsvētku dāvanu saiņus. Apvienība arī atvēlējusi 300 dol. slimajiem un trūkumā nonākušajiem tautiešiem, kuŗi dzīvo kolonijas robežās.

Vai esat nokārtojuši abonementu?

†

Arpa Kļaviņš

dzimusi 1903. gada 27. aprīlī,
mirusi 1966. gada 5. decembrī Toronto.

Sv. ANDREJA EV. - LUT. LATVIEŠU DRAUDZES PALĪDZĪBAS FONDS TORONTO

KĪZINGERS UN JAUNĀ BONNAS POLITIKA

Savā pirmajā runā bundestāgā jaunais Rietumvācijas kanclers Kurts Georgs Kīzingers prasīja ciešākas saimnieciskās un kultūrālās attieksmes ar komūnistu pasauli, Austrumvāciju un Pad. savienību ieskaitot. Viņš vēlas arī daudz ciešākas saites ar Franciju un solījās sadarboties ar Parīzi vienotas Eiropas virzienā. Kīzingers domā, ka Rietumvācijas attieksmes ar Franciju ne tikai ietekmēs, bet arī noteiks visas Eiropas nākotni. Kīzingers tā aizrāvās ar Franciju, kuŗu apzīmēja par ASV vecāko sabiedroto Eiropā, ka Anglijai neatlicināja pat vienu teikumu. No tā diplomātiskās aprindas secina, ka Kīzingers nostāsies kopā ar Franciju pret Anglijas uzņemšanu Eiropas koptirgū un vispār mēģinās sagrābt Eiropas saimniecisko un politisko vadību savās rokās. Kanclera Adenauera laikā, kā zināms, Francijas un Rietumvācijas attieksmes bija ļoti tuvas, galvenokārt vācu kanclera un prezidenta Degolla personīgās draudzības dēļ. Saimnieciskā ģenija Ērharda valdīšanas laikā šī draudzība pajuka, abu valstu attieksmēm drīz vien kļūstot visai vēsām. Tagad Kīzingers domā par draudzības atjaunošanu.

KANADIEŠU BAZES PĀRVIETOS UZ VĀCIJU

No Parīzes ziņo, ka NATO spēkiem piekomandētās kanadiešu aviācijas vienības no Francijas pārvietotas uz Lāru, Vācijas Švarcvaldē. Līdz šim tās atradās Mecā un Mervillē, Francijas zemeļaustrumos. Lārā jau izbūvēta moderna aviācijas baze, uz kuŗu kanadieši būs spiesti pārcelties visai lielā steigā, jo Degolls noteicis par pēdējo izvākšanās dienu 1967. gada 1. aprīli. Šis Francijas rīkojums attiecas uz militāro personālu, lidmašīnām un ar aviācijas bazēm saistītajiem ieročiem un kaŗa materiāliem. Militārā personāla piederīgajiem atļauts palikt pašreizējās dzīvesvietās līdz skolas mācības gada beigām.

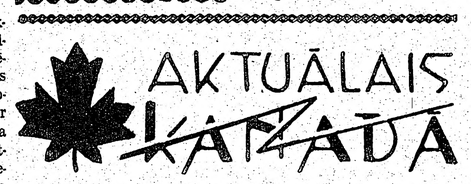

☆ Apvienotās būvstrādnieku un galdnieku arodbiedrības dumpīgā 250 vīru Toronto nodaļa, par kuŗas atkrišanu no arodbiedrības ziņojām pirms kāda laika, panākusi uzņemšanu Kvebekas nacionālajā arodbiedrību federācijā. Pieņem, ka šis ir minētās federācijas pirmais solis, lai izveidotos par visas Kanadas organizāciju. Ontario darba federācijas vadītājs Davids Ārčers izteicies, ka notikumam nebūtu piešķirama liela nozīme; Kvebekas CNTU esot tikai varaskāra organizācija, nevis ieinteresēta veicināt kanadiešu arodbiedrību attīstību. CNTU valdes loceklis Peins paskaidroja savukārt, ka Kanadas darba federācijā ietilp 110 arodbiedrību, no kuŗām 92 ir amerikāņu vadībā. Nemiers ar internacionālās vadības sistēmu augot.

☆ Pēdējos gados arvien biežāk un skaļāk atskan visdažādāko aprindu pārstāvju balsis izbeigt Kanadas skolās kristīgās ticības mācīšanu. Un tā kā ticības mācībai skolās vispār nav ierādīta vieta, par „mācīšanu" uzskata ikrīta bībeles panta nolasīšanu un tēvreizes noskaitīšanu, bet arī tas zināmas gara ievirzes grupām jau ir „nepieļaujama bērnu psīches ietekmēšana", kas novēršama pēc iespējas ātrāk. Kuriozākais tas, ka beidzot šādai praksei atbildējis kāds Vilovdēlas sektantu mācītājs P. B. Smits, pieprasīdams ziņot par visiem skolotājiem, kas savās mācībstundās „iesniedzas reliģijas territorijā". P. Smits arī deklarējis, ka nepieciešams ar likumu aizliegt pretreliģisku propagandu skolās, vienalga, vai tā būtu vērsta pret luterticību, katoļticību, mozusticību vai citām. Smits sasaucis arī preses konferenci par šo tematu, aicinot apvienoties kopīgā protestā pret „mūsu bērnu ticības viltīgo iznīcināšanu un zobošanos par Dievu."

☆ Lielu satraukumu sacēlis Prudential finanču apvienības nesenais bankrots. Neskaitāmi noguldītāji, kuŗus vilināja lielā šķietami nodrošinātā uzņēmuma augstās procentu likmes (7¼) zaudējuši mūža ietaupījumus. To vidū ir gan pārtikušas namamātes, gan pensionāri, veterāni, pat bērni zaudējuši izglītības nolūkiem deponētos līdzekļus. Pašlaik likvidācijas komiteja mēģina noskaidrot sabiedrības saimniecības metodes, kamēr cietušie pieprasa direktorus saukt pie atbildības un valno Ontario valdību par noguldījumu aizsardzības likuma trūkumu. Valdība Otavā savukārt izteikusies, ka domājusi, Ontario parlamenta locekļiem zināmas pret Prudential finanču sabiedrību jau pirms gada izteiktās aizdomas par krāpšanām... Tā kā šis sabiedrības nodaļa Montrealā, kuŗa pieder federālajai valdībai, bankrotēja jau šāgada sākumā, aēra valdībai sagādās daudz grūtu brīžu vispārējā sašutuma dēļ.

☆ Nepatīkamu pārsteigumu piedzīvojusi Makgila universitāte Montrealā, kuŗa šogad saņēmusi pavisam mazu piešķīrumu no Kvebekas provinces vajadzībām līdz šim nav devuši, tādēļ lielākos gila universitātes mācību valoda ir angļu, kā arī norāda, ka universitāti beigušie nekā daudz Kvebekas provincees vajadzībām līdz šim nav devuši, tālēļ lielākos pabalstus šogad saņēmušas franču universitātes. Makgila universitātes vadības protesti atstāti bez ievērības līdz nākamā gada aprīlim. Izglītības ministrs Žanžaks Bertrāns norādijis, ka visām sešām Kvebekas universitātēm vienādas tiesības un ar Makgila universitāti izņēmumus netaisīs.

JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
87 Roncesvalles Ave., Toronto 3.
Telefoni: 536-0143 533-8553-4
MOTELIS Toronto
pie starptautiskā lidlauka, $41.000 ienākums gadā: 23 modernas motoļa vienības ar 4 daļīgām vannas istabām; 4 istabu dzīvoklis; biroja telpas; ēdienveikals ar iespēju dabūt dzēriena pārdošanas atļauju, 8 akru zemesplatība, 30 x 40 pēdu peldbaseins, asfaltēts lokveida piebraukšanas ceļš, auto novietošanas laukums. Prasītā iemaksa $40.000. Par šo īpašumu nesaistošai informācijai rakstīt vai zvanīt V. MUKTAM, tālr. LE 6-0143 vai RO 7-6582.
REALTOR